This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

Vi beder dig også om følgende:

- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
  Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
  Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
  Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
  Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

Om Google Bogsøgning

Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på `http://books.google.com`

Udvalg
af
Danske Viser
fra
Midten af det 16de Aarhundrede
til
henimod Midten af det 18de,
med Melodier.

I Forening med Auditeur P. Rasmussen
udgivet
af
R. Nyerup.

En Fortsættelse af de i Aarene 1812-14 udgivne Kjæmpeviser.

Anden Del.

Kjøbenhavn, 1821.
Trykt i det Schultziske Officin.
Forlagt af D. sal. Schultz.

25287.8

HARVARD
COLLEGE
LIBRARY

38-36
26-2

Første Afdeling.

Elskovsviser.

Denne Classe af Sange om Elskov og Kjærlighed har man troet at burde opstille nogenlunde i chronologisk Orden, saaledes at de som skrive sig fra det 16de Aarhundrede sættes foran dem fra det 17de, og de fra det 17de Aarhundrede faae igjen deres Plads foran dem fra det 18de.

1.

Frieriet. *No.* 1.

Denne Sang haves i de saakaldte Levninger af Middelalderens Digtekonst, 2det Hæfte S. 47-50.

1.

Jeg ligger om Natten og tænker derpaa,
Hvor jeg skal Jomfruens Villie faae.
Og derfor sørger hun ej.

2.

Jeg sadled min Hest, og did jeg red;
Mørk var Natten, og lang var Leb.

3.

Og der jeg kom til Borgeleb,
En Jomfru-Dands jeg mødte derved.

4.

Jeg bandt min Hest ved Lindegren;
Jeg sørged saa fast, for jeg var alen.

5.

For dandsed en Jomfru, hun var saa fin,
Jeg ønsked saa ofte, at hun var min.

6.

Hendes Haar det var i Silke flæt,
En Rosenkrands der paa var sat.

7.

Jomfruen rakte hun Haanden fra sig —
Vil I skjøn Ridder dandse hos mig? —

8.

Og ikke saa vil jeg dandse hos dig,
Foruden du vil trolove mig.

9.

Det var den Jomfrues første Ord:
Hvor er dit Hus, hvor er din Jord?

10.

Alt mit Gods det haver jeg solgt,
Og Pengene er i den rige Mands Vold.

11.

Og haver du alt dit Gods bortsolgt,
Aldrig fanger du mig i din Vold.

12.

Og Gods og Penge det faaer jeg vel,
Min skjønne Jomfru trolover I mig!

13.

Jeg krysted' hendes Fingre, jeg traadte hende nær:
Min skjønne Jomfru I have mig kjær!

14.

Jeg krysted' hendes Fingre, jeg traadte hendes Fod:
Naar vil I raade min Angest Bod?

15.

Hør I det skjøn Jomfru god
Naar vil vi lade vort Bryllup bo?

16.

Vi ville bie til Midsommers Dag,
Naar Natten gjøres stakket, og Gjøgen han gal.

17.

Du siger saa længe bie og bie —
Længe at bie gjør Hjertens Qvide.

18.

Du siger vel af den lange Lente —
Lange Lenten den bliver til Intet.

19.

Du siger mig meget at bie og haabe —
Bie og haabe gjør Mangen til Taabe.
Og derfor sørger hun ej.

2.

Frieriet. *No.* 2.

Haves i nysbemeldte Levninger 2det Hæfte S. 166-69.

1.

Bonden gaaer i Gaarde —
Skulde han pløje og slibe Hjul;

Der kom Bejle ridende,
Tredie Dag for Jul.
Eja! prise saa ville vi Bonden.

2.

Det var fauren Ungersvend,
Han kom til Borgeled;
Ud staaer Bondens Lejedreng
Og hviler sig derved.
Eja! prise saa ville vi Bonden.

3.

Her staaer du fauren Lejedreng,
Maa jeg spørge saa:
Er Eders Husbond hjemme,
Og mon jeg Hus kan faae?

4.

Vor Husbond han er hjemme,
Han er ikke i By;
Hør du fauren Ungersvend
Hvad vilde du fordi?

5.

Bonden haver en Datter,
Saa faur og saa hvid;
Jeg vil hende til Hustru have,
Derfor saa kom jeg hid.

6.

Led din Hest i Stalden ind,
Jeg skjær for hannem Korn;

Gak du dig i Højeloft,
Og drik du Mjød af Horn!

7.

Bonden gaaer i Gaarden,
Han raader ved hans Pung:
Hvad skal vi vor Bejle svare,
Vor Datter er saa ung?

8.

Udkom Bondens Hustru
Saa saur og saa hvid:
Lov have Gud i Himmerig
Det Bejle er kommen hid!

9.

Udkom Bondens Datter,
Saa saur ag saa rød:
Min kjære Fader! I giver mig ham,
Længe nok haver jeg været Mø.

10.

Udkom Bondens Datter
Baade vred og vrang:
Min kjære Fader! I giver mig ham,
Og jeg er ikke for ung.

11.

Tag du da min Datter
Og far du hen med hende,
Aldrig var jeg gjæstefrø,

Imedens hun var her inde.
Eja! prise saa ville vi Bonden.

3.

Hemmelig Kjærlighed. *No.* 1.

En Allegorie.

Ved at indføre nogle Vers af denne Sang i Levningernes 1ste Hæfte S. 54-57, yttrer Sandvig sig desangaaende saaledes: "Denne Art Poesie have vore Forfædre meget brugt, og vi finde endnu mange saadanne Stykker mere eller mindre uforstaaelige. Jeg har ladet dette aftrykke som en Prøve paa de andre, og har just valgt dette, fordi det har nogle ret smukke Steder."

1.

Lad fare, min Sjæl! din højest' Attraa,
Lad fare din stolte Begjere,
Lad sidde den Frugt, du ikke kan naa,
Besvær dig ret aldrig mere.

2.

Hvi bærer du Ved saa til det Baal,
Som dig kan selver brænde?
Naar det opstander og varmes vel,
Det staaer ej til at vende.

3.

Hvi ſiger du det umuligt at være,
Som alt kan ſkee og hænde,
Sjelden tiende Bud kan meget bære,
Umuligt til Muligt vende.

4.

Aldrig ſidder Frugten ſaa højt paa Qviſt,
Som modnes af Solen om Sommer,
At den jo falder engang forviſt,
Gud give inaar det kommer.

5.

Aldrig ſidder Falken ſaa højt paa Hald,
Og Dyren' er aldrig ſaa vilde,
De jo maa frygte ſig for et Fald,
Naar Jægerens Raad ere ſnilde.

6.

Hvi ſkal jeg ej forøge det Baal,
Som kan baade ſlukke og brænde?
Det lædſkes af Dug ſom brændes af Sol,
Trods dem det kan forvende.

7.

Thi er der ingen i Verden til,
Der dig dit Hjerte kan tvinge,
Foruden En, om den ſaa vil,
De Andre er' al for ringe.

8.

Det er kun Skyggen af dit Skin,
Som følger din Klarhed skjønne,
Den sammenlignet er mod dig
Som Nelder mod Urter grønne.

9.

Hør op min Sang! fuldvel jeg naaer,
Hvad du giver at betænke;
Halve Ord ere nok, hvo dem forstaaer,
Viis Skjemt er Alvors Sminke.

4.

Hemmelig Kjærlighed. *No.* 2.

Denne her besjungne hemmelige Elskov yttrer sig paa en ganske anden Maade end i Visen No. 3. Jeg har deraf blot en Udgave "trykt i dette Aar."

1.

Jeg stod mig op en Morgenstund,
Jeg hørte en Nattergal sjunge;
Der stod en Jomfru og bejled til en Svend,
Hun havde saa vakker en Tunge.
Det er stor Gammen,
At To kommer sammen,
Som gjerne tilsammen vil være.

2.

Og jeg vil give dig Skjorterne hvide,
Saa mange du lyster at slide,
Og hver en Søm der er udi,
Er stukket med Silke det hvide.
Det er stor Gammen, o. s. v.

3.

Og jeg vil give dig Møllerne syv
Derudi gaaer femten Par Qværne,
Stenene ere udaf rødeste Guld,
De Stolper af Elfenben hvide.
Det er stor Gammen, o. s. v.

4.

Jeg ønsker, du var det dejligste Vand,
Som der kunde rinde i Strande,
Og siden var jeg en Dukke udaf Guld,
Og flyde paa Vandet saa blanke.
Det er stor Gammen, o. s. v.

5.

Det er ikke godt en Dukke udaf Guld,
Og flyde paa Vandet saa blanke,
Der kommer de Skytter de skyder dig død,
Saa flyder du død til Lande.
Det er en stor Uro,
Tilsammen kommer To,
Som lever i Angest og Møde.

6.

Jeg ønsker, du varst den dejligste Abild,
Som stande kunde paa Volde,
Og jeg siden var et Æble udaf Guld,
Og hængte paa Abild saa bolde.
Det er stor Gammen, o. s. v.

7.

Det er ikke godt Æble udaf Guld,
Og hænge paa Abild saa bolde,
Der kommer de Hyrder alt med deres Stav,
De slaaer det neder paa Gulvet.
Det er en stor Uro, o. s. v.

8.

Jeg ønsker, du var den dejligste Ridder,
Som ride kunde ved lige,
Og siden var jeg et Sværd udaf Guld,
Og hængte ved Ridderens Side.
Det er stor Gammen, o. s. v.

9.

Det er ikke godt et Sværd udaf Guld,
Og hænge ved Ridderens Side,
Thi naar han kommer ubi Drikkestuen ind,
Saa trækker han Sværdet med Vrede.
Det er en stor Uro, o. s. v.

10.

Jeg ønsker, du varst den dejligste Ganger,
Som gange kunde paa Volde,

Og siden var jeg et Sandskorn af Guld,
Og laa under Gangerens Tunge.
Det er stor Gammen, o. s. v.

11.

Det er ikke godt et Sandskorn af Guld,
Og ligge under Gangerens Tunge,
Thi naar vi kommer for Guds høieste Dom,
Saa bliver det strax aabenbaret.
Det er en stor Uro
Tilsammen kommer To,
Som lever i Angest og Møde.

5.

Elskovsmodet.

Sangen, som under dette No. skal anføres, har i det 16de Aarhundrede været særdeles yndet saavel i Norden som i Tydskland. Paa Svensk haves den i Atterboms Calender for 1816 S. 97-100. Paa Tydsk staaer den, med Variationer, i Des Knaben Wunderhorn I. 386-95. Paa Dansk staaer den i mere end een af de haandskrevne Visesamlinger, som beskrives i Beslutningen i den 5te Tome af den ny Udgave af Kjæmpeviserne Pag. 17-27.

1.

Den Vinternat gjøres kold og lang,
Deraf da yppes min højlige Kjære:
Hvor jeg skulle finde min kjæreste gode Ven
Alt baade i Tugt og i Ære.
Jeg gik for den Borg med stor Sorg,
Forkommen vare alle mine Sinde;
Jeg bad den Vægter saa inderlig,
Hjelpe mig denne Sejer at vinde.

2.

O! Vægter god! forstaa mit Ord!
Forstaae skulle du min Kjære;
Vidste du mig nogen gode Raad,
Jeg vilde dig højligen ære.
Vilde du mit Budskab bære
Og lade mig Troskab finde,
Din Rigdom skulde jeg gjøre saa stor,
Forsmaae skulde du Mur og Tinde.

3.

Den Vægter gik saa hemmelig bort,
Han klapped oppaa med Liste:
I vaage op, min skjønne Jomfru!
Eders Glæde vil nu opreise.
Forkynde vil jeg Eder af mine Ord,
Om I vilde Troskab holde:
Her er en Svend udenfor vor Gaard,
Hans Glæde haver I at volde.

4.

O Vægter ti! og tal ikke saa!
Dine Ord have du forborgen!
Den Svend jeg haver i Hjertet kjær,
For hannem bærer jeg stor Sorrig.
Han er fra mig saa langt af Led,
Deraf saa tager jeg Rønne.
Vægter! var din Tale sand,
Jeg skulde dig rigelig lønne.

5.

Glædens Port blev da opladt
Udi den samme Stund.
Ret Kjærlighed var deres Gjest
Udaf ret Hjertens Grund.
En fryndtelig Tale begyndte de da,
Det kan Ingen fuldt udsige,
I Ære og Dyd med Glæde og Fryd
Den Stund de sammen bleve.

6.

De unge To de fandtes da,
Det skede med en god Ville.
Med stor Tugt hun hannem undfik,
Hendes Sorg han fra hende skill'de,
Han tog hende fryndtelig i sine Arme
Udi den samme Sinde.
Det vil jeg for Sanden sige,
Med Tro monne han hende minne.

7.

Den Vægter tog paa en Vise, og qvad,
Det skjald over Bjerge og Dale:
'Er her nogen hemmelig Gjæst,
Som bærer for Dagen Fare,
Da tænke han paa Tro og Ære
Udi denne samme Sinde;
Forglemmer han sig, da gjaldt det mig
Gods, Liv og Lemmer."

8.

Den Frue hun fik en Sorg saa stor
Udi sin gode Vens Arme;
Hendes Rosenskinder de blegned derved,
Derover maatte Gud sig forbarme.
"O Vægter! hvi bedrøver du mig!
Det kan dig lidet fromme;
Denne Nat hun er ikke halv forgangen
Vi ere nylig tilsammen kommen."

9.

Den Ridder slog op et lidet Vindue,
Saae did som Dagen skulde komme:
"Jeg seer den lyse Morgenstjerne,
Hun haver sit Lys udgivet."
Den Vægter qvad:
"Alt ret! jeg siger Eder Sæt;
Jeg vil Eder Gud befale,
Han kan os bedst huspale."

6.

Phyllis og Coridon.

Det er en af Gabriel Voigtlænders i sin Tid yndede Viser. Den stod første Gang paa Dansk Pag. 30 i Søren Terkelsens Aftreæ Sjungechor, Første Snes, prentet i Lyckstad 1648. Siden trykkes den oftere særskilt. Her lederes blot dens første 3 Vers, især fordi dens Melodie i de Dage fandt særdeles Bifald og anvendtes paa mange mere Sange.

1.

Phyllis sad udi en Skøjte;
Coridon legte paa sin Fløjte,
Hisset ved den klare Strand,
Saa højt, at det Phyllis hørde,
Og sit Ror ej mere rørde,
Thi drev Skøjten op paa Sand.

2.

Der nu Phyllis ikke kunde
Faae sin Baad igjen fra Grunde,
Endog hun bemøjed sig,
Og sig gjorde stor Umage,
Fik hun den dog ej tilbage;
Raabte hun: hvo hjelper mig?

3.

Coridon stod bag de Grene,
Hemmelig lo ved sig ene,
Tænkte, det er Spil for mig;
Phyllis har mig før foragtet,
Og det Ordsprog ej betragtet:
Bladet snart kan vende sig.

7.

Amaryllis.

Forfatteren er den i 17de Aarhundrede berømte Jo. Rist, og Søren Terkelsen leverte den paa Dansk i bemeldte Sjungechor l. cit. pag. 66. Heraf bliver, for den yndede og i nogle senere Sange anvendte Melodies Skyld, trende Vers hidsatte.

1.

Ak! Amaryllis! har du nu
Forladt de smukke Volde,
Som ligger mest udi min Hu,
Vil dig til Andre holde?
Tænk dig dog om,
Min Rosens Blom!
Hvor din Myrtillus trænges,
Og efter dig saa længes.

2.

Om jeg end Engene hver Nat
I Sorgen maa betræde,
Din Magt den hår mig altid fat,
Dog du eſt ej tilſtede:
Du eſt vel der
Og jeg er her,
Endda kanſt du mig tvinge
En Klageviſ' at ſjunge.

3.

Jeg kalder Luften hver en Dag
Til Vidne om de Taare,
Der flyde ned, med Længſels Klag,
Ad mine Kinder bare.
Jeg ſukker med
Til Kjærlighed,
O! hjelper mig at vinde
Den ſkjønneſte Hyrdinde.

8.

Den giftesyge Mø.

Denne er, ligeſom No. 6, forfattet af G. Voigtlænder, ſom var Hoftrompetter hos den udvalgte Prinds Chriſtian, Kong Chriſtian den Fjerdes Søn. Den danſke Over-

sættelse deraf staaer hos Terkelsen l. cit. pag. 99, men har, ligesom de tvende foregaaende, for længe siden udtjent, og af de 35 Vers leveres blot de 6 første til Prøve.

1.

Fattig Pige jeg maa klage,
At nu mine bedste Dage
Mig saa skammelig hengaa,
Og jeg ingen Mand kan faa.

2.

I min Ungdom man mig viste
Mange Dyder; hver mig priste,
Lærte allehaaande smukt,
Efter den fransøske Tugt.

3.

Mig dog hjelper ingen Smykke,
Lod jeg mig end mere tykke,
Tænkte baade Tid og Stund
Paa ny Moder mangelund.

4.

At endog den dyre Skræder
Gjør mig mange smukke Klæder,
Hugne, stukne, meget bolde,
Slætte rynked' og i Folde.

5.

At jeg ogsaa dyre Kraver
Og med Knipling syv Fold haver,

At jeg kruſer mine Haar,
Og mine Bryſte bare ſtaar.

6.

Naar jeg ſpejler mig allene,
Fra mit Hoved ned til Ben,
Da er jo mit Anſigt ſkjønt,
Og mit Liv er meget kjønt.

9.

Daphnis's Elſkovslængſel.

Forfattet af Riſt og overſat af Terkelſen. Heraf blot det 1ſte og 3die Vers til Prøve, og det blot for Melodiens Skyld, ſom blev ofte adopteret af ſenere lyriſke Digtere.

1.

Daphnis gik for nogle Dage
Over den ſaa grønne Eng; :,:
Hemmelig begyndt at klage
Paa ſin Sorrig ſtor og ſtreng;
Sang af højtbedrøvet Hjerte
Om den bittre Elſkovs-Smerte:
Ak! at jeg dig ej maa ſee,
O min ſkjønne Galathe!

2.

Kunde jeg i Luften fage
Flyve, som er Fuglens Art; :,:
Ak! hvor vilde jeg bedrage
Dig, og være hos dig snart;
Ja dig tusind Kys at give;
Min Lyst var det her i Live;
Nu er mig af Hjertet vee
For dig, skjønne Galathe!

10.

Frygt for Giftermaal.

Den staaer hos Terkelsen i Astreæ Sjungechor, 2den Smes, S. 128-33. Her aftrykkes den efter en særskilt Udgave prentet 1706.

1.

Ingen mig af Giften sige!
Det er al for stor Umag,
Meget koster Folk og Piger,
Ovinder er et sælsom Brag.
Er hun rig, da vil hun raade,
Fattig, haver intet Brød,
Er hun ung, da er det Vaade,
Gammel, er hun viss min Død.

2.

Til et Bryllup meget fattes,
Brude-Klæder i at gaa,
Saa naar Barnet det skal patte,
Som der gjerne følger paa.
Ammen vil det bedste have,
Øl og Mad ja Bugen fuld,
Derpaa maa du dig tillave,
Skal hun være Barnet huld.

3.

Mange Munde maa man spise,
Meget æder Hund og Kat,
Ingen kan man Døren vise,
Naar man haver Gjæster sat.
Penge koster Kjød og Fisk,
Øl og Vin og Hvede-Brød,
Hvad der skal paa Fad og Disk,
Giver Pungen store Stød.

4.

Ah hvad koster Kister, Skrine,
Fade, Brikker, Balger, Saa,
Kokke-Pige, skiden Trine,
Og hvad hun skal holde paa,
Senge, Glas, og Kar og Kander,
Lysestager og Skeer dermed,
Karekluder, Potter og Pander,
Hvo kan komme sligt afsted?

5.

Kommer Konen udi Tanker
At hun Herre være vil,
Derpaa plejer Hug at vanke,
Manden det ej steder til.
Saa naar hendes Venner komme,
Hun da klager haardelig,
Begynder saa hart at brumme,
Saa han maa forsvare sig.

6.

Mangen saa sin Afsked tager,
Fra sin Kone fra sit Hus,
Bliver saa en Horejager,
Lever Nat og Dag i Sus,
Konen sidder usle hjemme,
Haver ej det tørre Brød,
Alting veed han at forslemme,
Og hans Børn de lide Nød.

7.

Ingen vil jeg saa bedrøve,
Jeg vil blive den jeg er,
Mig hos andre vil jeg øve,
Elske og holde af Enhver,
En idag og hin imorgen,
Det er bedre Lyst for mig,
Saa veed jeg af ingen Sorger;
Hver maa sørge selv for sig.

11.

Prøver af A. Bordings Kjærlighedsviser.

De bordingske Viser behøve saa meget mindre hel og holden at indføres i vor nærværende Samling, da de ved at være indbegrebne i Udgaven af hans samlede Skrifter nokſom ere reddede fra Undergang. Hvad Ligheden angaaer og Uligheden imellem Terkelsens nysanførte og Bordings her efterfølgende lyriske Digte, og sammes større eller ringere Værd, da har Hr. Prof. Rahbek derom afgivet sin fuldkommen gyldige Eragtning i Danske Digtekonsts Historie 2die Del, see især S. 49-52. Følge nu her 5 Fragmenter:

a) Amaryllis.

Originalen er af Rist. Bordings Forgjænger paa den lyriske Bane leverte en Oversættelse hvoraf nylig under No. 7 levertes Prøve. Hos Bording lyde de to første Vers saaledes i hans Poetiske Skrifter S. 260.

1.

Ak! Amaryllis! har Du slet
Forladt de Skove mange,
Dem jeg tilfulde kjendte ret?
Nu fremmed Vej vil gange?
Tænker du ej,
Lys for min Vej!
Hvor haard Myrtillus sørger,
Og daglig om Dig spørger?

2.

Om jeg de Enge skjønt om Nat
Bedrøvet gjennemganger,
Jeg føl' vel, hvor Din Magt har fat,
Dog Dig i Sigt' ej fanger.
Vel findes Du
Andensteds nu,
Og kan mig dog tiltvinge,
En Klagsang Dig at sjunge.

---

b) Galathe.

Haves i bemeldte Skrifter S. 267, og Melodien angives at være som: Fattig Pige jeg maa klage.

1.

At Enhver sig monne bukke
For min Galathe den smukke,
Volder, at hun haver lært
Sæder, som er Ære værd.

2.

Men at Mopsa sidder inde,
Naar sig Andre i Gilde finde,
Volder, hun sig ikke kan
Skikke ret hos nogen Mand.

3.

Galathe Poeter priser,
Sjunger ogsaa smukke Viser.
Mopsa siger, sig et bør,
At en Jomfru saadant gjør.

---

c) Daphnis.

Er af Rist og staaer hos Bording S. 269, Melodien i Terkelsens Astreæ Sjungekor 1ste Snes S. 10.

1.

Daphnis gik for nogle Dage
Over den græsgrønne Eng,
Hastig tog han til at klage
Over Skjebnen haard og streng;
Sang af højtbedrøvet Hjerte
Om Elskovens store Smerte:
Nu er mig af Hjertet vee
For min skjønne Galathe.

2.

O I Fugle smaa! som vender
Eders Krop i Luften blaa,
Siger, at jeg eder sender
Af stor Længsel og Attraa.
Siger hende, at jeg vanker
Nat og Dag i mine Tanker,

Thi mig er af Hjertet Vee
For min Kjæreſt' Galathe.

---

d) Doris.

1.

Det Sidſte man fra Doris hørte,
Der han ſaa ſlet for hen af Land,
Var, at han ynkelig fremførte
Sit Klagemaal ved ſalten Strand,
Fordi hans Kjæreſte, Dorinde,
Sig af en anden Ven lod vinde.

2.

Sin Hjord til vilden Ørk og Moſe,
Han ubevogtet lod hengaae,
Bortkaſted Stav og Hyrdepoſe,
Slog Piben ſin i Stykker ſmaa,
Og ſig hen til Havbredden ſkyndte
Og ſaa vemodelig begyndte:

3.

Jeg nu ret aldrig mere ſjunger,
Jeg takker al min Elſkov af,
Mit Hjertes Sorrig mig tiltvinger
At længes efter mørken Grav.
Bort, bort, al Verdens Lyſt og Glæde!
Jeg mig tildøde ſlet vil græde.

---

e) Coridon.

Af denne haves en særskilt Udgave af Aar 1698, hvori enkelte Udtryk ere ganske anderledes end der staaer i de bordingske Skrifter. Det ansees ufornødent heraf at levere mere end det første Vers.

Mig, skjønne Galathe!
Gjør det vee,
For jeg ej Aarsag veed,
Hvi Du, vred
Nu ikke mere gaaer
Med dine Faar
Den gamle Vej,
Og passer ej
Paa min Pibes Klang
Og min Sang.

12.

Drude og Jeppe.

Denne Vise er ældre end 1683; nøiere kan dens Alder ikke bestemmes.

1.

Drude var liden og vogtede Faar,
Jeppe han tjente med hende i Gaard.

2.

Drude voxte op, blev temmelig kjøn,
Jeppe han bejled til hende i Løn.

3.

Vil du mig ægte og være mig huld,
Drude! jeg giver dig rødeste Guld.

4.

Jeg vil dig klæde som andre Stads-Møer,
Du skalt mig arve naar jeg engang døer.

5.

Klæder og Ringe som Kjøbstæd-Møer bær,
Skal dig bepryde for alle og hver.

6.

Age skal du i forgyldene Karm,
Sove saa sødelig udi min Arm.

7.

Drude hun smiled' og hjertelig loe,
Jeppe! hvor vil du da sætte din Bo?

8.

Vil du mig klæde som andre Stads-Møer?
Hvad skal jeg arve naar du engang døer?

9.

Jeppe bag Øret saa kløde han sig,
Drude! for meget da spørger du mig.

10.

At jeg dig elsker og er dig huld,
Er dig langt bedre end rødeste Guld.

11.

Hvad du skal arve naar jeg engang dør,
Dig det at vide saa tidlig ej bør.

12.

Skoven sig klæder i Gult og i Grønt,
Aldrig klædes nogen Stads-Mø saa skjønt.

13.

Drude hun svared' og sagde strax Nej,
Jeppe! paa dette jeg gifter mig ej.

14.

Jeg er for liden og du est for stor,
Qvæget dør ofte men Græsset det groer.

15.

Søg dig en anden smuk sortebrun Mø,
Thi jeg en Pige vil leve og dø.

16.

Uden den Ungersvend bejler til mig,
Der mig behager langt bedre end dig.

17.

Jeppe han Tiden forlænge opholdt;
Drude hendes Hjerte derover blev koldt.

13.

Fiolen blaa.

Af denne Vise haves Udgaver af 1683, 1709, 1730 og meget oftere. Rødkov har i en skreven Anmærkning anført den Gisning, at den nok kunde være et Ungdomsarbejde af Kingo. Men dertil er den alt for usel, og den har slet ingen anden Fortjeneste end Melodien Om den siger Rødkov, at den er højtidelig og let, desaarsag Bønderkarle, der ville vænne sig til at musicere paa Violin uden Nodekundskab, begynde med den.

1.

Med Fryd jeg sagtelig
En Morgenstund
Fremgik til Moserne
At skue Roserne
Saa mangelund.

2.

En Bonde frydelig
Saae jeg fremgaae,
Sit Korn han mejede,
Hans Søn bortfejede,
De Roser smaae.

3.

Der jeg spadserede
I Lunden fri,
Der jeg omvankede,

De Blomſter ſankede
Paa vilden Sti.

4.

Nu mærk, min Kjæreſte!
Hvad jeg der ſaae.
Der ſtod en frydelig,
Ja meget dydelig,
Fiolen blaa.

5.

Bortvendt blev Sommeren
Den frydefuld,
Hvad hun forhvervede,
Vinteren fordærvede
Med Froſt og Kuld.

6.

Men ak du deiligſte
Fiolen blaa!
For dig jeg ſmertelig
Maa græde hjertelig,
Med Længſels Vee.

7.

Ak vilde Sommeren
Igjen fremgaae,
At jeg ſaa frydelig
Maa ſee min dydelig
Fiolen blaa.

14.

Skilsmissen.

Af Udgaver er der en af 1683 og en 1707. Originalen er vistnok tydsk. Melodien angives at være: Ach Todt! Ach Todt! wo bleist du so lang? Heraf tre Vers til Prøve.

1.

Skilsmis! ach Skilsmis! hvi est du saa haard,
Og træffer mig saa an?
Du plager mig mere end jeg formaaer,
Og døder mig paastand,
Ach maatt' jeg have
Dig engang itale,
Min Hjertens kjæreste Brud!

2.

Min Svane lille! hvor fløjst du hen
Over salten Sø?
Kunde du ej tage din kjæreste Ven,
Under dine Vinger blød?
Det maa jeg klage
I alle mine Dage,
Min Hjertens kjæreste Brud!

3.

Som Fuglen eenlig paa Lindeqvist
Sørger og væner sig,
For han haver sin Mage mist,
Saa er det nu med mig,

Borte er draget
Og fra mig hentaget
Min Hjertens kjæreste Brud.

15.

Hyrdindens Dejlighed.

Den ældste Udgave er af 1683, og Forfatterens Navn antydes med Bogstaverne M. H. Melodien er som: Drude var liden og vogtede Faar.

1.

Dagen nu blides og Solen skinner varm,
Sønnen er sødest i Pigernes Arm.

2.

Skoven den grønnes og Dagen gjøres lang,
Hyrden sig glæder ved Nattergals Sang.

3.

Sæt dig, min Kjærest! i Græsset hos mig,
Jeg min Hyrdinde beskriver for dig.

4.

Som iblandt Torne en Lillie er rød,
Som iblandt Fuglene Nattergal sød,

5.

Som iblandt Blomster den Rose saa skjøn,
Som udi Skoven det Bøgetræ grøn,

6.

Saa er min Kjæreſt, den Lillie rød,
Læberne dine ſom Sukker er ſød.

7.

Øjnene dine ſom Solens Glands,
Fødderne dine gaaer artig i Dands.

8.

Venlig i Tale, ſmuk kjærlig i Ord,
Hun er mig kjærere end Nogen paa Jord.

9.

Alting paa hende faſt ſmiler og leer,
Hun mig betager, naar jeg hende ſeer.

10.

Melk under Øjen, beſprængèt med Blod;
Intet dig mangler, Hyrdinde ſaa god!

11.

Intet dig mangler foruden mig ſelv.
Saadan en Mage behager mig vel.

12.

Naar jeg ſpadſerer, ſelv Urter i Bed
Mod min Hyrdinde da ſynes mig led.

13.

Skoven den grønnes og Haven bær Frugt;
Intet dig mangler i Sæder og Tugt.

14.

Øverſt fra Hoved og nederſt til Taa,
Yndelig eſt du, min bejligſte Raa!

15.

Fromhed dig pryder indvortes i Hu,
Aldrig din Brede fornam jeg endnu.

16.

Stille, ſagtmodig, med Dyderne fleer. —
Kan jeg, Hyrdinde! bersmme dig meer?

17.

Favntag dig give og Kyſſene ti, —
Lyſter dig mere, det ſtander dig fri.

18.

Alt hvad jeg ejer, det deles med dig.
Haabes, dit Gode det nægtes ej mig.

19.

Viſen jeg ſender min Venneſte ben,
Hun mig ſit Venſkab tilſtæde igjen!

20.

Naar du nu ſjunger, da tænk oppaa mig!
Neppelig glemmer jeg nogentid dig.

16.

Chryſillis.

Denne Sang, af Kingo, fandt i ſin Tid et overordentligt Biſald; men dog fortjene ikke alle de 16 lange Vers her at anføres.

1.

Chrysillis! du mit Verdens Guld,
Min een' og ønskte Skat,
Mit Lys i Lykkens Nat,
Kom nærmer hid, o Hjerte huld!
Og læg dit Øre til,
Jeg for dig sjunge vil
Lykkens Sang,
Lykkens Gang
Vil jeg vise uden Feil;
Hvor du mig
Jeg med dig
Skue maa som i et Speil.
Solen skal ikke naa
De Vester-Vande blaa,
Ej hænge lysen Lok
Paa Stjerne-Flok,
Før jeg, Chrysillis! har
Gjort mig for Verden bar,
Hvor højt jeg elsker dig
Bestandelig.

2.

En Hyrdedatter est du jo,
Og blandt din Faders Faar
Gik første Blomsters-Aar,
Dig glædte tidt den Hyrde-Bo,
Hyrdindens Malke-Spand

Kom tidt for Mund og Tand,
Hyrden dig
Tog med sig
Tidt oppaa den høje Hald,
Hvor du saae
Hjorden gaae
Neden i den fede Dal.
Naar Solen den randt op,
Forgyldte Klippens Top,
Dig vakte Hyrden ei,
Men gik sin Vei,
Hented' det fede Lam
Til dig; naar Aften kom
Da var Hyrdindens Skjød
Din Seng saa blød.

3.

Den kronet Hjort og kaade Hind
Opknejsede og saae
Den grønne Skytte gaae
Krogrygget mod den sagte Vind,
Gik derfor strax i Spring,
Og dandsede den Skov omkring.
Du da saae
Lyst oppaa
Haren sammenkrympet sad,
Hvor han sprat,
Naar den Kret

Knasede af Skyttens Traad,
Midlertid Fuglen sad
Sikker bag Bøgeblad,
Nattergal paa Postiv
Legt' i sit Liv,
Rørdrummen var Basist,
Bogfinken Tenorist,
Lærken Diskanten holdt,
Solsorten Alt.

4.

Naar Stjerne-Teppet da blev lagt,
Og hver en Flod blev fuld
Af stjernestukket Guld,
Og Hyrden sine Faar saa sagt
I Aften-Svalen drev,
Og Spor i Duggen skrev,
Du da med
Gik af Sted,
Faar-Flokken da talde tidt,
Og besaae
Store og Smaae.
Himmel-Fakkel blussed' fritz
Stjerne-Rubinen klar
Skin i dit Melke-Kar
Og Perle-Dugen faldt
Paa Haar og Alt.
Philax, den trofast Hund,

Opvarted' al den Stund,
Hjorden forſynet blev,
Og Ulven drev.

5.

Du mindes vel den Aftenſtund,
Jeg dig ved Haanden fik,
Og ene hos dig gik;
Endog at Maanens røde Mund
Udblæſte Kuld og Vind,
Dog blusſed' frit dit Sind,
Aftens Tvang
Var ej lang,
Time var ſom Øieblik,
Tiden flød,
Talen brød
Begge Hjerters ſkjulte Nik,
Da blev den hulgte Glød
Oppuſtet klar og rød,
Indtil vort Hjerteblod
I Lue ſtod,
Da bandtes Venſkabs-Baand,
Da raktes Mund og Haand,
God Nat tog hver da glad
Og ſkiltes ad.

6.

Hver Dag var da ſaa frydefuld,
Hver Time fuld af Skjemt,

Al Sorrig død og glemt;
Ret som naar Solens Morgen-Glød
Den melancholske Nat
Bemaler kjøn og glat,
Naar man seer
Solen leev
Af sin Thrones Østerkant,
Skygg' og Sky
Gaaer fra By,
Viger Dagens Commandant,
Saa svandt og Sorgen hen,
Naar jeg min Hjertens Ven
Med Øjen kunde see,
Da gik min Vee.
Naar du og mig ansaae,
Strax jeg om Hjertet laae,
Du som din egen Siæl
Mig undte vel.

17.

Philander og Florabella.

Det er en Samtale, trykt adskillige Gange. Udgaven 1708 er maaske den ældste. Den bestaaer af 20 Vers, hvoraf her leveres de otte.

1.

Philander.

Florabella, Hyrdinde!
Din prægtig Gestalt
Mit Hjerte kan vinde
Med liden Gevalt.
Dit Øje kan stikke
Og gjøre mig Saar,
Jeg er som jeg ikke
Den samme før var

2.

Florabella.

Philander, tro Hyrde!
Du siger kun saa,
Jeg veed, ingen Byrde
Kan lægges dig paa
Af mig Hyrde-Pige,
Thi jeg er kun slet;
Du kanst vel saa sige,
Jeg tröer ikke det.

3.

Philander.

Florabella! jeg tale,
Som Hjertet det meen,
De Bjerge, de Dale,
De vidne aleen,
At jeg dine Dyder

Har hjertelig kjær,
Jeg ingen Ordgyder,
Eller Pralere er.

4.

Florabella.

Philander! det kommer
Mig underlig for,
Som Vinter om Sommer
Som Høsten om Vaar,
At, Hyrde! du siger,
Saa kjær er jeg dig,
Jeg veed andre Piger,
Som overgaae mig.

5.

Philander.

Florabella! jeg skjøtter
Ej saadan Madam,
Som Speilet tit støtter
For sig bag og fram,
Hoffærdig i Klæder
Jeg agter ej om,
Men høflig i Sæder,
Og den der er from.

6.

Florabella.

Philander! jeg siger,
Jeg tjener dig ej,

Gak til andre Piger
I Guds Navn din Vej!
Jeg er dig for ringe
I Byrd og i Blod,
Kan du dog ej tvinge
Dit Kjærligheds Mod?

7.

Philander.

Florabella, min Dukke!
Før skulde jeg dø,
Før jeg skal oplukke
Min Mund til en Mø,
Før jeg skal begjere
En anden end dig,
Før skal jeg (desværre)
Dødsørge selv mig.

8.

Florabella.

Philander! du lille
Veltalende Skalk,
Mig agter at drille
Som Duen en Falk,
Kan jeg ej undgange
Din Kjærligheds Klo,
Saa tag mig til Fange,
Jeg vorder dig tro.

18.

Apollo og Daphne.

Emnet, som her besynges, er af meget gammelt Datum, da det er taget af Ovid's Metamorphosis. Det er neppe at tvivle paa, at jo denne danske Vise, som er trykt 1709, 1724, 1726, og adskillige Gange uden Aarstal, er Oversættelse af Tydsk. Titelen klinger kurieus nok saaledes: En i for megen Kjærlighed optændt gjærig (?) Cortisans ubluelig Attraa til en unsigelig overmaade meget dejlig Markgudinde eller Jomfru, som formedelst hans ildbrændende Begjærlighed blev til et Laurbærtræ, ved hendes Faders Hjelp, transmutereet. Af Latinen paa Danske under sin egen Melodie verteret.

1.

Skal Venus med sin Søn for alle Hjerter raade,
Da maatte mangen en af Længsel gaae i Vaade,
Skal Sønnens gylden Pil hver Elskovs-
Hjerte naa,
Da maatte mangen En af Pileskud forgaa.

2.

See her Exempel paa! En Konge fordum mødte
En Skovgudinde skjøn, hvis Dejlighed strax stødte.
Her var Cupido nær med Elskovs Dvaledrik
Og med sin skarpe Pil den Konge gav et Stik.

3.

Den Tid Gudinden sligt hos sig formærke kunde,
At Kongens Hjerte stod til hende udi Lunde,

Han elskte ej saasnart, før hun tog snarer Flugt,
Her havde Kongen nær af Sorrig Øine lukt.

4.

Hun foer omkring i Skov blant vilde Dyr og Bjørne,
Sin bare Jomfru-Fod hun stak paa Ris og Tjørne,
Den Fod, som før var hvid, blev der som Purpur rød,
Det Kongens Hjerte skar, hver gang hun fik et Stød.

5.

I Flugten udaf Blæst fløj Klæderne til Side,
I det fik han at see den Hals og Bryste hvide,
De Øine stjernelig, og Læber honningsød,
Ja Hænder engleſmaa, og Arme edderblød.

6.

Alt dette skatter han for høje Jomfrue-Gaver,
Det bedste, sagde han, er skjult som du og haver.
Hun agter ej hans Snak, men løb blandt Græs og Jord.
Omsider raabte han med disse søde Ord:

7.

Ak! ak! min Engel! see, see til, du dig ej støder,
Vaer, vaer! du falder ej, naar vilde Dyr dig møder,
Bi dog, jeg følger ej, som Ulven følger Lam,
Men som en Due smukt sin kjærlig Mage tam.

8.

Den Tid hun vilde ej ved denne Tale bie
Løb Kongen med Gevalt hen over Mark og Stie,
Saa hun blev træt, og svag kom til sin Fa-
ders Strand,
Hvor hendes Fader var en Gud i dette Land.

9.

O Fader! vil I her en Gud for Floden være,
Da hjelp din Datter nu sin Jomfrudom at bære!
Ah hjelp! her følger En, som længe følget har,
Om du ej hjelper snart, Han vist mig med
sig tar.

10.

See her! hun havde nep sin Tale halv fuldendet,
Før hun strax til et Træ paa Stedet blev omvendet:
Den Fod blev til en Rod, af Arme Greneflok;
Der blev og Blade strax af hendes gule Lok.

11.

Til Træet Kongen kom og Hænder derpaa lagde,
Hvor hendes Bryste smaa slog inden Bark, og sagde:
"O Daphne! giv mig dog et Kys," tog det i Favn,
Men Træet ryk'de sig tilbage ved det Navn.

12.

"Men efterdi du ej min Kjæreste kan være,
Et Træ du være skal, som jeg vil altid ære;
Hver Sejervindings-Helt af dig skal Krands-
ser faae:
Og uden for mit Slot skal du til Ære staa.

19.

Valget af en Kone.

Den er trykt 1709, og maaskee oftere.

1.

Hvo giftes vil, han see sig ei
Til Gods og grønne Lunde,
At han ei siden sørge skal,
Og græde allenstunde.
Saasnart som Pungen den er tom,
Er Kjærligheden ude,
Saa løses op, som før var knyt,
Den bundne Elskovs-Knude.

2.

Saa sukker man, da sørger man,
Da fældes modig Taare,
Da murres her, da knurres der,
Da hedder det: jeg Daare!
Hvi lod jeg Rigdom daare mig,
Hvi bejled jeg til Penge?
Nu maa jeg med min grimme Tot,
Med Sorgen, gaae til Senge.

3.

Men Mange udaf Dejlighed
Sig lader og bedrage,

At de da til at gifte sig
Tit hafter alt forsage,
Jo højere at Farven er,
Jo snarere den pletter,
Den røde Rosens-Farve maa
Saa mangen Bejler gjække.

4.

Derfore jeg nu Dejlighed
Og Rigdom slet foragter,
Med alle deres Pragt og Pral
Med alle deres Fagter;
Thi Fromhed ene er den Dyd
Som jeg af alle vælger,
De andre jeg for ringe Pris
Og slette Penge sælger.

5.

Men vilde Fromhed agte det,
Saa værdig den at have,
Udi det Laug at give sig,
Da var det vel en Gave;
Saa vilde jeg betænke mig,
Og siden derfor mage,
At Fromhed, Rigdom, Dejlighed
Mig skulde vel behage.

6.

Men disse to jeg skjotter ej,
Naar som den tredie fejler,

Thi de saa ofte skuffet har,
Og daaret mangen Bejler.
Jeg haaber Lykken bliver god,
Og mig dog vil forunde
Den, som jeg udi allen Stund
I Æren efterstunder.

20.

Mødet i Skoven.

Har været meget gængse. Den bestaaer af 12 Vers, men er alt for ubetydelig til deraf at anføre mere end de 3 første Strophер.

1.

Jeg gik allene
Engang spadsere.
I Skoven grønne
Gik hun den Skjønne,
Forlysted sig
I dybe Dale
Blandt Nattergale
I Rosenslunde
Den samme Stunde.

2.

Mig kom imøde
En Engel føde,
En udvalgt Smukke,
En dejlig Dukke,
En venlig Sjel,
En Hjertens Dame,
Af Elskovs Flamme,
En Skovgudinde
Med Rosens-Kinde.

3.

I Skoven grønne,
Gik hun, den Skjønne,
Blandt Hjort' og Hinder,
Blandt smukke Linder,
Og Dyr saa smaae.
I Skovens Dale,
Gik hun i Svale,
Udi det Grønne,
Den Jomfru skjønne.

21.

Opmuntring til Elskov.

Af denne ikke umærkelige Vise har jeg kun seet en eneste Udgave, som var, efter den almindelige Formular, "trykt i dette Aar."

1.

Mens Øine de spiller,
Mens Roser og Lilier
Dig zire Mund og Bryst,
Da nyd Elskovens Lyst!
Din Ungdoms gyldne Dage
Kan aldrig komme igjen;
Jo større Nød og Plage,
Jo før de slides hen.

2.

De blomsterklædte Dale
Og Skovens liflig Svale
Fornyes aarligaar,
Paa Vinter følger Vaar.
Men naar Din Vinter kommer
Med Kuld' og snehvid Haar,
Da tænk ei meer paa Sommer
End paa den Dag igaar!

3.

Det Maanelys, nu endes,
Imorgen atter tændes;
Om Solen end nedgaaer,
Imorgen den opstaar;
Men naar den haarde Lykke,
Som Dig har Maalet sat,
Dit Øjens-Lys vil slykke,
Da følger evig Nat.

Har hjertelig kjær,
Jeg ingen Ordgyder,
Eller Pralere er.

4.

Florabella.

Philander! det kommer
Mig underlig for,
Som Vinter om Sommer
Som Høsten om Vaar,
At, Hyrde! du siger,
Saa kjær er jeg dig,
Jeg veed andre Piger,
Som overgaae mig.

5.

Philander.

Florabella! jeg skjøtter
Ej saadan Madam,
Som Spejlet tit støtter
For sig bag og fram,
Hoffærdig i Klæder
Jeg agter ej om,
Men høflig i Sæder,
Og den der er from.

6.

Florabella.

Philander! jeg siger,
Jeg tjener dig ej,

Gak til andre Piger
I Guds Navn din Vej!
Jeg er dig for ringe
I Byrd og i Blod,
Kan du dog ej tvinge
Dit Kjærligheds Mod?

7.

Philander.

Florabella, min Dukke!
Før skulde jeg dø,
Før jeg skal oplukke
Min Mund til en Mø,
Før jeg skal begjere
En anden end dig,
Før skal jeg (desværre)
Dødsørge selv mig.

8.

Florabella.

Philander! du lille
Veltalende Skalk,
Mig agter at drille
Som Duen en Falk,
Kan jeg ej undgange
Din Kjærligheds Klo,
Saa tag mig til Fange,
Jeg vorder dig tro.

18.

Apollo og Daphne.

Emnet, som her besynges, er af meget gammelt Datum, da det er taget af Ovid's Metamorphosis. Det er neppe at tvivle paa, at jo denne danske Vise, som er trykt 1709, 1724, 1726, og adskillige Gange uden Aarstal, er Oversættelse af Tydsk. Titelen klinger kurieus nok saaledes: En i for megen Kjærlighed optænde gierig (?) Cortisans ubluelig Attraa til en undsigelig overmaade meget dejlig Markgudinde eller Jomfru, som formedelst hans ildbrændende Begjærlighed blev til et Laurbærtræ, ved hendes Faders Hjelp, transmutereret. Af Latinen paa Danske under sin egen Melodie verteret.

1.

Skal Venus med sin Søn for alle Hjerter raade,
Da maatte mangen en af Længsel gaae i Vaade,
Skal Sønnens gylden Pil hver Elskovs-
Hjerte naa,
Da maatte mangen En af Pileskud forgaa.

2.

See her Exempel paa! En Konge fordum mødte
En Skovgudinde skjøn, hvis Dejlighed strax stødte.
Her var Cupido nær med Elskovs Dvaledrik
Og med sin skarpe Pil den Konge gav et Stik.

3.

Den Tid Gudinden sligt hos sig formærke kunde,
At Kongens Hjerte stod til hende udi Lunde,

Han elſkte ej ſaaſnart, før hun tog ſnarer Flugt,
Her havde Kongen nær af Sorrig Øine lukt.

4.

Hun foer omkring i Skov blant vilde Dyr og Bjørne,
Sin bare Jomfru-Fod hun ſtak paa Ris og Tjørne,
Den Fod, ſom før var hvid, blev der ſom Purpur rød,
Det Kongens Hjerte ſkar, hver gang hun fik et Stød.

5.

I Flugten udaf Blæſt fløj Klæderne til Side,
I det ſik han at ſee den Hals og Bryſte hvide,
De Øine ſtjernelig, og Leber honningſød,
Ja Hænder engleſmaa, og Arme ebberblød.

6.

Alt dette ſkatter han for høje Jomfrue-Gaver,
Det bedſte, ſagde han, er ſkjult ſom du og haver.
Hun agter ej hans Snak, men løb blandt Græs og Jord.
Omſider raabte han med diſſe ſøde Ord:

7.

Ak! ak! min Engel! ſee, ſee til, du dig ej ſtøder,
Vaer, vaer! du falder ej, naar vilde Dyr dig møder,
Bi dog, jeg følger ej, ſom Ulven følger Lam,
Men ſom en Due ſmukt ſin kjærlig Mage tam.

8.

Den Tid hun vilde ej ved denne Tale bie
Løb Kongen med Gevalt hen over Mark og Stie,
Saa hun blev træt, og svag kom til sin Faders Strand,
Hvor hendes Fader var en Gud i dette Land.

9.

O Fader! vil I her en Gud for Floden være,
Da hjelp din Datter nu sin Jomfrudom at bære!
Ah hjelp! her følger En, som længe følget har,
Om du ej hjelper snart, Han vist mig med sig tar.

10.

See her! hun havde nep sin Tale halv fuldendet,
Før hun strax til et Træ paa Stedet blev omvendet:
Den Fod blev til en Rod, af Arme Greneflok;
Der blev og Blade strax af hendes gule Lok.

11.

Til Træet Kongen kom og Hænder derpaa lagde,
Hvor hendes Bryste smaa slog inden Bark, og sagde:
"O Daphne! giv mig dog et Kys," tog det i Favn,
Men Træet ryk'de sig tilbage ved det Navn.

12.

"Men efterdi du ej min Kjæreste kan være,
Et Træ du være skal, som jeg vil altid ære;
Hver Sejervindings-Helt af dig skal Krandser faae:
Og uden for mit Slot skal du til Ære staa.

19.

Valget af en Kone.

Den er trykt 1709, og maaskee oftere.

1.

Hvo giftes vil, han see sig ei
Til Gods og grønne Lunde,
At han ei siden sørge skal,
Og græde allenstunde.
Saasnart som Pungen den er tom,
Er Kjærligheden ude,
Saa løses op, som før var knyt,
Den bundne Elskovs-Knude.

2.

Saa sukker man, da sørger man,
Da fældes modig Taare,
Da murres her, da knurres der,
Da hedder det: jeg Daare!
Hvi lod jeg Rigdom daare mig,
Hvi bejled jeg til Penge?
Nu maa jeg med min grimme Tot,
Med Sorgen, gaae til Senge.

3.

Men Mange udaf Dejlighed
Sig lader og bedrage,

At de da til at gifte sig
Tit haster alt forsage,
Jo højere at Farven er,
Jo snarere den pletter,
Den røde Rosens-Farve maa
Saa mangen Bejler gjække.

4.

Derfore jeg nu Dejlighed
Og Rigdom slet foragter,
Med alle deres Pragt og Pral
Med alle deres Fagter;
Thi Fromhed ene er den Dyd
Som jeg af alle vælger,
De andre jeg for ringe Pris
Og slette Penge sælger.

5.

Men vilde Fromhed agte det,
Saa værdig den at have,
Udi det Laug at give sig,
Da var det vel en Gave;
Saa vilde jeg betænke mig,
Og siden derfor mage,
At Fromhed, Rigdom, Dejlighed
Mig skulde vel behage.

6.

Men disse to jeg skjøtter ej,
Naar som den tredie fejler,

Thi de saa ofte skuffet har,
Og daaret mangen Bester.
Jeg haaber Lykken bliver god,
Og mig dog vil forunde
Den, som jeg udi allen Stund
I Ren efterstunder.

20.

Mødet i Skoven.

Har været meget gængse. Den bestaaer af 12 Vers, men er alt for ubetydelig til deraf at anføre mere end de 3 første Strophes.

1.

Jeg gik allene
Engang spadsere.
I Skoven grønne
Gik hun den Skjønne,
Forlysted sig
I dybe Dale
Blandt Nattergale
I Rosenslunde
Den samme Stunde.

2.

Mig kom imøde
En Engel føde,
En udvalgt Smukke,
En dejlig Dukke,
En venlig Sjel,
En Hjertens Dame,
Af Elſkovs Flamme,
En Skovgudinde
Med Roſens-Kinde.

3.

I Skoven grønne,
Gik hun, den Skjønne,
Blandt Hjort' og Hinder,
Blandt ſmukke Linder,
Og Dyr ſaa ſmaae.
I Skovens Dale,
Gik hun i Svale,
Udi det Grønne,
Den Jomfru ſkjønne.

21.

Opmuntring til Elſkov.

Af denne ikke umærkelige Viſe har jeg kun ſeet en eneſte Udgave, ſom var, efter den almindelige Formular, "trykt i dette Aar."

1.

Mens Øjne de spiller,
Mens Roser og Lilier
Dig zire Mund og Bryst,
Da nyd Elskovens Lyst!
Din Ungdoms gyldne Dage
Kan aldrig komme igjen;
Jo større Nød og Plage,
Jo før de slides hen.

2.

De blomsterklædte Dale
Og Skovens liflig Svale
Fornyes aarligaar,
Paa Vinter følger Vaar.
Men naar Din Vinter kommer
Med Kuld' og snehvid Haar,
Da tænk ei meer paa Sommer
End paa den Dag igaar!

3.

Det Maanelys, nu endes,
Imorgen atter tændes;
Om Solen end nedgaaer,
Imorgen den opstaar;
Men naar den haarde Lykke,
Som Dig har Maalet sat,
Dit Øjens-Lys vil slykke,
Da følger evig Nat.

4.

Derfor, o søde Hjerte!
Gjør Ende paa min Smerte;
Lad Elskovs søde Ro
Forene Hjerter to!
Den Lyst skal ikke stilles
Ved tusind Favnetag,
Vore Hjerter ej adskilles
Førend vor sidste Dag.

22.

Sommerens Pris.

Af denne Sang, som bestaaer af 11 Stropher, ere de fem udeladte. I de beholdne 6 ere enkelte Udtryk ombyttede med andre som syntes mere passende. Dens Alder er neppe over 100 Aar.

1.

Al Jorden stafferet og pyntelig staaer,
Her springer en Dreng
Udi denne Eng
Og vogter de Faar;
Hyrdinderne sjunger
Med listige Tunger,
Alt Qvæget med Fryd
Gi'r Agt paa den Lyd
Og i Græsset gaaer.

2.

Ret liflig far' Vinden blandt Træerne hen,
Saa Bladenes Spil
Er færdigt til
Sin Gjenlyd igjen;
De skyggefuld' Dale
Og skjønne Løv-Sale
Med den sagte Vind
Forlyster mit Sind
Hos en yndig Ven.

3.

Naar Lærken la'r høre sin frydefuld' Sang,
Da glædes min Sjæl,
Som finder sig vel
Ved dens liflig' Klang.
Lår Tirili høre
For begjerligt Øre,
Det varer en Stund
Som en liden Blund
Udi denne Vang.

4.

Har Jorden afklædet sin grønne Dragt,
Og Vinterens Kuld
Den frugtbare Muld
I Dvale har lagt;
Nu Solen fremtræder
Og Marken beklæder,

O Amor! din Pil
Har Elskovens Ild
I mit Hjerte bragt.

5.

Rind flydende Bække og strømmende Vand,
Mit Hjerte et tændt
Og næsten forbrændt
Af Kjærligheds Brand;
Ej andet kan lædske
End Nectarsød' Vædske
Af yndigste Mund;
At kysse paa Stund
Det hjelpe vist kan.

6.

Mig Aftenen minder at føje mig hjem,
Hvert Qvæg og hvert Faar
Nu haster og gaaer,
Jeg vil følge dem;
Naar Solen fremskinner
Jeg atter fremtriner
At nyde den Fryd,
Som Sommerens Dyd
Forskaffer hvert Lem.

23.

Junkeren og Bondepigen.

Titelen er: "En kjærlig Samtale imellem en Junker og en Bondepige, af Tydsk i Dansk oversat. Kan synges som "Hör doch, Gretgen! nur zwey Worte." Denne i Danmark vidt og bredt bekjendte Vises Thema er beslægtet med visse Optrin i den fameuse Opera Rødhætten; derfor leveres af dens tolv Vers kun de ser.

1.

Junkeren.

Lille Grethe! kom at høre
Og styr min Nysgjerrighed,
Svar mig paa hvad jeg vil spørge,
Boer din Fader nær herved?
Giv mig tydelig Besked,
Hvor din Faders Hus har Sted.
Ak! hvorhen du lille Not,
Søde Snut hør dog et Ord,
Hør dog et Ord!

2.

Grethe.

Gaae I kun paa Jere Veje,
Bryd Jer intet dog om mig,
Ellers vil de mig vel feje,
Kommer jeg forsilde hjem.
I den By der hør jeg til,

Hvem jeg er det seer I vel.
Nej! det er kuns Abespil;
Jeg maa hjem til Hus, Farvel,
Til Hus, Farvel!

3.

Junkeren.

Dejlig lille søde Pige!
Hvad? du er af Bondestand!
Da har jeg ej seet din Lige
Her i dette ganske Land.
Nej, jeg troer jeg kjender dig,
Du vil kuns forføre mig.
Ak! hvorhen du lille Nar?
Søde Snut! hør dog et Ord,
Hør dog et Ord!

4.

Grethe.

O! I vil kun Kaarsvil drive,
Nu I seer jeg er lidt kjøn,
Jeg vil dog fra Jer vel blive,
I er jo en Junkers Søn,
I er alt for glant for mig,
Og engang saa rig som jeg.
Nej! det er kuns Abespil,
Jeg maa hjem til Hus, Farvel,
Til Hus, Farvel!

5.

Junkeren.

Kun et Kys lad mig dig give,
Smag, om det ej bedre er,
End du kunde elsket blive
Af din Hans, du har saa kjær;
Thi af slige Kys man veed,
Hvad der boer i Kjærlighed.
Ak! hvorhen du lille Mor,
Søde Snut! hør dog et Ord?
Hør dog et Ord!

6.

Grethe.

Ak! om Hans fik see nu dette,
Han blev ræsend-gal og slog,
Og de Gamle vilde skjelde
Ja vel prygle mig Stakkel og.
Ak! for Draaren! hvad skal det?
Junker! skammer Jer dog lidt!
Nej det er kuns Abespil,
Jeg maa hjem til Hus, Farvel,
Til Hus, Farvel.

24.

Hans og Karen.

Af samme Grund, hvorfor Visen No. 22 blev castreret, af samme Grund leveres denne ikke heller fuldstændig.

Man seer, at en Bondekarl ogsaa kan være for nærgaaende, ligesaavel som en Junker. Forresten er det vistnok i Sangenes Forfatteres Ideer den radicale Forskiel, at Hans, ved sin Fjasen, har et Ægteskab og en Gaard i Baghaanden, hvilket ikke var Junkerens Mening.

Sproget i Visen er ram Jydsk saaledes som det tales af Bønderne i Vendsyssel.

1.

Hans.

Aa, lille Karen! aa veed du hva?
A trouer, a vil ha dæ.
A blev, misandtjen, ret saa glaa
Dentid a fæk mi Natter;
A tsjt, du lou saa smaalle a mæ;
Nu ska der ingen anden faa mæ;
Jfal du tykkes, at de ka lykkes,
Saa vil a snak me mej Faa'r.

2.

Karen.

De ka, misandtjen, aaller nøt;
A veed, de Madses Chresten
Som no te Mitjelsda ska fløt,
Aa ha inj Gaar i Veisten;
Ham vil mij Faa'r de a skal eith,
Aa de tør a nok aaller neith,
Fulskjøndt alyvval aa, lig sien Jyvvel,
Haar grumme mø holdt aa dæ.

3.

Hans.

Aa, lille Karen! aa veed du hva?
Jfald dej Faa'r vil nød dæ,
Saa veed du val, a ka injda,
Saa val som noen, føe dæ.
A ska nok faa mij Faaers Gord
Me Øg og Fæj, som denj no staaer.
Ta mæ i Favven, de er dit Gavven,
Aa sei mæ saa dit Synneſt!

4.

Karen.

Aa, Hans! du er saagi saa sær —
Hvad Skam skal a gjø ved dæ!
A trouer aaller de er værd
For mæ, aa hold mæ te dæ.
Desuden vil min Moer og Faaer
Nok viid, hvem a te Kjerreſt haar — —
Aa! skjøt dæ sjelv! hvad æd du vil? —
Du ska væ fra min Skjøvter. — —

25.

Sømanden og hans Kjæreſte. *No.* 1.

Denne kunde maaske ligesaa rigtig have hedt Matrosen og hans Kjæreſte. Det er slet ikke usandsynligt, at denne, (saavelsom og den næstfølgende,) virkelig kan være

componeret af norske Matroser. At den i det 18de Aarhundrede hos Almuen havde saa udbredt en Cours som vistnok kun faa Sange, maa ene og allene tilskrives Melodien, der er saa saare tækkelig og for hvis Skyld dens 3 første Vers her hidsættes.

At denne Vises Alder daterer sig fra første Halvpart af det 18de Aarhundrede, synes at kunne godtgjøres derved at Skibets Navn i første Vers er Prints Carl.

1.

Det var en Søndags Morgen,
Den fjortende Dag udi Maj,
Prints Carl lettede Anker,
Af Portsmouth seglede da;
Da Solen skinnede dejlig,
Vi skulde ad Lissabon gaae,
De Bjerge og Dale vare klædte
Af Fruer og Jomfruer smaa.

2.

Iblandt dem var en Pige
I sine blomstrende Aar,
Hun fældte, tør jeg sige,
Saa mangen modig Taar
For sin allerkjæreste Ven,
Som hun med Smerte maa see
At reise fra hende hen;
Det gjorde hende Hjertevee.

3.

Paa Affked hun ej tænkte
Fra sin Allerkjæreste,

Førend han kom og sagde:
Adieu, min Yndigste!
Du seer, hvor Skibet ligger
Nu ganske kant og klar,
At slaae for Land og Riger
Og den som Kronen bær'.

26.

Sømanden og hans Kjæreste *No.* 2.

Dennes Melodie angives at være: "Det var en Søndags Morgen." Den er følgelig yngere end den næstforegaaende. Af dens 14 Strophер meddeles her de 4.

1.

Her i de norske Havne
Fornøjeligt er at boe;
Man smukke Piger favner,
Naar Skibet er i Ro;
Men naar som Vinden blæser
Udaf den rette Kant,
Vi vore Sejl ophidser
Og sejle hel galant.

2.

Naar vi til London komme,
Vi holde os da brav,
Faaer Penge udi Lommen,
Vi Logementer ta'r.

Et Skib hen til Vestindien
Tog Hyre meget snart;
Men jeg hen til Virginien
Tog Rejsen med en Fart.

3.

Ser lange Aar omkring
Jeg da for London for,
Og mangen Gang jeg rejste
Højt op selv til Kap Nord.
Jeg nu Farvel vil sige,
Farvel Britannien!
Til Norges smukke Piger
Jeg rejse vil igjen.

4.

Jeg tilstaae maa og sige,
At jeg i Norge fandt
En dejlig lille Pige,
Som rigtig var galant.
Jeg sagde: Ah, min Dukke!
Giv mig dit Hjerte hen!
Jeg elsker dig, min Smukke!
Og evig er din Ven.

Anden Afdeling.

Drikkeviser.

27.

Fragment.

Dette Fragment er taget af den haandskrevne Viſeſamling fra det 16de Aarhundrede, ſom under Benævnelſen af Langebek *No.* A. beſtrives i Fortalen til Sandvigs Levninger af Middelalderens Digtekonſt.

1.

Det er ſaa godt om Landen' at ride,
Og vide ſig hverken af Sorg eller Qvide.
En Skjeppe Havre til min Heſt!
Alt ſpurgde jeg hvor Ølet var beſt.
Min hjertelille Kjære! I vender eder om,
Tapper Øl i Kanden, I drikker ſlux om!

2.

Om Sommeren ſkal man gjøre ſig Gavn,
Rive og ſkjære, tilſammen at bære.
Det klager den Svend der ude ſtaaer:
Dagen gjøres lang og Bugen gjøres ſvang.
Min hjertelille Kjære, o. ſ. v.

3.

Om Vinteren skal man gjøre sig glad,
Kysses og klappes og tages i Arm,
Og gjøre deraf fuld godt et Gammen —
Er det koldt, saa krybe vi sammen —
Min hjertelille Kjære! I vender eder om,
Tapper Øl i Kanden, I drikker flux om!

4.

Det er saa godt at være lystig og ung,
Altid let og ingentid tung.
En god Kandevin er god for Tørst,
En smuk ung Pige at kysse for Lyst.
Min hjertelille Kjære, o. s. v.

28.

Bordings Drikkevise.

Den er adskillige Gange særskilt trykt, og staaer i Samlingen af hans Skrifter S. 277–80. Her leveres de første 13 Vers.

1.

Frisk op! naar Djævelen gjør sig vred,
Da vil jeg lystig være,
Slet ingen Ting er hannem saa leb
Som Fryd i Tugt og Ære.

2.

Om Lykken mig imod end gaaer.
Og er i Dag forborgen,
Saa troer jeg dog, at Viben faaer
En anden Lyd imorgen.

3.

Hvad hjelper det med Coridon
For Galathe sig harme?
See Mopsus baade skjev og krum
Sove i Nisas Arme.

4.

Og om det ikke regner her,
Saa skeer det andre Steder,
Hvi skulde jeg da tie qver,
Naar sig en Anden glæder.

5.

Hin arme Mammons Trælle maa
Med Rigdom sig bemøje,
Maaske det de nu samle paa,
Kan Lykken mig tilføje.

6.

Hvo veed, naar Clotho klipper til
Og korter vore Dage,
Hvo veed, naar Charon raabe vil:
Tilbaads tilbaads saa sage!

7.

Hent ind den allerbeſte Vin!
Herr Vært! lad Flaſken fylde,
Skaf dertil Sukkerkandi fin,
Jeg ſkal det vel forſkylde.

8.

Du ſmukke Dreng! ſjung op! lad ſee
Din ſiren-føde Stemme!
Sjung om den ſkjønne Galathe!
Saa vil jeg Sorgen glemme.

9.

I friſke Brødre! ſønſer paa
Hvad I vil muſicere,
Vi ſamles ikke hver Dag ſaa,
Maaſke ret aldrig mere.

10.

Om jeg af Guld en Krone bar,
Og aate Slot og Fæſte,
Og ſaa dertil ej lyſtig var,
Da ſavned jeg det beſte.

11.

En Cinqvepas, en Galiardt,
Hvo den har lært at træde,
Han lade ſee ſin Vis og Art!
Vi Andre ville qvæde.

12.

Bejler du af Kjærlighed,
See ej til Gods og Penge,
Men meſt til Dyd og Dejlighed,
Med Lyſt gaaer du tilſenge.

13.

En eeneſt' Ting er her forgjet,
Som er en vakker Dame,
Men glemte vi den Skaale ſlet,
Da maatte vi os ſkamme.

29.

Viſe i lyſtigt Lav *No.* 1.

Der haves nemlig et Par, ſamlede udgivne i Aarene 1682, 1696, 1702, om ikke oftere. De føre Titel af Tvende ſplinder ny lyſtige Laugsviſer. Den første af dem ſiges at gaae efter den Melodie: "See mit Hjerte! ſtaaer J her?" og den anden efter den: "Troels tjente Biſpen i elleve Aar;" men ingen af diſſe to Normalviſer har vi fundet Spor til. Den første af bemeldte Laugsviſer heder ſaaledes:

1.

Op, mit Sind! hvi ſørger du,
Mens ſig Alle fryde?
Skov og Marken grønnes nu,
Glæden ſelv ſig byder,

I de Lunde Nympherne
Der forlyſte Hyrderne;
Alle binde Krandſe,
Hver er red' at bandſe.

2.

Hvi vil jeg da plage mig,
For de haarde Hjerter?
Er min Pige fuld af Svig,
Lidet det mig ſmerter.
Kan jeg tænke, hun er ſmuk,
Ej da har jeg mindre Suk,
Naar jeg blandt Hyrdinder
Hendes Lige finder.

3.

Vi gaaer os til Hyrdens Hus,
Sindet at forlyſte,
Der ej fattes Kand' ej Krus,
Glasſet vi ej miſte.
Vi faaer og den anden Pæl,
Som de Hyrder kjender vel,
Drikker men vi lyſter,
Tønden har en Søſter.

4.

Der gaaer Skaalerne i rad,
Hver ſin Ven da minder,
Sligt kan os jo gjøre glad;
Mens naar de Hyrdinder

Sætte sig hos os paa Knæ,
Gjør vi Skaalen ret med tre,
Og lader deres Fingre
Paa de Strænge klingre.

5.

Den en Daare kaldes maa,
Skaalen ej vil ære,
Og ej Glas mod Jorden slaa,
Var de tre Gang flere.
Gid nu Ingen sørge meer!
Lykken gir hvad vi begjer,
Sligt et Lav jeg lover,
Sligt et Lav jeg hover.

6.

Daphnis, Daphnis! drik og du
For din ædle Pige!
Amaryllis kom ihu,
Hun har neylig lige;
Al Zirat og Dejlighed,
Som og Hyrder prise veed,
Du i hende finder,
Drik, det Øjnen rinder.

7.

Lucidor! du mindes vel,
Ven vi dig og kalder,
Melitor hun jo er selv
Den dig best befalder.

Drik! hun er nok Ære værd,
Dyd og Dejlighed hun bær;
Alt det du kan bede,
Faaer du, drik med Glæde!

8.

Coridon! du frommeſte
Du og din Hyrdinde
Flavea den vænneſte,
I bær dette Vidne,
I er Eet, — en Kjærlighed,
Der er ingen Ende med.
Drik og drik! vi ſige,
I to ere lige.

9.

Det er nok! vi er' ej fleer,
Tiden vil forhale;
Gud veed, naar vi monne mer'
Samles hos de Skaale.
Vi vil ſjunge Verten Tak;
Agter ikke Klafferſnak,
Drikker blandt hverandre!
Ret nu maa vi vandre.

30.

Vise i lystigt Lav *No.* 2.

Den har en særskilt Titel af en Ølsmaals-Tragoedie om Lasse Kilteknив. Metrum og nogle af Versene har nogen Lighed med den bekjendte norske Vise: Mads og Lasse de ginge paa Raad.

1.

Mange Ølsbrødre haver jeg kjendt, —
Hvor Ølet er godt —
Dog veed jeg Ingen, saa ilde blev brændt,
Som denne vor Lasse, i Ølsmaal.

2.

Hvorledes det gik med hannem til —
Hvor Ølet var godt —
Opregne for Eder jeg kortelig vil,
Som elske det skadelig Ølsmaal.

3.

Lasse tog paa sig Kjortelen graa —
For Ølet var godt —
Til Ølsmaal stod hans Hu og Attraa.
Nu gaaer jeg, sa Lasse, til Ølsmaal.

4.

Lasse triner sig ad Gaden frem,
For Ølet var godt —
Han møder Ølsbrødre fire og fem.
Vil I med, sa Lasse, til Ølsmaal?

5.

Ja gierne med vi ville gaae,
Hvor Ølet er godt;
Men vi har ikkun Penge saa faa.
Vi kan borge, så Lasse, i Ølsmaal.

6.

Lasse gik sig ad Stuedør ind,
Hvor Ølet var godt;
Han raabte strax paa Vertens Qvind':
Tapper op! så Lasse, o. s. v.

7.

Lasse satte sig for Bordet ned,
Hvor Ølet var godt;
De Andre bød han at sætte sig med.
Sidder om! så Lasse, o. s. v.

8.

Lasse han saae sig op udi Vraa —
For Ølet var godt —
Et Fem-kort strax tilrede der laae.
Tag os det! så Lasse, o. s. v.

9.

Han legte med En, med Anden ogsaa —
For Ølet er godt.
En hel Tønde Øl de satte ham paa.
Jeg tabte, så Lasse, det Ølsmaal.

10.

Lasse tren frem foruden al Skjemt —
For Ollet var tabt —
Til Verten, og sagde: de have mig klemt.
Vil I borge, Fårlille! for Olsmaal?

11.

Nej, saa Mænd! det gjør jeg ikk' —
For Ollet er godt —
Thi, gode Lass lille! jeg kjender Dit Nik.
Giv mig Penge, så Verten, for Olsmaal!

12.

Lasse blev vred i Sind og i Mod,
For Ollet var tabt;
Den Vert bød han sin Kjortel god.
Træk den af! så Lasse, i Olsmaal.

13.

Lasse han atter i Lauget indgik,
Dog Kjortelen stod.
Forkyndte de Andre, hvad Ende det fik.
Saae I Trækken? så Lasse, i Olsmaal.

14.

Da Lasse omsider mon nøgen hjemgaae —
For Kjortelen stod,
Da lo ad ham Alle, de som ham saae.
Hvi grin' I? så Lasse, i Olsmaal.

15.

Lasse han vaagned, der Solen stod op,
Og tænkte sig om;
Da savned han Kjortelen til sin Krop.
Den staaer, så Lasse, for Dismaal.

16.

Og nu gaaer Lasse med Sorg og Haan,
For Kjortelen staaer;
Han vilde hel gjerne hå Penge tillaan,
At løse sin Kjortel fra Dismaal.

31.

Griffenfelds Drikkevise.

Af den har Hr. Prof. O. Wolff leveret en Strophe i Griffenfelds Liv og Levnet, S. 55. Han citerer herved et Manuskript, og synes ikke at have kjendt nogen trykt Udgave. Under hans Navn er den vistnok aldrig bleven trykt, men uden Navn har Udgiveren den trykt liggende for sig, og han troer at burde levere alle de fem Vers, hvoraf den bestaaer. Den siges at kunne synges som "Liden Gente! vil du vente." Wolf kalder den en aandfuld Drikkevise fra Forfatterens Studenterdage.

1.

Op, du søde Dulcian! med festlig Klang!
Op, du skjønne Discantist! med herlig Sang!
Skam faa hver en Gniepind, hver Madshund!
Saa faaer den Misunder ej en lystig Stund.

Hører, giver agt oppaa!
Lystig! hej! lad ikkun gaa!
Ilde maatte Bonden pløje,
Skulde han ej for sin Møje
Nyde nogen Frugt igjen.
Ej, mit Sind! vær derfor kun ved frejdigt Mod!
Bedre kan du ej paa Sorgen raade Bod.

2.

Stedse fidde og surmule Tiden hen,
Qvæler Sind og Hjertet slet, tro mig, min Ven!
Lad ikkun den Avindsyg sig æde op,
Lurifassen fuld af Knur og Knarke-Krop;
Han som taaler ej at see
Andre udi Glæden lee.
Glæden jeg derfore nyder,
Himmelen det ej fortryder,
Og fortørnes ej derved;
Lad kun Vranten det fortryde længe nok,
Jeg af Glæde lystig er foruden Suk.

3.

Ingen det mishager, at jeg gjør mig glad,
Himmelen den smiler og leer selv derad,
Lystigheden ilde ej omlades kan,
Naar den sømlig er og skader ingen Mand.
Tørst man veed vel ej er god,
Men at Vinen giver Mod.
Vel lar jeg mig iskjænke
Nok en Rømer, Ingen tænke

Kan', hvis Skaal det være skal.
Rind da lystig, lad Musik her følge paa!
Jeg har end en Daler, Moder aldrig saa.

4.

Glasset spiller, Vinen driller, Drik gjør gal,
Glasset brydes, Vinen ydes overal.
Verden smiler og hel venlig ad dig seer,
Naar hun dig har daaret mest, hun ad dig leer;
Honning har hun først i Mund,
Galden følger strax paa Stund,
Man forgylder beeske Piller,
Søde Tunger snarest driller;
Den dig favner, tidt er falsk:
Fin og lumsk at være nu er hver Mands Træk,
Hvem det ej kan være, holdes for en Gjæk.

5.

Vel lar jeg mig nu iskjænke et Glas Vin,
Men i Glæden tænker jeg paa Døden min!
Thi jeg seer det skrøbelige klare Glas,
Vil derfor ej drikke mere end tilpas:
Thi jeg veed dog ikke, naar
I en Hast jeg Budbet faaer,
Rejsen at jeg skal antræde
Bort fra Verdens falske Glæde,
Som mig kysser, bider dog.
Jeg seer, Døden kommer paa den blege Hest,
Jeg ophør derfor, mens Legen den er best.

32.

Renbergs Drikkesang.

Den er, som bekjendt, oversat af Latin, og staaer i Renbergs Skrifters 1ste Del S. 172. Den aftrykkes her, i den Skikkelse den har faaet ved at gaae igjennem Klubvisebøgerne.

1.

I et Vinhus vil jeg sige
Mit Farvel, og lægges ned;
Tæt ved Tønden vil jeg ligge,
Under Tappen Hovedet;
Munden skal staae spærret aaben,
Det maa observeres; thi
Ellers kunde Tappebraaben
Gaae min tørre Hals forbi.

2.

Der skal ringes med Boutellier,
Naar jeg bæres til min Grav;
Fire og tyve drukne Seller
Skal gaae for med Krands paa Stav;
Tre Dosiner Halvpots-Rømmer
Skal der bæres for min Baar,
Og den Psalme som mig sømmer
Er: en glædelig god Taar!

3.

Mine gode Drikkebrødre,
Som mig gjorte Kompagni,
Skal ved Hvileſtedet møde,
Og med Sangen ſtemme i,
Ned paa Knæ de ſkulde ſynge:
"Han er død, men gid han der
"Vederqvæge maa ſin Tunge,
"Som han fordum gjorde her!"

4.

Min gode Kammerater,
Som mig hjalp at deſtiler'
Mine arvede Dukater,
Til jeg ikke havde fler,
De ſkal Drikkeſangen ſjunge,
Og ophænge rundten om
Alle mine Pengepunge,
Som de hjalp at gjøre tom.

5.

Alt mit Gods, ved Teſtamente,
Skjænker jeg den Kjelderſvend,
Hvor jeg al min Vin lod hente
Paa Credit af Kjelderen.
Mine Midler er en Skjorte,
Som er gammel og forſlidt,
Og ifald den ej er borte,
Skal han have den for Sit.

33.

Albert Thuras Drikkevise *No.* 1.

Den haves trykt i Forfatterens 1726 i Qvart udgivne Adskillige Betænkninger og Indfald paa Vers, og tre Stropher deraf hede som følger.

1.

Skjænk Druesaften i!
Vil Haand og Hoved kun staae bi,
Saa drikke vi Kong Fridriks Skaal
Med fuld og dygtigt Maal.
Gud gjør hans Sind saa let,
Som vi hans Skaal gjør ret!
Gud fryde ham!
Og pryde ham!
Gjør ham af Alder mæt!
Rund! rund! rund!
Saa sædeligt og glædeligt
Vi tar vort Glas for Mund.

2.

Vort Glas staar tomt igjen;
Er Skjænkeren var gode Ven
Saa drikke vi vor Dronnings Skaal
Med uforfalsket Maal.
Gid Nordens Dagmar maa
Hos Gud i Naade staae!

Fra Himlens Slot
Al Held og Godt
Gid hun maa stedse faae!
Rund, rund, rund! o. s. v.

3.

For Stød og Fald et Glas
Kan komme os ret vel tilpas;
Det drikke vi med frejdigt Mod
Mens Vinen er saa god.
Endnu kan Foden staa,
Thi vil vi drikke saa,
At Fluerne af Druerne
En Draabe ej skal faae. — Rund, rund o. s. v.

34.

Thuras Drikkevise *No.* 2.

Det er No. 12 i hans 1728 udgivne Halvandet Hundrede Betænkninger og Indfald paa Vers. Denne anmærkes det om, at den synges med samme Melodie som "Trompetermarschen," en Melodie, der er mig ligesaa ubekjendt som den Sang: "Sa! sa! Kongens Skaal" hvis Melodie No. 33 gik med.

1.

Gid Ingen matte tørste her.
Mens Vinen er at faae saa nær!

Kom skjænker, sæt Pocalerne i Rad!
Giv frem den Saft, der ret er god,
Som sætter Liv i Mod og Blod,
Hin rhinske Vin fra Bacchi beste Fad.
Melancholi
Fordrive vi
I dette Lav vi sidde i.
Velan, drik ud! lad gaa omkring,
Saa skjøtte vi om ingen Ting.
Saa længe Skjænkeren vil staa os bi.

2.

Vi sidde mellem Skaal og Væg,
Og ret som Blommen i et Æg,
Tilsideesætte al vor Nød og Vee.
Stem op med Instrumenters Lyd!
Kom lisligste Trompeterfryd!
Stem op til Alles vor Fornøjelse!
Vi drikke om.
Kom, Skjænker! kom!
At vi vor Flaske kan faae tom.
Vi ønsker Kongen og hans Land
Med hver en ærlig Dannemand,
At Himlen selv vil være dennem from.

35.

Fragment.

Som vi begyndte denne Afdeling med Fragment af en Drikkesang fra det 16de Aarhundrede, saa sluttes den nu ogsaa med 3 Vers af en Sang paa 9 Vers fra det 18de Aarhundrede. Visens sex sidste Vers indeholde alene Opmuntring til at gifte sig og ingenlunde til at drikke; og det er blot denne Opgave som her kommer i Betragtning.

1.

Liflig Sang
Pokalers Klang
Driver Sorgen mangen Gang;
Derfor kom!
Skjænk runden om
Og gjør Flasken tom!
Vi vil jage bort paa Dør
Alle vore Griller, som os Plage gjør;
Vi vil ikke sørge meer;
Thi vi kan ej vide hvad imorgen skeer.
Fantasi
Melankoli
Jages af vort Compagni.
Vin, jeg veed,
Gir Munterhed,
Slukker Sorgen ned.

2.

Vin er god
Til Mod og Blod,
Trænger ind til Sjælens Rod.
Hvad formaaer
Cupido, naar
Han ej faaer en Taar?
Cato, Plato, Sokrates,
Og den gode gamle Aristoteles
Vandte aldrig Vinens Kraft,
Bacchi gode Gaver gider Alle havt.
Hopsasa!
Falderallala!
Hvor det end skal komme fra,
Skjænk kuns i
Pokalerne!
Skjænk kuns lystig i!

3.

Drik, min Ven!
Bekymringen
Ikkun bort i Vinen hen!
Druen rød
Er let og sød
For hver Sorg og Nød.
Hvo vil gaae og græmme sig
Alle Tider see fortrædelig?

Det ſom ej at ændre ſtaaer
Man medrette udaf Tankerne ſlaaer.
Kom, min Ven!
Skjænk i igjen!
Bring det til din Nabo hen!
Friſk! god Taar!
Vi mere faaer,
Inden vi bortgaaer.

Tredie Afdeling.

Kortvillighed og Skjemt.

36.

Qvodlibet.

Dette og de to næstfølgende Stykker No. 37. og 38 ere alle tre udskrevne af den haandskrevne Codex fra 16de Seculum, som af Sandvig i hans Fortale til Levninger af Middelalderens Digtekonst betegnes med Langebek No. 1.

1.

Ulven staaer paa Stalde,
Og han haver Bidsel i Munde;
Hesten han løber saavidt om Hav
Saavidt om Havsens Grunde.
Hestene gale, men Hønsene ride.

2.

Hesten løber saavidt om Hav,
Saa vidt om Havsens Grunde;
Og Gedden hun flyver saa højt udi Sky.
Hestene gale, men Hønsene ride.

3.

Gedden flyver saa højt udi Sky,
Hun taber en Fjer udi hver en Bye;
Og Ulven sidder paa Kirkekam.
Hestene gale, men Hønsene ride.

4.

Ulven sidder paa Kirkekam,
Og Duen løber og bider Lam;
Jeg kom til saa velbyrdigt et Hus.
Hestene gale men Hønsene ride.

5.

Jeg kom til saa velbyrdigt et Hus,
Der brændte Munke og sang Vorljus;
Ind jeg glugged' og ud jeg saae.
Hestene gale men Hønsene ride.

6.

Ind jeg glugged og ud jeg saae,
Der sad en Kjælling udi en Vraa,
Hun kjæmte Grød og rørte i Blaar.
Hestene gale men Hønsene ride.

7.

Hun kjemte Grød og rørte i Blaar.
De skallede Møer slog ud deres Haar;
Krøblingen bandsed, og Dummen qvad.
Hestene gale men Hønsene ride.

8.

Krøblingen bandsed, og Dummen qvad.
Den Blinde sad og vov Guldlad;
Og jeg det med mine Øjne saae —
Hestene gale men Hestene gale.

9.

Jeg det med mine Øjne saae,
At Kirken hun udi Præsten laa,

Degnen hvismed fast udenomkring.
Hestene gale men Hønsene ride.

10.

Maanen ligger udi Lyngstak,
Og Skintig (?) skinner saa vide.
Jeg smurte min Hest og sadled mine Støvle,
Mig lysted ikke længer at bide.

37.

Participanterne i en Tønde Øl.

1.

Der boede en Mand udi Ferede,
Han foer sit eget Ærinde.
Saa drukke de den Tønde Øl ud.

2.

Førte han Tønden i Gilde-Gaard;
Hun gav Rus udi hver er Vraa.
Saa drukke de den Tønde Øl ud.

3.

Meldte det Svenden ved Tønden stod:
Og jeg seer Tøndens Hjerteblod.

4.

Præsten taler han til sin Dreng:
Og du skal bære den Tønde hjem!

5.

Dertil svared Tømmermanden udi den Vraa:
Og du skal lade den Tønde staae!

6.

Smeden alt med sin lange Tang,
Han tog af Tønden otte Baand.

7.

Tønden alt misted' sine otte Baand,
Og Præstens Dreng han misted en Haand.

8.

Skifted' de Tønden og ikke af Falsk,
Og Baandene hængte de om Præstens Hals.

9.

Indkom deres Hyrde,
Og han fik Pust ved Øre.

10.

Jeg haver saa længe med Trumme gaaet,
Saa jeg haver intet af Ølket faaet.

11.

Oldermanden vilde have den sidste Drik,
Han fik af Hyrdens Kolle en Slik.

12.

Nu er Tønden skift og Ølket med,
Saa hver nu haver fanget godt Skjæl.
Saa drukke de den Tønde Øl ud.

38.

Den lange Vinternat.

1.

Jeg fiskede i den Molledam — den Molledam,
Min Hat han flød, mine Klæder svam.
Jeg havde saa lang en kold Vinternat.

2.

Jeg gik under den Bondes Lo — den Bondes Lo,
Da frøs der Egle ved mine Sko.
Jeg stamped, jeg stipped;
Jeg havde saa lang en kold Vinternat.

3.

Jeg gik under den Bondes Væg — den Bondes Væg,
Da frøs der Egle ved mit Skjæg.
Jeg nipped, jeg napped.
Jeg havde, o. s. v.

4.

Der fandt jeg udi en Vraa — udi en Vraa,
Alt hvor to gamle Brande laae;
Jeg pusted, jeg blæste.
Jeg havde, o. s. v.

5.

Jeg ledte udi den anden Vraa — den anden Vraa,
Der fandt jeg et Bøttelog — et Bøttelog,

Jeg mente, det havde været en Messebog.
Jeg piddred, jeg paddred.
Jeg havde, o. s. v.

6.

Jeg lebte ubi den tredie Vraa — den tredie Vraa,
Der fandt jeg et Vitteskabt (?) et Vitteskabt.
Jeg mente, det havde været det hellige Kors.
Jeg nikked, jeg bukked.
Jeg havde, o. s. v.

7.

Jeg lebte ubi den fjerde Vraa — den fjerde Vraa.
Den fandt jeg, hvor en gammel Kjærling laae — den Kjærling laae.
Jeg mente, det var et kullet Faar.
Jeg havde, o. s. v.

8.

Jeg lebte ubi den femte Vraa — den femte Vraa,
Der fandt jeg hvor Bondens Datter laae — Datter laae.
Jeg kysted, jeg klappeb,
Jeg havde saa stakket en mild Vinternat.

39.

Ravnebrylluppet i Kragelund.

Den hører til samme Qvoblibet-Classe som No. 36 og 37 herforan. Den haves i alle de tre skandinaviske Dialecter, men udentvivl er Originalen norsk. Da Hr. Hallager indførte den S. 191-97 i Anhanget til sit norske Glossarium, siger han i Forerindringen, at "det er en meget gammel "og bekjendt Vise, som tilforn er særskilt trykt og adskillige "Gange oplagt." Paa Svensk, trykt i Gefle 1800, ejes den af kongl. Expeditionssecreteraren Hr. Thomée i Stockholm og af Hr. Prof. Zetterstrøm i Upsala. Den danske Oversættelse, som nu skal leveres, daterer sig fra Begyndelsen af det 17de Aarhundrede, da den er taget af Wibeke Bildes haandskrevne Visesamling, som hun kjøbte 1631. Pendant dertil, men af ringere Værd, haves i "det lystige Bryllup" i Herders Volklieder I. 104-6.

1.

Langt øster udi Kragelund
Der er saa vakker en By,
Alle de Dyr i Verden er
Sankes derudi.
Bjørnen han er ypperste Karl i Skoven.

2.

Bjørnen han meldte ihast et Ord
Og saa da monne han tale:
Skal jeg svømme over den brede Fjord,
Vaad da bliver min Hale.
Bjørnen vidste sig ingen Raad i Skoven.

3.

Jeg har al Natten klaget min Vaande,
Det gjør dog ingen gode,
Kunde jeg faae mig en Skude at laane;
Mig bær slet ingen Baade.
Jeg er buden til Bryllup udi Skoven.

4.

Jeg er buden til Bryllup dere
Udi Ravnens Bur;
Ravnen han skal Brudgom være
Og Tranen er hans Brud.
Jeg skal være Kjøgemester i Skoven.

5.

Saa kom Ulven løbende
Hastig som en Pil:
Gud give jeg var vel kjørende
Jeg kunde snart rejse en Mil!
Thi jeg skal være Klokker udi Skoven.

6.

Odderen gik og saae sig om
Snapper han goden Fisk,
Den saa skjænker han Brudgom
At have paa sin Disk.
Odderen han var Fisker udi Skoven.

7.

Alleken kom ogsaa dernæst
Hun havde ej meget at give;

Men hun tjente alle de Bryllupsgjæster,
Dermed lod de dem nøje.
Alleken hun var Tjenestepige udi Skoven.

8.

Storken kom der flyvende
Med sin lange Næse;
Han gik og stangeb ved Bæke,
Der han hørde Egernet blæse.
Egernet blæser i Tverpibe i Skoven.

9.

Ørnen kured under Birkerod,
En Vesel han der bragde,
Den skjænkte han Brudgommen god;
Han fik god Løn og Takke.
Ørnen han var Kokken udi Skoven.

10.

En god Styk Smør bar Hønen frem
Hun var Kokketøs,
Det fik hun af sin Grandkone hjemme.
Og Katten gav en Mus.
Katten han var Dyreskytte i Skoven.

11.

Høgen gav en Kylling,
Den stjal han som en Tyv.
Kragen svared: stjaalen Ting
Haver vi ikke behov.
Der føres nok til Bryllupsfest i Skoven.

12.

Hanen gav et Fladebrød,
Dermed de lod dem nøje;
Han sang og for dem meget sødt,
Han gol sit Kykkilihye.
Hanen han var Sangemester i Skoven.

13.

Spurven han skulde Drikke skaffe,
Det lagde de hannem paa,
Det gjorde han og uden Klaffer,
Men Kjelderen kunde formaa.
Spurven han var Skaffer udi Skoven.

14.

En sød Ost paa et Fad
Saa mon Svalen bringe,
Dermed gjorde hun de Gjæster glad
Og mest de, af den finge.
Svalen hun var Brudepige i Skoven.

15.

Falken gav en Hare til Steg
Og den saa monne han føre,
Der hørtes baade Lyst og Leg
Udi hver Mands Øre.
Der var baade Sup og Sod i Skoven.

16.

Ræven gav en Gjesseling
Dertil en gammel Gaas;

Til Bryllup vilde han dandse og spring,
Før han vilde drage sin Kaas.
Ræven er det trædskeste Dyr i Skoven.

17.

Vil I have Mere af mig saa sage,
Saa gaaer hen til Præstens Gaard;
Han skal give Ost og Kage,
Om I det ellers saaer.
Der gives nok baade ude og inde i Skoven.

18.

Sangefugl den Lærke sin
Hun førte og bid til Føde
Hvedebrød og Brændevin,
Gjøgen gav et Nød.
Kukkeren han var Tilsynsmand i Skoven.

19.

Ulven stod ved Kirkeled
Støtted sig paa sit Sværd,
Seer han sig ad Stranden ned
Saa favr en Fuglefærd.
Han seer Tranen trinendes i Skoven.

20.

Væderen han skulde være Degn,
Og Kalven han var Præst;
Gik han sig i Kirken ind,
Og læste saa vakker en Læst.
Nu tog paa at qvældes udi Skoven.

21.

Nu tog paa at qvelde snart,
De kunde ikke bie længe;
De skyndte sig til Bryllupsgaard;
Bruden skulde til Senge.
Der var saa smuk en Brudeseng i Skoven.

22.

Brudgommen tog sin Brud saa ven
Satte sig i Høisæde,
Midt imellem Gjæsterne,
Med megen Lyst og Glæde.

23.

Skaden skjænker Vin paalove
Der hver mon snakke og bange,
Hun kunde sig ej paa Gulvet snoe,
Hendes Hale den var saa lang.
Nu var hver lystig og glad i Skoven.

24.

Uglen drog ud sin Thisack,
Han var en af de store;
Efter Alleken han hug og stak,
Alleken drog sin Kaarde.
Der var da nær et Perlament i Skoven.

25.

Indkom Kragen springende
Med sin sorte Hætte:
Nu ere I alle vel skjænkede,

Og jeg er ikke halv mæt.
Vil I ikke bradt holde op at æde i Skoven?

26.

Da svared Ørnen gammel og graa
I Krogen som han sad:
Intet har du os skjænket i Dag
Enten Øl eller Mad.
Vi takke dem, os skjenket har i Skoven.

27.

Af Elskoven gaaer meget Sagn
Udi Ravnens Bur,
Ravnen tog sin Trane i Favn,
Hun var hans venneste Brud.
Nu drog hver Mand hjem til sit udi Skoven.

28.

Fore de ikke vel i denne Færd
Udi Ravnens Bur,
Gud lad os fare evindelig vel!
Ihvor det ellers gaaer
Enten med Fugle eller Dyrene udi Skoven.

40.

Bremsen og Fluen.

Denne Vise, hvoraf der forekommer en Variation i Büsching's og von der Hagens Volkslieder Pag 159, er paa en Slags Maade Udgiverens egen Fabrik. Paa Dansk fandt han nemlig ikke mere deraf end den Strophe i Hans Ravns Rhytmologia Danica som er indført i Fortalen til 2den Del af dansk Digtekonste Historie pag. XXVI. Paa Svensk haves et trykt Exemplar i det academiske Bibliothek i Lund. Efter denne svenske Udgave har han udfærdiget den danske. I Svensken hede Omqvædene, efter den første Linie: "Trintari paa Trunte" og efter den anden Linie: "För de tog hende i Blomsterne". I Dansken derimod hos Ravn: "Tranen træer paa Trommen" og "I Torn og i Blommen"

1.

Bremsen tog Støvler og Sporer paa,
Tranen træer paa Trommen.
Saa red hun sig til Fluens Gaard.
I Torn og i Blommen.

2.

Og da hun kom til Fluens Gaard,
Ude stod Fluen svøbt i Maard.

3.

Hør du Flue baade favr og fin!
Vil du blive Allerkjæreste min?

4.

Hvor kan jeg blī Allerkjæreſte din?
Du er fattig og jeg er rig.

5.

Naar jeg ſidder paa Kongens Fad,
Saa ſidder du paa Heſtens Bag.

6.

Og Bremſen tog Fluen ved Vingeben,
Og ſlog hende ned i Rendeſten.

7.

Opſtod Fluen i Hu ſaa mod —
Naar ſkal da vort Bryllup ſtaae?

8.

Marie Dag ſom falder i Høſt,
Thi da er Bremſer og Fluer fleſt.

9.

Bremſen da favned den Flue væn,
Og kaſted' hende paa den opredte Seng.

10.

Det var ſaa lyſtigt i Brudehus.
Tranen træ paa Trommen.
Der hoppede Lopper og dandſede Lus.
I Torn og i Blommen.

41.

Samtale mellem Svenden og Møen.

Den er taget af en det kongl. historiske Selskabs Bogsamling tilhørende Codex fra det 16de Aarhundrede. Med nogle Variationer hørte Pastor O. D. Lütken den 1814 synge af en Bonde i Fyn. I det gamle Manuskript har den dobbelt Omqvæd, nemlig efter de to første Linier i hvert Vers:

"Der mig nu længes saa"

og efter de to sidste:

"Alle ere de grønne Løv forgangen"

I den Lütkenske Afskrift derimod er der kun dette:

"Med Ære saa vil jeg føde dig"

hvilket i sidste Strophe forandres til:

"Med Ære saa bliver jeg skilt ved dig."

1.

Møen og den liden Smaasvend
De talte et Ord med Gammen,
Hvormed de skulde føde sig,
Naar de var kommen tilsammen.

2.

Hvormed vil du føde mig,
Mens du est ikke rig?
Da vil jeg en Fisker blive,
Og fiske med min Glib.

3.

Hvormed vil du føde mig,
Naar Garnet ganger ito?

Da vil jeg tage Plejel i Haand,
Og ſtande i Bondens Bo.

4.

Hvormed vil du føde mig,
Naar Bonden har ikke Korn?
Da vilde jeg blive en Hyrde,
Og lege udi mit Horn.

5.

Hvormed vil du føde mig,
Naar Bonden haver ikke Fæ?
Da vil jeg tage en Øxe i Haand
Og fælde de ſtore Træ.

6.

Hvormed vil du føde mig,
Naar Øxen vil ikke bide?
Da vil jeg blive en Møller
Og male Mel hin hvide.

7.

Hvormed vil du føde mig,
Naar Dammen briſter ud?
Da vil jeg blive en Hofmand
Og ride med Glavind og Spjud.

8.

Hvormed vil du føde mig,
Naar Herren vorder dig vred?
Da vil jeg blive en Grydeſtøber
Og gjøre de Potter af Leer.

9.

Hvormed vil du føde mig,
Naar Leret det monne fryse?
Da vil jeg blive en Guldsmed
Og bo for Fruer deres Huse.

10.

Hvormed vil du føde mig,
Naar Fruer haver ikke Guld?
Da vil jeg blive en Hattemager
Og gjøre de Hatte af Fluld.

11.

Hvormed vil du føde mig,
Naar de vil ikke Hattene kjøbe?
Da vil jeg tage dig ved Haand
Saa fast om Landet at løbe.

12.

Hvormed vil du føde mig,
Naar Landet det stander øde?
Saa vil jeg give dig Fanden ivold,
Lad' ham dig klæde og føde.

13.

Hvormed vil du føde mig,
Naar Fanden mig ikke vil have?
Da vil jeg tage Spade og Skovl,
Dig dybt i Jorden nedgrave.

42.

Tvende Møllerviser.

Disse findes i Hieronymus Justesens Aar 1599 udgivne Skuespil Samsons Fængsel, hvorom gives Underretning i den danske Digtekonsts Historie 2den Del S. 31–38.

1.

A.) Den Møller sætter de Sække i Ring,
Saa holder han sit Retterting.
Deraf har han sin Rente.

2.

Hvilken Sæk som mest formaaer,
Der lader han Skjæppen tøsver gaae.
Deraf har han sin Rente.

3.

Du staaer herhos, du lille Pose!
Du maa og hjelpe til Sko og Hose!
Deraf, o. s. v.

4.

En Skjeppe Korn skal du mig borge;
Den sulten Bonde han maa sørge.
Deraf, o. s. v.

1.

B.) Kjør om! kjør om!
Til Sækken er tom.
Kjør om! kjør om!

2.
Ihveden den kom,
Fra Paven i Rom.
Kjør om, o. s. v.

3.
Den Cannik-Sæk —
Ha ha! han er kjæk.
Kjør om, o. s. v.

4.
Vor Præste-deje
Mon Sækken eje.
Kjør om, o. s. v.

5.
For Fruens Terne
Maale vi gjerne.
Kjør om, o. s. v.

6.
Vor Husbonds Sæk
Et Saar den fik.
Kjør om, o. s. v.

7.
Den Borgers Pose
Skal ej deraf rose.
Kjør om, o. s. v.

8.
Vor Fogedes Qvinde
Skal det og finde.
Kjør om, o. s. v.

9.

Vor Bondes Sække
Dem vil vi stække.
Kjør om! kjør om!

43.

Jyden og Sjellandsfaren.

Haves i Manuskript. Papir, Haand og Orthographie røbe første Halvpart af det 17de Aarhundrede. Den synges som den Psalme: "Der Israel udaf Ægypten drog."

1.

Der de Jyder udaf Jylland føg,
Stærke som Eeg og grove som Bøg,
I Sjelland vilde de blive;
Da blev Sjellandsfar baade glad og fro,
At Jyder saa tykke til hannem drog.
Det grumme Hav det vig'de dem,
Og Belt hun stillede strax sin Strøm.
Asnæs og Rosnæs hoppede
Og Sjellandsfar laa og skrukkede.
Eja! Eja! Eja!
Hvad Sjellandsfar haver røgede Dage!

2.

Eja! mon det den Sjellandsfar skal fromme,
At Jyder saa tykke herover monne komme?

Jeg troer, der er slet Ingen igjen.
Jo, Hillekors! min kjære Farlil!
Varst du endnu i Jydernes Gild'
Du skulde ikke savne en Mand;
Der staaer ikke et Hus øde paa det Land;
Men ellers have Jyder saa frist et Mod,
At de drage dennem af Landet ud.
Eja! Eja! Eja!
Hvad Jyder ere friske tilsinde,

3.

Kan vi ikke Plads udi Sjelland faa,
Da ville vi over til Skaane lade staa;
Det ville vi ikke forsømme.
I Sverrig og Norge og Gullands Ø
Der æder saa mangen Jyde deres Brød;
I Falster og Lolland ogsaa paa Møen,
Man finder vel ogsaa Jyder i Fyn.
Jeg torde vel sværge paa denne Dag,
Man finder Jyder hos den hellige Grav.
Eja! Eja! Eja!
Hvad Jyder ere vide om Verden.

4.

Jeg svær dig, Jyde! ved dit Navn,
Kunde jeg end vinde al Kjøbenhavn,
Jeg vilde aldrig saa fare.
Det er langt bedre at blive ved Hus,
At æde og drikke og gjøre god Rus;

Naar jeg drager mig en halv Milsvej fra Bøj,
Da tager jeg mig en Madpose paa Røg,
Jeg gider ikke seet de Bolger blaa,
Derfor sidder jeg i min røgede Vraa.
Eja! Eja! Eja!
Hvad Sjellandsfar haver røgede Dage.

5.

Min kjære Farlil! maa jeg med Eder skjemte?
Jeg vil Eder sige foruden Skrømte,
Jeg vil det ikke bølge:
De kalder Eder Sjellandsfar Lukkedør,
Og noget andet Krængemeer. (?)
Men vil I laane os Hus i Nat,
Og ikke kalde os Jydebat,
Saa gjøre I efter Guds hellige Bud,
Og aldrig gjøre Jyder saa meget imod.
Eja! Eja! Eja!
Hvad Sjellandsfar er ond at gjæste.

6.

Hør du Jyde, hvad jeg siger dig!
Du faaer slet ingen Plads hos mig,
Ej heller hos min Grande.
Jeg væder, at Jyden han bliver ukyst,
Naar han seer Ludse min Datter høvsk;
Hun er saa hersker, tro du mig,
Som Nogen jeg veed, det siger jeg dig.

44.

Jydernes Forfremmelse.

Dennes Indhold staaer i passende Forbindelse med den næstforegaaendes. Af denne haves Udgaver af 1670, 1700, og nogle nyere uden Aars Meldelse. Melodien angives at være som de fem daarlige Jomfruers Vise.

1.

Smaa Børn udi Jylland naar de voxe op,
Strax rejse de om deres Næring,
De ere frimodig' i Hjerte og Krop,
Og kommer med Ære til Bjæring.
Hver tragter at blive en Ladfogd.

2.

De holdes i Ungdom til Ære og Tugt,
Og lære at læse og skrive,
Det gavner dem siden i Alderdom smukt,
Naar de monne skrøbelig blive,
At de have været en Ladfogd.

3.

En Dreng bliver hjemme et Aar eller ti,
Til Rejsen staaer al hans Begjære;
Han siger: Farlille! I gir mæ no fri,
A høver dog Søsskende flere.
A avter aa blive jen Ladfogd.

4.

De tage nu til udi Styrke og Aar,
Den Yngste kan Ploven vel kjøre,
Den Ældste paa Jorden sig synlig forstaaer,
Den Tredie kan Meget udføre.
Men a meen a bliver jen Ladfogd.

5.

Hans Fader samtykker og giver ham Svar:
Gud give dig dertil god Lykke!
Hans Moder hun græder og Hænderne slaaer,
Hans Søster af Graad monne hikke.
Min Bror vil no være jen Ladfogd.

6.

O lille Chræn Chrænsen! bliv hjemme hos os,
Vi seer dig ret aldrig mere.
Hans Moder slaaer over ham hellige Kors,
Gud Fader dig naadig regiere,
At du kunde blive jen Ladfogd.

7.

Chræn Chrænsen han tager sin Plejl udi Haand,
Nu vil a jer Herren befale:
Sine Hoser paa Ryggen bandt han med et Baand;
I maa mæ ikke længer forhale:
A rejser at blive jen Ladfogd.

8.

Han bandt sine Træsko paa Plejlen vel hart,
Paa baren Fod monne han løbe,

Han ſprang udi Vejret og brugte ſig ſnart,
Som man hannem jaged' med Svøbe.
Han agter at blive en Ladfogd.

9.

Først rejſte han igjennem det ganſke Land Fyn,
Der lyſted ham ikke at være,
Det de vilde give ham Sukker og Vin;
Til Sjelland ſtod al hans Begjære.
Der vilde han være en Ladfogd.

10.

Men ſee der han kom paa den ſjellandſke Grund,
Ham mødte en Mand i en Slæde,
Han nejed og bukked og brugte ſin Mund,
For hannem med Ære ſig tede.
Thi han vilde være hans Ladfogd.

11.

Den ſamme var Slotsherre oppaa et Slot,
Han ſpurgte ham: hvad kan du gjøre?
Han ſvared: Farlille! Gui gi J faar Godt!
Han kløede ſig atter bag Øre.
Først bliver a ikke jen Ladfogd.

12.

Han ſagde: A vil være Røgter i Aar,
A kan aa vel tærſke i Lade,
I Fremtiden A bedre Lejlighed faaer,
Saa takker A Gud for hans Nade.
Med Tiden kan A blive jen Ladfod.

13.

O Junker! kan A faa jer Poſtvogn at kjør,
Jer Ladfogd om A kunde blive,
Da ſkulde J Troſkab fornemme og hør',
J ſkulde mæ mere Val give.
Saa kunde A blive Jer Ladfogd.

14.

Nu vel! du ſkal være min Røgter i Aar,
Det andet Aar tærſke paa Lade,
Poſtvognen det tredie du visſelig faaer,
Dog Heſtene uden al Skade.
Maaſke du kanſt blive min Ladfogd.

15.

Saa ville vi tale om Ladfogdens Plads,
Naar disſe tre Aar have Ende,
Han ſagde: o Junker! nu er A curas,
Min Flittighed ſkal J vel kjende,
Paa det A kan blive Jer Ladfogd.

16.

Det førſte Aar tjende han trolig og vel,
Var ſkjels udi alle ſine Sæder;
Hvad ſkede det andet Aar, hører nu til,
Da kaſted' han Badmelens Klæder,
Da vilde han være en Ladfogd.

17.

En Klædning af Kalveſkind den fik han oppaa,
Da han udi Loen ſkulde tærſke,

Da blev han behændig, skarpsindig han saae,
Han meente sig Karlen den hærske,
Nu vil A blive jen Ladfogd.

18.

Til Postvognen kom han tredie Aar,
Som Junkeren loved ham føre,
Da saae man først retlig, hvad Hjerte han bar,
Hvor helst han paa Gaden monne kjøre.
Da vilde han først være Ladfogd.

19.

Det fjerde Aar gaaer han for Junkeren at staae,
Hr. Junker! vil J mæ forglemme?
Aa laber mæ Ladfogdens Tjeneste faae,
J loved', J vil mæ forfremme,
At A skulde blive Jer Ladfogd.

20.

Aa faaer A no ikke mi Billie fram,
A gir Jer mi Attraa tekjende,
Tjen A Jer da længer da gid A faaer Skam,
Det samm' maa J sæj te Jer Qvinde,
Om A kan ej blive jen Ladfogd.

21.

Hans Junker ham svared': du skal det vel faae,
Min Ladfogd den skal du nu være.
Han nejed' for hannem med Næse paa Taa,
Ich dank ihn, mein gnädiger Herre!
Hej lystig! no er A jen Ladfogd.

22.

Nu haver A faaet jen Ladfogdes Plads
A takker mi Junker og Frue,
Ah hadde A no ret en Fedder-Plumas
Og noget rødt Klæde til Lue,
Da var A først ligesom jen Ladfogd.

23.

Saa kunde Enhver gjøre Forskjel oppaa
Imellem jen Ladfogd og Bonde,
At naar de seer hannem i Marken hengaae,
De for hannem bukke da kunde.
De frygte sig dog for jen Ladfogd.

24.

A tjente for Ladfogd i fire Aars Tid,
Begavet med Hæder og Ære,
Der atter blev Lykken mæ bejre og blid,
Slotsherren mæ gunstig monne være,
Og gjorde mæ da te si Slotsfogd.

25.

A tjente for Slotsfogd i elleve Aar,
Til Pungen begyndte at veje,
Saa bygte a mæ udi Slagelse en Gaard,
Thi Huse vild a ikke leje,
Thi da var a mer end jen Ladfogd.

26.

Saa tog a mæ Venskab mi Afsked, aa saa
I Byen a nier monne flytte,

De Borgere tyktes, dem vare det got,
Med Tiden de kunde mæ nytte.
A vild ikke længer være Slotsfogd.

27.

Der boede a i Byen i nogle Aar,
Hver holdt mæ i Agt og i Ære,
Det alle de Borgeres Villie var,
A skulde Borgmester der være.
Det var endnu mer end en Slotsfogd.

28.

Nu takker a Gud, og nøjes og vel
Med hvis han mig haver beskjæret.
Hver ærlige Barn han vogte sig vel,
At han ikke bliver besnæret.
Og ikke foragte jen Ladfogd.

29.

Til Hove at tjene vel vanskeligt er,
Gud giver dog Alle sin Lykke,
Saa naadig og meget forfremmed' han mig,
I mange adskillige Stykker.
Thi a ej foragter jen Ladfogd.

30.

Hermed vil a slutte nu denne min Sang.
I unge smaa Drenge der hjemme!
I kommer val atter en anden Gang,
Gud kan eder alle forfremme,
Om I ej foragte jen Ladfogd.

31.

Hør, lille Chræn Chrænsen! kom over til mig,
Som løber og dvaser der hjemme,
Det skal udi Tiden fortryde ej dig,
Her vil a dig snarlig forfremme,
At du kan blive jen Ladfogd.

32.

Du driftige Jyde! stor Ære dig bør,
Du laber dig ikke forskrække,
At rejse om Føden du lystig dig rør,
Hvor Herren dit Brød vil opvække.
Med Tiden du bliver en Ladfogd.

33.

Paa Slotte og Gaarde nep findes en Mand,
At han jo en Jyde monn' være,
Som haver stor Embede under sin Haand,
Thi Jyden kan Alting regjere.
De ere baade Ladfogd og Slotsfogd.

34.

Hvor finder man Fogder og Skrivere her,
At de ikke Jyder monne være,
Borgemestere og Raadmænd og saadanne fleer,
Som holdes i højeste Ære.
Og ere langt mere end en Ladfogd.

35.

Du ærlige Jyde! jeg under dig vel,
Hvad Embed' du end monne have,

Frygt Herren, mod Alle vær rigtig med Skjel,
Det er dig en ypperlig Gave.
Ja mer end at være en Slotsfogd.

36.

Du trofaste Jyde! af Hjertet farvel!
Jeg vil dig nu Herren befale,
Han kan dig beskjerme paa Legem og Sjel,
Og vogte fra Ulykker alle.
Far og vel du lystige Ladfogd!

45.

Bonden og Kragen. (a. og b.)

Herom haves tvende trykte Viser; den ene af 1698, den anden meget nyere "trykt i dette Aar" Den yngere er i Grunden kun en Variation af den ældre; men da det dog ikke er let, bestemt og i Kortheb at angive, hvori de afvige fra hinanden, og det ogsaa kan være interessant at see, hvilke Forvandlinger slige gamle Rim i Tidens Længe de ere underkastede, vil det neppe være upassende at hidsætte dem begge. Paa Titelbladet af den ældre Udgave angives Indholdet at være: "hvortil Kragen er nyttelig og gavnlig." Titelen paa den nyere skal være vittig da det heder: "om Kragen, som vilde bide Bonden, og som "han meget drabelig skjød ihjel, hvorved han blev en rig "og holden Mand."

A.)

1.

Bonden skulde til Skoven age. —
Jeg hørte da en Fugl sjunge.
Der hørte han Kragen i Lunden gale.
For alle de Løven' udsprunge.

2.

Han vendte sin Vogn, kjørte hjem hastig:
Jeg hørte da en Fugl sjunge.
Jeg frygter, den Krage hun bider mig.
For alle de Løven' udsprunge.

3.

Han kom til sin Qvinde baade bleg og rød:
Jeg frygter, den Krage hun bliver min Død.

4.

Den Bonde han svor ved den højeste Gud:
Den Krage hun hugger min Øjen ud.

5.

Ti stil' du Daare! det du faa Skam;
Den Krage bider slet ingen Mand.

6.

Tag hid min Bue! hun skal faae Skam!
Jeg skal hende skyde, hun skal vorde lam.

7.

Bonden spendte Buen al for sin Fod,
Han skjød den Krage ned til Jord.

8.

Bonden spendte Buen al for sit Knæ,
Han skjød den Krage ned af det Træ.

9.

Den Bonde gjorde sig af Kragen godt Gavn,
Med Benene axlede han sin Vogn.

10.

Af Næbet det gjorde han Tøndetap,
Af Hovedet gjorde han Kirkeknap.

11.

Af Tungen gjorde han Slik-om-Fad,
Af Bugen gjorde han Svarelad.

12.

Af Halsen gjorde han en Rimstok,
Af Skroget gjorde han Huggeblok.

13.

Af Huden gjorde han tolv Par Sko,
Af Brystet gjorde han Agebro.

14.

Af Munden gjorde han en Lergrav,
Af Kammen gjorde han en Træsav.

15.

Med Fjerene takte han syv Gulv Hus,
Af Talgen støbte han tolv Pund Lys.

16.

Med Kragen forbedred' den Bonde sit Bo,
Med Isteren smurde han syv Par Sko.

17.

Af Fødderne gjorde han Møddinggreb,
Af Tarmene snoede han Klokkereb.

18.

Af Navlen gjorde han et Compas,
Af Gumpen gjorde han Passeglas.

19.

Hjertet gav han til Brudeskat.
I sige den Krage saa mangen god Nat!

B.)

1.

Da Bonden han vilde ad Skoven gaae,
Tralderalderara. :,:
Han der en Krage hoppende saae.
Tralderalderara. :,:

2.

Den Bonde han gik og gjorde Omsvøb,
Og Kragen stedse efter ham løb.

3.

Da tænkte den bange Bonde ved sig:
Den Krage en Hex er visselig.

4.

Og Bonden han vendte til Byen igjen:
Jeg troer, den Krage vil bide En.

5.

Men Konen hun svarte ham paastand:
Naar hørte du, Krager kunde bide Mand?

6.

Med Bøsse han gik nu til Skoven hen,
Der saae han Kragen hoppe igjen.

7.

Og Bonden satte Bøssen alt for sit Knæ,
Saa skjød han Kragen ned af det Træ.

8.

Det rygtedes vidt og bredt om Land,
At Bonden var en saa drabelig Mand.

9.

Og strax kom der Bud fra Bispens Gaard:
Hvor gjorde du af Kragen, du skjød igaar?

10.

Af Hovedet gjorde jeg Kirke-Knap;
Af Næbet saa gjorde jeg Tønde-Tap.

11.

Med Fjedrene tækked' jeg alt mit Hus;
Af Tællen jeg støbte mig tolv Pund Ljus.

12.

Af Skindet jeg syede mig tyve Par Sko,
Foruden to Tøfler jeg skjenkte min Mor.

13.

Af Kjødet jeg saltede mig Tønder og Kar,
Foruden en Steg, jeg forærte min Far.

14.

Af Skroget jeg bygte min Hosbond et Skib,
Saa stolt som i Kongens Flaade det gik.

15.

Af Tarmene snoede jeg Takkel og Reb;
Af Fødderne gjorde jeg Møge-Greb.

16.

Af Stierten jeg gjorde de Hatte-Gevær,
Som Fruer nu bære i Solskins-Vejr.

17.

Ved denne Krage blev Bonden rig,
Og længe med Kone han gottede sig.

18.

Nu skal den Krage ej bide mig meer.
Der meget Underligt i Verden skeer.

19.

Om Nogen vil sige, at det er Tandt,
Saa sværger jeg paa, at det er sandt.

46.

Rasmus Jæns Bryllup.

Den ældste Udgave er af 1711, og den er siden ofte trykt. Paa Titelbladet heder det at den er "sammenskreven af en pudseerlig Pen" hvoraf den i Almuelitteraturen godt bevandrede Nødskov medsøje sluttede, at Forfatteren

nok maatte være Poul Phoenixberg. Den gaaer med den Melodie: "Bonden han agter paa Tiden." Dette Metrums Vanskelighed, i Forening med Forfatterens Fattigdom i Aanden, har afstedkommet en Mængde utaaleligt Fyldekalk; desaarsag bliver af Sangens 46 Strophер ikkun 28 anførte.

1.

Rasmus ønskes tillykke med sin ny Kofte, af Morten Raan.

Til Lykk', Rasmus Jæn! med din Kofte!
Skal vi begge mødes paa Tofte?
Hvor vil du, i din Tanke, — henvanke,
Men du er pyntet saa:
Ny Sko og Hoser paa,
Skindburer ogsaa,
Ny Kjortel, som er graa?
Sig, hvad haver du vel i Sinde,
Men jeg dig saa pyntet skal finde?

2.

Rasmus svarer:

Jeg agter mig bejle at gange.
Hvordan skal jeg Sagen anfange?
Kan du mig ikke sige — en Pige,
Hvor jeg til Medgivt naaer
Svin, Øxen og Faar,
Høns og Gjæs til min Gaard,
At hun aarle opstaaer,
Og vel veed sit Arbejd at gjøre,
Sammenrive, opbinde og kjøre?

3.

Morten Raan svarer Rasmus:

Peer Jæn har en Datter, hedder Ludse,
See til, at du hende kan pudse.
Der kan du finde Penge, — og Senge,
Som vel opredte er'
Med skjønne Gaasefjer,
Du kun hende begjer!
Hun staaer dig vel nær.
Naar du kun begynder at bejle,
Mit Anslag skal dig ikke fejle.

4.

Bejleren Rasmus takker for god Efterretning.

Tak, tak skal du have for din Lære;
Igjen jeg dig tjener med Ære;
Og om jeg Pigen nyder, — dig byder
For Umagen din
En tomarks Daler fin
Den gjem i dit Skrin
Til Øl og Brændevin,
Hvorfor du min Skaal bør at drikke,
Og derved mig ønske til Lykke.

5.

Rasmus Jæn begynder at bejle.

Goddag, Peder Jæn! — først bag Øre
Han kløer sig og siger: — vil I høre!
Mit Ærinde med Ære, — skal være,

Om jeg Jer spørge maa:
Kan jeg Ludse vel faae?
Det er min Attraa.
Vil I sværge derpaa?
Jeg haver baade Korn og Penge,
Samt Heste og Øxne i Enge.

6.

Peder Jæns Svar til Bejleren.

Kan du fæste een af vor' Gaare,
Og veed dine Skatter at svaare?
Du monne mig for Alle, — befalde,
Min Datter skalt du faae,
Det maa du lide paa;
Hun kan pløje og saae,
Om Trang kræver paa;
Mad koge, ja brygge og bage,
Saa du skalt paa hende ej klage.

7.

Bejleren svarer Peer Jæn.

Femhundred Daler har jeg i min Kiste,
Deraf kan jeg lidet kun miste.
Jeg veed at prutte, byde, og yde
Min Skat og Tribut,
Naar den skal herudt;
Er jeg for resolut,
Da bliver jeg kaput.
Jeg veed, Kjøbstædmanden at pine
Med Penge for Varerne mine.

8.

Min Rigdom og Forstand har jeg regnet;
Den bedste Gaard jeg stedet i Egnen.
Hvad Medgivt skal jeg have, — til Gave?
Lad mig høre derpaa,
Hvad Medgivt jeg skal faae;
Fornøjer mig saa,
At det Mit kunde naae.
Forglemmer ej Orne og Galte,
Saa vil vi slaae sammen vore Pjalte.

9.

Peer Jæns Svar til Bejleren.

For Medgivt tør du ikke sørge;
Om Bohave tør du ej spørge;
Du skalt ej heller trænge, — for Penge.
Jeg lover, paa min Tro,
Du skal faae i din Bo
En Ko og en So,
Og en Gaas, maa du tro,
Med meer, hvad en Bo kan udkræve —
Derpaa giver jeg dig min Næve.

10.

Bejlerens Tale til Peer Jæn:

Jeg troer da, I holder Jer Love;
Derpaa vil jeg Ludse trolove.
Kom hid, min lille Smukke og Dukke!
Min Fæstensgave har

Jeg til dig alt klar:
Sølv-Maller som er' rar'
Flættebaand til dit Haar;
Med Knipling og Lin til en Hue
Du pynte skal dig som en Frue.

11.

Ludse taler til sin Bejler:

Skal jeg da din Kjæreste være,
Stor Tak, kjære Rasmus, for den Ære!
Saa gjerne jeg dig vil fornøje, — og føje;
Vil du kun drive paa,
Vi Bryllup snart kan faae;
Jeg kan ej længe saa
Gaae og vente derpaa;
Naar andre Piger det faaer at høre,
Da vil de mig alle fixere.

12.

Peer Jæn svarer dem begge, og befaler sine Svende at bede til Bryllup.

Lad mig kuns for Bryllupsdagen raade,
Det skal Eder gavne og baade.
Sadl op, mine Svende, Jer Heste! — I Gjæste
Skal bede til denne Færd
Baade fjern og nær,
At de vil komme her
Til min Datters Bryllupsfærd;
Thi jeg vil paa Søndag det lave,
At disse To Bryllup kan have.

13.

Lad see, I kan tale udaf Skjægge,
Og veed Eders Ord at belægge!
Ret høflig skal I være, med Ære,
Smukt gjøre Reverends
Tilstrækkelig Credens
For Anne og Christends,
Sophie, Amarends,
Som alle skal Brudepiger være,
Min Datter fremlede til Ære.

14.

Vist Budskab I ogsaa skal være
Til alle vore Venner, og begjere,
At de sig vil indfinde, — gesvinde,
Brud og Brudgom følge med,
Til Kirken smukt afsted,
Tilbage derpaa med,
Efter gammel Skik og Sæd,
Og dennem den Ære bevise,
Et Maaltid hos dennem at spise.

15.

Derpaa de tilbords sig hensætte,
Dog Rangen de ikke forgjette:
Først skal Præsten være — med Ære,
Dernæst Brudgommen,
Jep Haan og Rasmus Pæn,
Morten Nils og Knud Jæn,

Mads, Ole, Peer og Ehreen,
Saa og de, sig fort monne klæde,
Finge der det øverste Sæde.

16.

Morten Raan da, som Skaffer skal være,
Mon dennem Vinsuppen indbære.
Hans Kone, Maren, mægtig — og prægtig,
Bar Stegen frem paa Fad,
Som gjorde Bonden glad,
Naar han den skjønne Mad
Saae frembæres i Rad;
Sin Kniv han begyndte at drage,
Og agter, de Retter at smage.

17.

Hver tog da sin Ske udi Næve
Og Alle vilde Vinsuppen prøve.
Ej længe monne sale —forhale,
Men række saa til Fads
Knud Jæn og vor Mads,
Det kommer vel tilpas,
At drikk' hertil et Glas,
Imens Musicanterne opspiller,
Som dem udi Hjertet ret kriller.

18.

Med Længsel de Alle mon haste,
At de kunde Stegen antaste;
De veed den at hersomme — bedømme:

Den Gaas er ret god,
Som i os fæster Rod.
Har den gjort os imod,
Saa gjører den nu Bod.
Om Sligt veed de artigt at bramme:
Godtaar, du faaer paa det samme!

19.

Fleskbøftet de glade annamme,
Om Senop de raabe og bramme,
Skjøndt den i Næsen bider — og sliber,
Det skjøtted de ej om —
Men Karret gjorde tom.
Morten Raan! vor Skaffer! kom
Og gjør paa Bordet Rum!
At vi kan være fix' og nette,
Og Fisken paa Bordet at sætte.

20.

Paa Fisken de veed sig at bruge,
Den artig at pille og luge,
Saa rinder dem i Sinde — at minde
Den Skjænker om det:
Brændevin ej forgiet;
Vor Fisk kræver det,
Ellers skeer den Uret.
Her er jeg! sagde Skjænkeren, med Ære —
Skal jeg Eder Brændevin frembære?

21.

Morten Raan ſtemmed op med ſin Tunge,
Lod høre ſin Røſt i at ſjunge:
Dernæſt hans Kone Maren — og Karen,
Morten Niln og Knud Jøn,
Ret artig ſammenſtem;
Liden Kirſten ſjunger pæn,
Som tjen hos Mads Jæn,
Saa herligt hun kan qvintelere
Og Pſalmerne vel malodere.

22.

Efter dette nu Tiden fremlakked.
Morten Raan, ſom var Skaffer, aftakked:
Jeg Tak Brudeparret vil ſige — tillige
Eder langt ned i Rad
For I holdt Eder glad
Ved diſſe Retter Mad.
Hvad er forſømt i Fad,
Det ville vi udi Ollet oprette,
Med Piber og Tobak at fremſætte.

23.

Morten Raan først med Bruden mon dandſe,
Hvorpaa Lubſe Letlaar mon ſvandſe;
Saa Brudgommen, med Ære — ſkal være
Den, ſom følger næſt;
Han Sidſel haver fæſt
I Dands til ſin Gjæſt,

Springer som han kan bedst;
Dernæst hende recommanderer
Troels Ladfoged og andre flere.

24.

Saa Præsten da Afsked mon tage;
Den Tummel kan han ej fordrage;
Musicanterne til hans Ære — sig røre.
Han byder dem Farvel:
Kommer I til mig selv,
Jeg gjør Jer samme Skjel,
I skal nyde en Pæl
Af det bedste Øl og Vin, jeg kan finde,
For Æren — om jeg det kan minde.

25.

Derpaa lod sig Gjæsterne høre:
Hej lystig! lad Præsten nu kjøre!
Paa en Sus lad os drikke — til Hikke!
Knud Jæn og Mads Haan,
Peer Niel, Steffen Raan,
Jørgen Jæn, Søren Aan,
En og hver ærlig Maan —
Vi Alle vil lystig qvintelere.
Og hver paa sin Ton' malodere.

26.

Til Brudeskjænk de monne forære
En Tomarksdaler, somme lidt mere;
Og førend de hjemile — til Hvile,

Skal de ha Øl og Brød,
Et Stykke Fleſk og Kjød,
At bede med i Nød,
Om Rejſen det bød.
Deres Anſigter blusſed ſom en Lue,
Saa hver Mand for dem maatte grue.

27.

Spill'mændene da Afſked vilde tage;
De Faa, ſom der bleve tilbage,
Fremſkjøde ſig tillige — men ſige:
I ſpilled ikke ſtort,
Og ville nu gaae bort;
Vi komme jo tilkort,
Som dandſte ikke ſtort.
Spil op! hej! et Øſt og Brød ſaa fage,
Hvis ikke at Fiolen ſkal knage!

28.

Til Slutning vi Viſen nu ende
Og os til Muſicanterne vende:
Har deres gode Dage — vel mage,
Som de hos Banden faaer,
Naar de til Bryllup gaaer;
Den Fortjeneſte, de naaer,
Dog vel meget forſlaaer.
Den Viſe nu det klarligt kan ſige:
Rasmus Jæns Bryllup havde ej Lige.

47.

Rasmus Jæns og Ludses Barselgilde.

Det er at anſee ſom en Fortſættelſe af den Næſtforegaaende, og har, ſom ſædvanligt alle Efterligneiſer, endnu ringere Værd end hin. Den ældſte Udgave er af 1714. Af dens 16 Strophер leveres her de 6.

1.

Spørgsmaale til Rasmus Jæn:

Holdt, holdt, Rasmus Jæn! lad os ſkue
Din rødforet, firſkaaren Hue!
Det Tørklæd med Ecker — fuld kjækker,
Som du om Halſen bær,
Det ſidder dig hel nær, (ɔ: net)
Hvad ſkalt du i for Færd,
Mens du faa pyntet er?
Nye Sko med blaa nippede Remmer,
En Knortkjep i Haanden, ſom er nemmer?

2.

Rasmus Jæns Svar:

Du tør mig med min Hue ej ſpotte,
Nu ſlog Ludſe ſønder ſin Potte,
Derfor ſkal jeg geſvinder — hent' Qvinder,
Fem og ſex udi Tal,
Som hende hjelpe ſkal
Hiſt og her, overal;
Derfor gaaer jeg i Val,

Veed ikke, hvor først jeg skal bede,
For at undgaae Qvindernes Vrede.

3.

Lærdom til Rasmus Jæn:

Rasmus Jæn! hør, jeg vil dig nu lære,
Hvorlunde du skalt dig adbære:
Først skalt du vær' tilrede — at bede
Din Kones bedste Ven:
Mette, Kirsten, Maren,
Christendse og Karen,
Birgitte og Maleen,
Og Andre, som du kunde vide,
Din Kone plejed gjerne at lide.

4.

Den Lærdom jeg og dig vil yde:
Præstens Qvinde først skal du bybe,
At hun gjør dig den Ære — at bære
Til Kirken Barnet hen;
Bed saa Husholderſken
Paa Herregaarden,
Hun over Daaben
Din Datter vil holde; Jomfruen
Du beder at hold' Christenhuen.

5.

Mandsfaddere visse du beder,
De gjæveste dertil opleder.
Den Først', du gjør den Ære — skal være

Ridfogden Clemen;
Og siden Ladfogden,
Og glem ej Tjeneren,
Ej heller Mølleren;
Tilsidst, af de gjæveste og vilde (ɔ: fornemme)
En Snees eller flere til Gilde.

6.

Dernæst du da dette skal agte,
En Stud til Barnets Gilde at slagte,
Høns, Lam, og Gjæs og Grise — tilvisse;
Brygge Øl og kjøbe Mjød,
Vel humlefed og sød,
Godt nybaget Brød,
Og Ost til Overflød,
Som du Gjæsterne skal paatrænge,
Saa faaer du Fadbergave og Penge.

48.

Bønderpigernes Dragt og Dands i Jylland.

Den bestaaer af 6 Vers. Heraf Halvparten.

1.

Om I vil give Agt derpaa,
Naar Bønderpigerne dandse,

Hvor nippert de kan trippe og gaae,
Hvor herligen de kan svandse,
Da skal I see ret et artigt Spil,
De sætte alle deres Kræfter til,
Med Næsen udi Sky,
I Trøjer, som er' ny,
Og Haaret indflættet i Krandse.

2.

Med silke Huer og kramlærreds Lin,
Som nylig i Surmelk er stivet,
De trippe saa meget smækker og fin,
Som Sneglene ranke i Livet.
De glemme ej heller, sølv Snørenaal
Paa Brystet at hænge, saa glat som en Aal,
Og Dupper saa prunk',
Som det Gadelam strunk
Har deunem til Fæstensgav' givet.

3.

Og dersom Nogen, i denne Flok,
Af dennem er bleven forlovet,
Da kan man see det klarligen nok,
Helst har han hos hende sovet:
Sølvknapper hun udi Livstykket har,
Af Krammen flossede Ærmer et Par;
Ny Tøfler oppaa
Hendes Fødder saa smaa,
Og Kniplinger paa hendes Hoved.

49.

Bønderkarlenes Dragt og Dands i Jylland.

1.

Om I vil vide og forstaae,
Naar Bønderkarlene komme,
Hvor modig de udi Dandsen gaae,
Alt med deres Rosens Blomme,
Da skal I see en underlig Rej;
Om Skosaalen slipper, dog hjelper det ej,
Thi de maa gaa frem,
Skal det have Klem;
Helst hører de ikkun en Tromme.

2.

Ej Nogen vil være den Ringeste her,
Slet Ingen vil være en Fusker.
Den Største, saavelsom den Mindste, jo bær
Ny Hoser, og Baand smukt med Dusker,
En ny Vadmels Kjortel, Skindtrøje ogsaa,
En rød Vadmels Brystdug, som aaben skal staae,
At Hver kan see, de har
Sølvknappe trende Par,
Helst tjene de Præsten for Kudsker.

3.

Til Fødderne de saa jevnligen see,
I Højheden Hatten de sætte.
Det Hattebaand Pigerne skue, og lee
Og ønske, de kunde det gjette,
Om ikke vor Karen Jens Jensen gav det.
Nej, Kirsten hun svarer: det er ikke ret:
Det Baand er saa fin,
Han fik det af Cathrin,
Eller og af den bugede Mette.

4.

Med Glasset de gjøre fuldkommen Besked,
Og slaae ej den ringeste Svinke.
Den højeste Mode, som nogen veed,
Er lidet i Dandsen at hinke.
De trampe og stampe, alt som de kan bedst,
Paa Jorden, som nogen omskoede Hest,
Og gjør i hvert Spring
Vel femten Sving omkring
Med deres udvalgte Kisselinke.

5.

Og naar de tilsammen nu dandset har
En halvsnees Dandse eller flere,
Saa trætnes endelig det yndige Par,
Og Karlen begynder at svære:
Aa, Hillemænd aa Varen! hvo blsv a no varm!
Aa, hjate bitte Maren! ta mæ no i din Arm,

Før vi skal skilles ad!
Saa er a saa glad —
A aarkede snaat ikke mjere.

50.

Den jydske Hververvise.

1.

Underofficieren.

Hej lystig! med Plaseer,
Jeg Fanen svinge seer
Og hører Trommens Bom
Bombelom bom bom!
Dens Lyd gir frejdigt Mod,
Dens Klang gir hidsigt Blod —
Hvo, som vil med, kom! Bom
Bombelom bom bom!
Selv Kongen vil,
I saadant Spil,
Sin Troje vove, og see til.
Frisk derfor, Gutter! nu!
Hej lystig! kom ihu
Jer Pligt, naar høres Bom
Bombelom bom bom!

2.

Bondekarlen.

Ej saa! hva siir a naa?
Aa nej! aa hveket saa!
A ga intj hør' denj Bym
Bymberlym bym bym!
Den rø'e Kjövvel er
For taang for mæ aa bær,
Helst nær a hører Bym
Bymberlym bym bym!
For Randjsel svaar,
A Pûvsen taar,
Som propfuld er me Fødevaar.
Saamændj! a' tinker ej,
Aa følle Jer denj Vej,
Hvor oftir høres Bym
Bymberlym bym bym!

3.

Underofficieren.

Ej, ej! jeg seer jo En,
Som ej tør blive seen
At følge Trommens Bom
Bombelom bom bom!
Du rette Jydeblod,
Som har i Brystet Mod!
Hør Trommens liflig Bom

Bombelom bom bom!
Gak med mig ſmukt
Fra denne Bugt
Og væn dig til Salpeters Lugt!
Du Martis Egen bliv!
For Kongen vov dit Liv!
Saa faaer du Løn — Hej! Bom
Bombelom bom bom!

4.

Karlen.

Faallil! I taar vis fejl!
A ſiir mæ val i Spejl,
Før a vil følle Bym
Bymberlym bym bym!
Minj Kammeraater, ſom
Aanjer Maliſen kom
Iſyvr, er borte — Bym
Bymberlym bym bym!
Hva ſkal a daa
No me Jer gaa
Aa, oltid sverſkjældet, ſtaa
Aa vær Krabaat! Aa nej,
Faallil! a gaar minj Vej;
A ga itj hørt denj Bym
Bymberlym bym bym!

5.

Underofficieren.

Ej, bi, eenfoldig Sjel!
Hvo har dig raadt saa vel
Fra Trommens liflig Bom
Bombelom bom bom?
Naar Bonden, fattig, maa
I Slæb og Trældom gaae!
For dig og mig — Hej! Bom
Bombelom bom bom!
Selv Kongen dig,
Saavelsom mig,
Os Lening giver rigelig.
Og hvad er Bonden vel?
En fattig, usel Træl
Mod den, som følger Bom
Bombelom bom bom.

6.

Karlen.

Saa Gu, minj Ven! a vil
Indjda sku vov ded Spil,
Aa følle Trommens Bym
Bymberlym bym bym!
Ad Colling bjerre mæ
A val faar gaa aa Stæ,
Aa ded for Trommens Bym

Bymberlym bym bym!
Ihvad a faar,
A Tittel naaer
Av Kapperaal, før Jens so gaar —
Saa ma hanj kjysse sæ,
Aa lutt paa Hat for mæ,
Som tjener Kongens Bym
Bymberlym bym bym!

7.

Underofficieren.

Alt ret! den røde Rok
Kan ikke æres nok,
Som Kongen giver — Bom
Bombelom bom bom!
Og, naar det friske Mod
I samme bliver snoed,
Da æres dobbelt Bom
Bombelom bom bom!
Dit blanke Sværd
I alle Færd
Skal være om dig gjordet nær;
Din Flint du holde skal
Oppubset over al,
Om du vil følge Bom
Bombelom bom bom!

8.

Karlen.

Hej lyſtig over al!
A er, aa blyve ſkal
Ing friſk Soldat — Hej! Bym
Bymberlym bym bym!
Nou inte Bondjen kan ſom før,
Mej viſe ud paa Dør;
Nou tjen'r a Kongen! Bym
Bymberlym bym bym!
Minj Konge bold
Tjen a for Sold —
Hej lyſtig! naa! ſaa drik en Maal!
Vor naale Konges Skaal!
Vor naale Konges Skaal!
Nou tjen'r a Kongen! Bym
Bymberlym bym bym!

51.

Viſe om de onde Qvinder.

Man kan anſee denne bekjendte Sang, hvis Alder er uvis, for en Slags Commentair over de fire Linier af Reenberg:

For Ægteſkabet ei ſaa from
En Engel var at finde:
Men, førend Maaneden gaaer om,
Er hun en Djævelinde.

Af dens 27 Strophер leveres her ſex, samt det allerſidſte.

1.

Er Adam da af Blaar,
At ham et Evæ Haar
kan binde?
Hvo kan det dog beſinde,
At han, ſom Pottеſkaar,
Saa haanlig knuſes for
en Qvinde?

2.

Selv Leviathen maa
Sin Magt ſom ringe Straa
beſinde.
Drag dog det Ord til Minde:
Hvor Fanden ikke kan
Selv komme, ſender han
en Qvinde.

3.

En Løve er vel grum,
Naar som dens Mund med Skum
mon rinde;
Dog kan den sig besinde,
Det egensindig' Dyr;
Men hvo kan hold' istyr
en Qvinde?

4.

En Tyr, som stange vil,
Kan man dog komme til
at blinde,
Og Jjel for Panden binde,
Men, hvo vil tænke paa,
Saaledes at undgaae
en Qvinde?

5.

En Ulv, som gaaer paa Lur,
Hvor Fæ og Creatur
er inde,
Kan Skræk og Rædsel minde,
At flygte, gaae sin Vej;
Men hvad, hvad vover ej
en Qvinde?

6.

Selv Basilisken brast
For Spejlet i en Hast

i Splinde,
Da den ſig ſaae derinde;
Malice kom dot fra;
Hvi ſkaaner Spejlet da
en Qvinde?

27.

Dog dømmes ej af mig
Det hele Qvindkjøn lig
iſinde;
Man og blandt dem kan finde
En from og dydig Sjæl,
Og da tilbér jeg ſelv
en Qvinde.

52.

Parodie paa næſtforegaaende.

Den mangler aldeles Fynd og Klem, hvorover af de 27 Vers, den beſtaaer af, blot hidſættes her de 3.

1.

Er Adam da et Faar,
At han med Gaaſen gaaer
iſinde,
At han er let at binde

Med et af Evas Haar?
Sig mig, hvi Skylden faaer
en Qvinde?

2.

Om Qvindespøgelse
For dig sig lader see
og finde,
Tænk: Fanden let kan blinde
Dig saa med Qvertro,
Fordi du gior Uro
en Qvinde.

3.

En Løve er vel grum,
Naar som dens Mund med Skum
mon rinde;
Dog skaaner sin Løvinde:
Hvi vil du Skumletand
Da slide — fy dig an! —
en Qvinde?

53.

Skalkeraad *No.* 1.

Af den haves et Par Udgaver trykte uden Steds og Aars Nævnelse. Omqvædene synes ikke at være ægte.

1.

Der stode to Skalke og tænkte Raad —
Ja hvad skulde man tænke?
De vilde til Møllerens Datter gaae.
Foroventil var hun Mø forneden var hun Enke.

2.

Og hvad har du i Sækken din?
Ja hvad, o. s. v.
Jeg haver Rug og Hveden fin.
Foroventil, o. s. v.

3.

Du sæt din Sæk hos min Datters Seng!
Der kommer ingen Rotter til den.

4.

Og der blev mørk udi hver en Vraa,
Den Sæk begyndte at krybe og gaa.

5.

O, min kjær Fader! I tænder Lys,
Der er kommen Tyve i Møllerhus.

6.

Han klappede hende ved hviden Kind:
Og du skal være allerkjæreste min.

7.

O, min kjær Fader! I slukker Ljus,
Det var den Kat han tog en Mus.

8.

Det svared' den Kjerling i Bænken laa:
Den Kat han havde to Støvler paa.

9.

Og ti du Kjerling! det du faae Skam!
I Morgen skal du i Mølledam.

10.

Og Kjerlingen sank og Pelsen flød,
Den arme Mand sad paa Landet og græd.

54.

Skalkeraad *No.* 2.

Den kan man sige om, at det er en norsk Udgave af den næstforrige, og jeg har af en Nordmand faaet det Fragment deraf som her leveres; som hint Omqvæd til No. 53 var at anseе for upaasende til Visens Indhold, saa synges nærværende med et Omqvæd i Olski-pobolski-eller Abracadabrasproget.

1.

Der stod tre Skjelmer aa makka et Raab,
Tungluti, tungluti, luftubilej.
Hosdan de Møllerens Datter skû faa.
Stölten Adeluds.
Baadsmands Hus.
Krusmus i dus.
Tungluti, tungluti, luftubilej,

Kreſtomani,
For Snurrevurrevip,
For Ceremoni.

2.

De to tog den trea og ſtop' 'n i en Sæk,
Tungluti, tungluti, luſtudilej.
Saa bar de ham over Møllerens Bæk.
Stolten Adeluds, o. ſ. v.

3.

Aa! kjære min Møller! I maler mit Mjøl!
Tungluti, o. ſ. v.
Det er ikke vaadt, det er tørka i Ovel.
Stolten Adeluds, o. ſ. v.

4.

Aa det var mørkt i qvar enaſte Vraa,
Tungluti, o. ſ. v.
Saa fram kom han ſom i Sækken laa.
Stolten Adeluds, o. ſ. v.

55.

Uglens Klagemaal.

Dens Melodi er: "Sørge, hvo som sørge vil."

1.

Jeg saa enlig gik engang
Udi Mark og Enge,
Hørte der, en Ugle sang;
Stod og lytted' længe.
Tænkte: hvad er dette her?
Mens jeg ikke Uglen seer,
Som saa ynklig hyler,
Som saa ynklig hyler.

2.

Jeg gik hen at søge op
Denne arme Ugle,
Da den sad i Skovens Top,
Tænkte sig at skjule;
Didhen jeg løb hastelig,
Raabte højt, hvad skader dig?
Mens du saadan hyler,
Mens du saadan hyler.

3.

Jeg veed ej, hvad Ondt jeg gjør
Den graaryggede Krage,
Jeg veed ej, hvad Spurre-Klør

Har paa mig at rage,
Alle er mig hadelig,
Alle Fugle plukke mig,
Maa jeg da ej hyle?
Maa jeg da ej hyle?

4.

Jeg veed ej, hvad Ondt jeg gjør
Udi Bondens Lade,
Jeg bevarer, som jeg bør,
Alt hans Korn fra Skade,
Jeg opæder Musen graa,
Jeg derfor ej Tak kan faae,
O, jeg maa vel hyle,
O, jeg maa vel hyle.

5.

Derimod har Katten godt,
Thi naar den kan fange
Musen paa sin Herres Slot,
Da man til den ganger
Med sød Melk udi et Fad,
Jeg derimod liber Hunger og Had,
Maa jeg da ej hyle,
Maa jeg da ej hyle?

6.

Katten er mit Sødskend-Barn,
Den har gode Dage
Fremfor mig det slemme Skarn,

Jeg maa staae tilbage;
Den gaaer ud og den gaaer ind,
Mens de plukke mig mit Skind,
O, jeg maa vel hyle,
O, jeg maa vel hyle.

7.

Jeg og præsenterer net
Min Person for alle,
Jeg og sjunger slet og ret,
Men har liflig Tale;
Dog mig Ingen elske vil,
Er det ej et Fandens Spil!
Jeg blir ved at hyle,
Jeg blir ved at hyle.

Fjerde Afdeling.

Efterslæt

af

Peder Syvs Kjæmpevisebog.

I den Samling af Viser fra Middelalderen, som udkom i 5 Tomer i Aarene 1812-14, indlemmedes langtfra ikke alle de, Vedel først og siden Syv i deres Tid havde holdt værdige til at opbevares. De som af Udgiverne vragedes, opregnes i Værkets Beslutning, i 5te Tome, Pag. 58-66. Somme udelod man, fordi de vare ordforord oversatte af Tydsk, andre fordi de vare ordrette Oversættelser af Islandsk; og en stor Mængde fordi de ikke vare Poesi, men den rene kjære lave Prosa. Et Par forbigik man af andre Grunde.

I nærværende Samling, hvor man ikke, som hist, indskrænker sig til hvad der oprindelig vis er frembragt eller formet af selve Nationen, men optager ligesaavel Oversættelser som Originaler, her kan de bedste blandt hine tilsidesatte Sange bequemt finde deres Plads. De anføres i den samme Orden hvori de haves i Syvs Udgave af Kjæmpeviserne.

56.

Danſk Kongerække.

Denne Rimkrønike, ſom er Syvs I. No. 1, kan ſyn-ges ſom Pſalmen "Kommer til mig! ſagde Guds Søn." Naar af dens 97 Strophер blot hidſættes de 4 førſte, ſamt den 47de og 49de, ſaa handles i ſalig Capitain Abra-hamſons Aand, ſom, i ſine ſkrevne Betænkninger over dieſe Viſer, billigede alle de øvrige Strophers Forkaſtelſe. Ved den 47 og 49 Strophe antegnede han: "Jacobinismus anté Jacobinismum." Om de 4 førſte yttrede han, at de inde-holdt opbyggelige Sandheder, ſom Nutiden givet ſaa me-gen Bekræftelſe.

1.

Alting af Gud i Himmel og Jord
Regjeres alt ved hans hellige Ord,
Som han det ſelv monne ſkabe;
Uden hans Forſyn og Guddoms Magt
Er intet vor egen Viſdom og Kraft,
Saa lidet da kan det drabe.

2.

Saa er og Øvrigheds høje Stand
Af Gud, og ſtyres med hans Haand,
Ved hannem opholdes alene;

Hos hannem er Tid, hos hannem er Stund,
Det staaer til Menneſken ingenlund,
Hvilken at hinanden skal tjene.

3.

Han sætter i Sædet hvo hannem behager,
Han sætter og af den hannem forsager,
Ingen maa der selv for raade:
Er han ikke med i Kongernes Færd,
Da er deres Daad en Bønne ej værd,
Det maa de sig forlade.

4.

Undertiden opdrager han førstelig Æt;
Den ene efter anden af kongelig Slægt
Tage Spiret hinanden af Hænder:
Undertiden han styrter og slaaer omkuld
Et kongeligt Hus for Syndens Skyld,
Og det en Anden tilvender.

47.

Naar Herrer og Konger i Ørkesløshed
Tykkes, at ingen Ting kommer dem ved,
Deres Tid uden Dyd fordrive:
Saa stakket og ondt Rygte gaaer der af,
Naar de ere raadne i deres Grav,
Hvad kan man om dem skrive?

49.

Hvo intet Lovligt gjør i sin Tid,
Eller sig beflitter paa Gudsfrygt og Dyd,

Og tar de Lærde foragte,
Han er viſt gleppiſk og ej klog,
Hans Navn opſkrives udi Glemmebog:
Det ſkulle I Konger betragte!

57.

De Longobarders Udgang af Danmark.

Det er i Syvs Første Part No. 3. Diſſe Rim er viſt nyt forfattede i ſamme 16de Seculum, hvori de tryktes af A. S. Vedel. Om Begivenheden, ſom heri hel proſaiſk fortælles, ſee Suhms Crit. Hiſtorie af Danmark II. 102 og følg. Viſen grunder ſig dels paa Saxos Fordrejninger og digtede Tillæg til Paulus Diaconus, og dels paa gullandſke Eventyrer. Dens Metrum ſtemmer overens med den første Kjæmpeviſe om Rosmer Havmand, og den har ogſaa det ſamme Omqvæd, at man maaer ſaa vel ɔ: befinder ſig ſaavel i Danmark. Ved nærværende Aftryk anbringes nogle haandſkrevne Rettelſer af Abrahamſon. Angaaende Slutningen af den 15de Strophe har han yttret den Conjectur, at der mulig oprindeligvis kan have ſtaaet:

Af Halland og Blekind fuld tuſinde Mand
De fulgte med deunem tillige.

1.

Der boede en Konning i Danmark,
Konning Snie lod han ſig kalde,

Hunger og Nød var i hans Land
Og stor Mistrøst med alle.
De maa saavel i Danmark.

2.

Han skrev den Lov baade haard og streng,
Den skulde den menig Mand holde;
Til Drukkenskab, Gjæstebud og Fraadseri
Sig Ingen fordriste skulde.
De maa saa vel, o. s. v.

3.

Men Gud forsøgte sin Hevn og Straf
Fra Aar til Aar desmere:
Jorden lod sig bruge dertil,
Ingen Frugt saa vil hun bære.

4.

Kong Snie til sig forsamler sit Raad,
Den Dom monne de affige:
Den tredie Part af Folket alt
Dem skulle man dræbe tillige.

5.

Tredie Part af Folket i Landet var,
Det skulde man slaae tildøde.
Thi de havde ikke til Gud deres Haab,
At han saa mange kunde føde.

6.

Ebbe og Aage vare ypperste i Raad,
De vare to Helte bolde;

Deres Moder hedte Gambaruk,
Som de dette Oplag fortalde.

7.

Udi Jydland boede den vise Frue,
Hun var de Vendelboers Ære;
Saa ilde behagede hun dette Raad,
Hun svor det skulde ikke saa være.

8.

Et slemmere Mord er aldrig hørt,
End I ville nu lade gjøre:
Forbyde det Gud! denne Tidende ond
Vore Fiender skulle komme til Øre.

9.

Ville I mig lyde og følge mit Raad,
Jeg vil Eder bedre underviise:
Lodden I kaste paa Gamle og Unge,
Hvilken Part af Landet skal reise.

10.

Det tykkes mig være den bedste Paafund,
Endog jeg er en Qvinde:
I lade dem seile af Landet ud,
At de kunde Lande vinde.

11.

Alle da tyktes dem raadeligt,
Den vise Tale at følge:
Saa snart var Lodden paa Folket kast,
Og Skibene lagt for Bølge.

12.

Lodden den faldt som den kunde bedst,
De Unge maatte sig ruste;
Af Landet skulde de fare bort,
Og Lykken maatte de friste.

13.

Ebbe og Aage vare ej sene i Færd,
De lode deres Faner flyve:
Snekker saa havde de store og stærke,
Ikke mindre end halvfjerdsindstyve.

14.

Ebbe han førde de Jyder med sig,
En Vendelbo lod sig kalde:
Fra Skagen lagde den Fyrste ud,
For Skaane lod de Sejlet falde.

15.

Aage hans Broder ej dvælede ved,
Men Gyndingerne frem monne sige:
Af Hallands og Blekkinde fulgte der med,
Hver Mand og alle tillige.

16.

Fra Cimbrishavn de ginge til Skibs,
Det var saa favr en Skare:
Kongen og hans ædle Raad
De bade dem Alle vel fare.

17.

Saa sejlede de først til Gutlands Vig,
Paa Maaneds Tide, end mindre:

De favned' deres Komme som de kunde bedſt,
For Landmænd de hverandre kjende.

18.

De dvælde hos dennem udi Maaneder to,
Og lode ſig der vel pleje;
Et tuſind Mand udi Snekker ti
At følge var der tilrede.

19.

Til Ryland ſætte de deres Kaas,
Der kaſtes deres Anker paa Sande;
Den menige Mand forſkingrede ſtrax,
De maatte dem gaae tilhaande.

20.

Lykken var dennem baade mild og god,
Stor Sejer der de ſinge;
De dvældes i Ryland nogle faae Aar,
Og ikke end meget længe.

21.

Med Herreſkjold og Manddoms Magt
Monne de ſig Vejen rede:
I hvor de ſkulde i Marken ſlaaes,
Deres Styrke de betede.

22.

Lange Barber og Halvbarber brugte de meſt,
De lange Karle og bolde:
Thi kaldede man dem de Longobarder,
Det Navn de endnu beholde.

23.

Aage og Ebbe de døde dem fra,
Saa saare monne de det klage:
En Høvidsmand skulde de kejse af ny,
Førend de kunde fremdrage.

24.

Hagelmunder hede den Høvding sin,
Som de til Konning udvalgde:
For hans Mandhom og dydelig Sind
Monne han dem vel befalde.

25.

Med hannem vunde de Pris og Sejer,
Hvor de drog frem med alle:
Der han var død og lagt i Lig,
En anden de strax udvalgte.

26.

Saa droge de frem fra Land til Land,
Forsøgte hvad Lykken vilde give:
Paa sidst komme de i Pannonien ind,
Der lysted' dem da at blive.

27.

Med Herulers Hob holde de en Strid,
Mon dennem saa mandeligen tvinge:
Med Gepiders Hær gjorde de ogsaa,
Baade Bytte og Sejer de finge.

28.

Albuinus var deres Konning gjen,
Hans Navn er kjendt saa vide,

Han drog den romerſke Magt imod,
Han lærde dem ret at ſtride.

29.

Pavia, den meget berømte Stad,
Belagde han tre Aar end mere:
Han vandt den Stad med ſtor Umag,
Med andre Steder ſiere.

30.

For Mande-Liſte, for Sværd og Pil,
Kunde han ſig vel forvare:
For Qvinde-Svig og lønlig Had
Faldt han i Dødſens Snare.

31.

Roſemunde hed hans Dronning ſnild,
Hun kunde den Falſkhed raade:
Hun lod ſin Herre i Søvne ſlaae,
Der var ikke anden Raade.

32.

Siden toge de til Konger igjen
En efter anden i Sæde:
De Romere tyktes da være godt,
Lad' fare den lange Fejde.

33.

Saa gjordes der den ſtadige Fred,
Som man vel meente hin trygge:
Men Tiden lærde det anderledes,
Paa den var ikke at bygge.

34.

De Romere bare derved stor Nag,
At see de fremmede Gjæste;
Thi de fuldbe dem saa ofte i Land,
Og Krigen med dennem fristed'.

35.

Der de ikke selv af egen Magt
Dem kunde i Orlog bestande,
De badbes om Hjelp af Kejser Carl,
Han kom af fremmede Lande.

36.

Naar mange Mus ere om en Kat,
Da nødes han til at vige,
Saa gik det med vore Longobarder,
For Sanden maa jeg det sige.

37.

Saa lagdes da ned deres kongelige Navn,
Landet monne de beholde,
Som de havde i tohundrede Aar
Under deres Haand at volde.

38.

Landet bær' deres Navn paa denne Dag,
Ogsaa til Verdens Ende;
Den danske Adel og Ridderskab
Lader sig endnu der kjende.

58.

Greve Hr. Guncelin.

Det er Syvs I. No. 6, paa Tydsk i Grimms Oversættelse af Kjæmpeviserne pag. 63. Abrahamsons Votum i Anledning af min Motion, at denne Vise ikke burde optages i Udvalget, indeholdt følgende Erægtning: "Den synes at bestaae af Stykker af andre Viser, som ved den mundtlige Overlevering ere komne til at hænge sammen. Den Frygt, Guncelins Moder yttrer i 4de Strophe, passer ingenlunde til den Lethed, hvormed Iver Blaa overvindes i 14de Strophe. Tilventins Møde og Drab i Strophe 6-8 har ikke mindste Sammenhæng med det Øvrige. Brudens vømmelige Æderi er unægtelig en Stump af Visen om Tord af Hafsgaard." Ved Strophe 7 anmærker han den Maade at bekræfte paa, at sværge ved dens Navn man talte til. Ved Paakaldelsen af "Ulf og Asmer Grib" i 10de Strophe, erindres, at det muligen kan være personlige Skytsguder som Hagen Jarls Thorgerd Horgabruder. "Trende Tylter Land" i 12te Strophe mener han kan være 3 gange tolv Mile. I Anledning af "Mare og Qvinde" i Strophe 29 erindres: "dette Skjeldsord viser ogsaa, at disse hæslige Strophers ere indskudte fra et andet Sted, hvor en Troldqvinde omtales, eller ogsaa at de ere stærk corrumperte." Rygte i 31 Strophe anmærker han om, at det er et regulairt Imperfect som vi nu gjøre regelret røj. Rej i den 35de Strophe er det tydske Reigen, Reihen. Knæ har i det ældre Sprog rimet som Kni.

"Vel op!" i Omqvædet har, tænker jeg, oprindeligvis hedet: "Valler op!"

1.

Det var Ridder Herr Guncelin,
Han taler til Moder sin:
Jeg vil ride mig op paa Land,
Og friste Manddom min.
Vel op før Dag, vi komme vel over den Hede.

2.

Vil du ride dig op paa Land,
Og siger du mig saa,
Da skal jeg give dig Hest saa god,
Som man kalder Karl hin graa.
Vel op før Dag, vi komme vel over den Hede.

3.

Da skal jeg give dig Hest saa god,
Som man kalder Karl hin graa:
Aldrig tør du spende Spore om Fod,
Ej heller drage Hjelmen paa.

4.

Ingen Kjæmpe tør du skøde,
Og Ingen rædde fra;
Førend du møder den Kjæmpe,
Man kalder Iver Blaa.

5.

Det var Greve Herr Guncelin,
Han rider under den grønne Lide;
Der møder ham liden Tilventin,
Han bad ham holde og bide.

6.

Vel mødt ungen Tilventin!
Og hvor laae du i Nat?
Jeg laa mig paa Bratensborg,
Man hugger der Ild af Hat.

7.

Det var Greve Hr. Guncelin,
Han blikked' under Hjelm hin røde;
Saa mæn ved liden Tilventin!
Du taler din egen Død.

8.

Det var Greve Hr. Guncelin,
Han sit Sværd uddrog,
Det var liden Tilventin,
Han istykker hug.

9.

Saa red han til Bratensborg,
Han stødte paa Porten med Skaft;
Er her nogen Kjæmpe inde,
Som fegte tør af Magt.

10.

Det var Hr. Iver Blaa,
Han vendte sig i Vest;
Hjelp mig Ulf og Asmer Grib!
Jeg hører Kjæmpe-Røst.

11.

Det var Hr. Iver Blaa,
Han saae sig ud Øst,

Hjelp mig Otthin! du kan best,
Jeg hører Hr. Guncelins Røst.

12.

Det var Greve Hr. Guncelin,
Kasted' Hjelm over hviden Hals;
Det da hørde hans Moder kjær,
Over trende Tylte Land.

13.

Den Frue hun vaagner om Midie-Nat,
Og taler hun til sin Herre:
Raade nu den øverste Gud,
Alt for vor Søn hans Færd!

14.

Det første Red de sammen red,
De Helte vare baade saa stærke;
Stak han Hr. Iver Blaa,
Han drev saa langt i Mark,

15.

Hør du Greve Guncelin!
Og vild du lade mig leve,
Jeg haver mig en Fæstems,
Og den vil jeg dig give.

16.

Ikke med din Fæstems
I Ægteskab vil jeg leve;
Giv mig Salenta Søster din!
Med hende lader jeg mig nøje.

17.

Saa redte de til Bryllup,
Som de kunde allermeſt;
De bøde dertil de Kjæmper,
Som de kunde allerfleſt.

18.

De bøde Vidrich Verlandſøn,
Stærk Tidrick udaf Bern;
De bøde hid Holger Danſke,
For han vilde ſtride ſaa gierne.

19.

De bøde Sivard Snaren-Svend,
Han ſkulde for Bruden ride,
Saa kom Langben Ridſke.
Han ſkulde hos Brudgommen ſidde.

20.

De bøde end Meſter Hildebrand,
Han bar for Bruden Blus;
Og hannem fulgte de Kjæmper tolv,
De drukke og gjorde godt Rus.

21.

Did kom Folqvard Spillemand,
Hannem maatte de Kjæmper lide.
Did kom Kong Sigfred Horn,
Sig ſelv til Angeſt og Qvide.

22.

Der var stolten Fru Grimild,
Og hun skulde Bruden rede;
De lode hendes Hænder med Jern beslaae,
Hendes Fingre med Staal omsmede.

23.

Der kom frem Fru Gunde Hette,
Hun boede for Norden Fjeld;
Hun brak og hun bandseb,
Det havde saa godt et Skjel.

24.

Der kom ind Fru Brynial,
Hun skar for Bruden Mad;
Hende fulgte syv smaa Terner,
Iblandt de Kjæmper de sadd'.

25.

De fulgte Bruden udi Kammeret ind,
At æde der Frokost;
Hun aad der op fire Tønder Grød,
De smagte hende allerbedst.

26.

Vel sexten Øre-Kroppe tog hun dertil,
Og atten Svine-Flykke;
Syv Tønder Øl drak hun dertil,
Førend hun tog til at hikke.

27.

Saa fulgde de Bruden til Salen hen.
Da trudeb' saa fast hendes Skind;

De hugged' vel femten Alne af Mur,
Før de kunde trænge hende ind.

28.

De lede Bruden til Brudebænk,
Saa sagt de satte hende ned;
Bænken var af Marmorsten,
Den revned' i Jorden der ved.

29.

De lagde for hende den beste Mad,
Hun aad og drak ikke minde:
Femten Øxen og ti fede Svin,
Det tæred' den Mare-Qvinde.

30.

Det da gav den Brudgom Agt,
Han huede det ikke vel:
Aldrig saae jeg saa unger en Brud,
Der gjorde i Fadet bedre Skjel.

31.

Op da sprunge de Kjæmper
Og sammen der de rygte:
Hvad heller ville vi kaste med Stang,
Eller og ridderligen fægte!

32.

De Kjæmper begyndte Kredsen at skrive,
Alt paa den grønne Mark,
Det gjorde de den unge Brud til Ære,
Lod see de store Hofværk.

33.

Den unge Brud sprang fra Brudebænk,
Hun havde to Hænder sløve;
Til hende sprang Langben Ridske,
God Eventyr monne de prøve.

34.

Der bandseb' Bord og der bandseb' Bænk,
Og Ilden sløj af Hat;
Ud da løbe de Kjæmper gode,
Og hjelp nu Moder Skrat!

35.

Da begyndtes en stærker Rej,
Fra Ribe og indtil Slie;
Den mindste Kjæmpe i Dandsen var,
Var femten Alne under Knæ.

36.

Den mindste Kjæmpe i Dandsen var,
Var lille Mimmering Tan;
Han var i denne hedenske Flok
Den eneste christne Mand.

59.

Mester Hildebrand.

Syv I. No. 10, og tillige særskilt trykt 1692, 1699, og vel oftere. Den er Oversættelse af Tydsk. Originalens Kilde kan man forfølge lige op til det 8de Seculum; see Die beiden ältesten Gedichte aus dem achten Jahrhundert u. s. w. durch die Brüder Grimm. Cassel 1812. 4to. I dette interessante Verk haves Pag. 54-58 saavel den senere tydske Mestersang, hvorefter den danske er oversat, som den danske Oversættelse selv.

1.

Jeg vil mig af Landet ride
Sagde Mester Hildebrand,
Hvo mig den Vej vilde vise,
Til Bern udi Grækenland,
Han er mig ukyndig vorden
Udi saa mangen god Dag;
I tre og tredive Aar
Fru Judta jeg ikke saae.

2.

Vilt du dig til Bern udride,
Det svared' Hertug Abelon,
Dig møder paa den Hede
En Ridder snild og ung:
Dig møder paa den Mark
Hin unge Her Alebrandt;
Det du var end selv tolvte,
Uforsøgt kommer du ikke frem.

3.

Ja render han til mig Alebrand,
Alt med et frit Mod,
Jeg skal hugge paa hans forgyldte Skjold,
Det han skal strømme Blod.
Jeg skal hugge paa hans Brynie
Alt med et Skjermer-Slag,
At han skal have sin Moder at klage
Ret baade Aar og Dag.

4.

Det skal du for ingen Del gjøre,
Det svared Her Diderik af Bern,
Alt for hin unge Her Allebrand
Haver mig i sit Hjerte saa kjær,
Du skal ham venlig adspørge,
For gode Villie min,
At han uhindret dig lader ride
Igjennem Berner Landen' sin.

5.

Saa stigede han paa sin gode Hest,
Han red ad Berner Mark:
Der kom han i Arbejde meest
Alt med en Ridder stærk.
Det var hin unge Her Allebrand,
Han til hannem red:
Og hør du det din gamle Mand!
Hvo haver dig til min Faders Land sendt?

6.

Du fører dit Harniſk rent og klar,
Som du varſt en Konge-Søn,
Det vil jeg fra dig tage,
Dertil din Heſt vel ſkjøn,
Du maatte vel hjemme blevet,
Og gjort mig ingen Umage.
Og da begyndte den Gamle at lee,
Og til den Unge han ſagde:

7.

Og ſkulde jeg hjemme blevet,
Og gjort dig ingen Umag,
Jeg er vant at ride,
Saavel om Nat ſom Dag,
At ride og med Kjæmper fægte,
Det haver nu været min Sæd:
Det ſiger jeg dig du unge Mand,
Derfor graa er mit Skjæg.

8.

Dit Skjæg vil jeg af dig rive
Alt med min højre Haand:
Det dine Kinder ſkal ſtrømme Blod,
Alt paa din gamle Mand.
Dit Harniſk og din forgyldte Hjelm
Det ſkal du mig opgive,
Og du ſkal være min Fange i Dag,
Vil du beholde dit Liv.

9.

Mit Harnisk og min forgyldte Hjelm
Vil jeg ej aflægge:
Jeg troer vel Christ af Himmerig,
Jeg vil mig for dig værge.
De stode begge af deres Heste,
De toge til deres skarpe Sværd,
Og saa begyndte de at fægte,
Det beste de havde lært.

10.

Det var hin unge Her Allebrand,
Han kom det saa vel i Lag,
Han slog den gamle Hildebrand
Alt med et Skermer-Slag.
Saa sprang han tilbage igjen,
Vel syv Favne vidt.
Det siger jeg dig, du unge Mand!
Det Slag haver dig en Qvinde lært.

11.

Skulde jeg af Qvinder lære,
Det var mig en stor Skam,
Jeg haver baade Ridder og Svenne
Udi min Faders Land,
Jeg haver baade Ridder og Grever
Udi min Faders Gaard,
Og hvad jeg ikke haver lært
Det lærer jeg endnu.

12.

Hvo sig paa gamle Kjedel skurer,
Han fanger gjerne Smitte,
Det siger jeg dig, du unge unge Mand!
Saa skeer dig i Dag paa mig.
Saa greb han ham udi Midie,
Alt som han smalleſt var,
Han slog hannem tilbage
Udi det grønne Græs.

13.

Det var den gamle Hildebrand,
Han slog til hannem igjen:
Han slog ham tilbage,
Han faldt til Jorden ned.
Du skrifte for mig du Ulve-Unge!
Din Skriftefader vil jeg hede,
Og er du end en Ulve-Unge,
Af mig skalt du ikke æde.

14.

Du siger mig fast af de Ulve,
De løbe udi den Skov,
Jeg er født af Adel god,
Min Fader mig aldrig saae,
Min Moder heder Fru Judte,
En udvalgt Hertuginde,
Og saa var Hildebrand den gamle
Allerkjæreste Fader min.

15.

Heder din Moder Fru Indte,
En udvalgt Hertuginde,
Da er jeg Hildebrand den gamle,
Allerkjæreſte Fader din.
Hand løſte af ſin gylden Hjelm,
Han kyſte ham for ſin Mund,
O Gud ſkee Lov og Ære,
Vi ere baade karſk og ſund.

16.

Fader! allerkjæreſte Fader min!
Det Saar jeg Eder gav,
Det vilde jeg meget heller
Udi mit Hoved havt.
O ti min allerkjæreſte Søn!
Det Saar er got at raade,
Men Gud ſkee evig Ære,
Der os tilſammen førte baade.

17.

Det Slag det vared fra Middagsſtund
Og indtil Aftenstid,
Opſtod hin unge Her Allebrand,
Han hjem til Bern red,
Han førde paa ſin gylden Hjelm
En Krands af røden Guld,
Saa førte han ved ſin højre Side
Hildebrand ſin Fader huld.

18.

Han lebte ham ind udi den Sal,
Og satte ham øverst til Bord,
Han gav ham baade Øl og Mad,
Det var hans Moder imod:
Søn! min allerkjæreste Søn!
Jeg havde det ikke troed,
At du skulde sætte den fangen Mand
Allersverst ved mit Bord.

19.

Den fangen Mand som her sidder
Ved Eders brede Bord,
Han kom til mig paa Heden,
Og slog mig ned til Jord;
Hør I allerkjæreste Moder min,
Den Fangen skal her være,
Det er Hildebrand den gamle,
Han er min Fader kjære.

20.

Det var da Fru Judte lille,
Hun blev glad i Hjertet derved,
Hun tog et Glas og skjænkte udi,
Og drak hannem selver til;
Han havde et Stykke af en Guldring,
Det holdt han for sin Mund,
Og lod det i Glasset nedsjunke
For Fru Judte i samme Stund.

60.

Thor af Hafsgaard.

"Hafsgaard" skal betyde Asgaard, og Visens Emne er det eddiske Thema i Thryms Qvida eller Hammerens Hentelse. Maaskee det rettere sagt er en Parodi derover. Det Hele er i høieste Grad smagløst, burlesk og baroc, og Navnene saa umaadeligen forhutlede og forqvaklede. Man kan derfor undre over, at ikke allene Vedel og Syv optog den i deres Samlinger, men at den ogsaa udkom særskilt 1701, 1709, og flere Gange. Det var fra denne Synspunkt denne Vise blev anseet, da man ved den nyeste Udgave af Syvs Kjæmpeviser ikke optog den med i Samlingen. Imidlertid har en unavngiven svensk Forfatter i det 1820 udkomne, 8de Hefte af Iduna, i en fortræffelig Afhandling om Eddamythernes Almindelighed i Norden, gjort opmærksom paa en anden Opfattelsesmaade. "Denne Folk"visa" — siger han — "är ett lefwande bewis derpå, att "alle toner af Eddamythernas urgamle cyclus icke aldeles "förklingat i Norden, utan att twärtom dessa betydelsefulla "dikter warit här hemmastadde ach genom århundraders "lopp fortlefwat, ehuru de samma, då de i en senare tid "upptecknats, redan öfwerlefwat sig sjelfwe, och således ej "kunnat undgå at erhålla någon prägel af yngre åtgärder."

1.

Det var Tord af Hafsgaard
Rider over de grønne Enge,
Der tabte han sin Hammer af Guld,
Og borte var den saa længe.

2.

Det var Tord af Hafsgaard —
Han taler til Broder sin:
"Du skal fare til Nordenfjeld
Og lyse efter Hammer min."

3.

Det var Loke Lejemand,
Sætter sig udi Fjædre-Ham,
Saa flyver han til Norden-Fjeld,
Alt over det salte Vand.

4.

Midt udi den Borgegaard,
Og der arled' han sit Skind,
Saa gaaer han i høje Loft,
For leden Tosse-Greve ind.

5.

Vær velkommen Loke Lejemand,
Du vær velkommen her!
Hvor stander til udi Hafsgaard,
Og hvor stander Landet der?

6.

Vel stander til paa Hafsgaard,
Og vel stander Landet der,
Tord haver sin Hammer mist,
Derfor da kommer jeg her.

7.

Ikke fanger Tord sin Hammer igjen,
Du føre ham saa for Ord;

Under femten Favne og fire og tyve,
Der ligger han graven i Jord.

8.

Ikke fanger Tord sin Hammer igjen,
End siger jeg dig saa,
Medmindre I give mig Jomfru Fridlefsborg,
Med alt det Gods I aa.

9.

Det var Loke Lejemand,
Satte sig udi Fjædre-Ham,
Saa fløj han tilbage igjen,
Alt over det salte Vand.

10.

Mit udi den Borgegaard,
Der arler han sit Skind,
Saa gaaer han ind i Borgestue
For kjæreste Broder sin.

11.

Ikke fanger du din Hammer igjen,
Der maa du lide paa,
Medmindre han fanger Jomfru Fridlefsborg,
Og alt det Gods vi aa.

12.

Dertil svarede den stolte Jomfru,
Paa Bænken som hun sad:
I give mig heller en christen Mand
End denne Trold saa led.

13.

Da ville vi tage vor gamle Faber,
Saa vil vi børste hans Haar,
Føre vi ham til Norden-Fjeld,
For mig han Brud fremgaar.

14.

Førde de den gamle unge Brud,
Førte hende i Bryllups Gaard,
Det maa jeg forsanden sige,
Der var ej Guld for Legeren spard.

15.

Saa toge de den vene Mø,
Sætte hende paa Brudebænk,
Fore da gik han Tosse-Greve,
Hannem lyster for Bruden at skjænke.

16.

Femten Øre-Kroppe dem aad hun op,
Dertil trebive Svineflykke,
Syv hundrede Brød hendes Maaltid var,
Før hun begjærte at drikke.

17.

Vel tolv Kæster Øl dem drak hun ud,
Førend hun kunde Tørsten slukke,
End drak hun ud den Hankebalje,
Saa tog hun til at hikke.

18.

Tossen-Greven gaaer ad Gulvet frem,
Sine Hænder monne han vride,

Hveden er os den unge Brud,
Hun vil saa meget æde!

19.

Tosse-Greve taler til Kjelder-Svend,
Forsømme du Tappen ikke,
Her haver gjæst saa underlig en Brud,
Saa meget vil hun drikke.

20.

Svarede det den liden Loke,
Og smiled' han under Skind:
I otte Dage haver hun ikke ædt,
Saa saare stunded' hun hid.

21.

Meldte det liden Tosse-Greve,
Og saa tog han op paa:
I kalle mig ad de Taffel-Svenne,
Bede dem for mig indgaa.

22.

I hente mig ind den Hammer af Guld,
Jeg vil den gjerne ombære,
Kan jeg ellers ved Bruden stilles
Enten for Skam eller Ære.

23.

Otte da vare de Kjæmper,
Som Hammeren bare ind paa Træ,
Saa lagde de den saa snildelig
Tvert over Brudens Knæ.

24.

Det da var den unge Brud,
Tog Hammeren i sin Haand;
Det vil jeg forsanden sige,
Hun vendte den som en Vaand.

25.

Først slog hun Tosse-Greve,
Den Trold baade leb og lang,
Saa slog hun de andre smaa Trold,
At Døren den gjordes dem trang.

26.

Sorgefulde da vare de Gjæste,
Og alle de Nordenfjelds-Mænd,
De finge Hug og dødelig Saar,
Deraf saa blegned deres Kind.

27.

Det var Loke Lejemand,
Monne sig saa vel omtænke:
Nu ville vi fare hjem til vort Land,
Og spone vor Fader en Enke.

61.

Nilaus Baggisøn og brune Hr. Erik.

Det er Syvs III. No. 5, som af alt for stor Kræsenhed udelodes, da hin Samling i fem Bind af de ældste Viser blev foranstaltet. Den, foran samme af A. S. Vedel satte Indledning lyder saaledes: "Af ringe Aarsag "kommer ofte stor Trætte, som bliver Menneskene indbyr- "des til stor Skade og Forbærvelse: thi er det bedre, itide "at stille Bækken end Aaen, som man almindeligen siger. "Lyksalig er Den, som bliver vis af en Andens Skade. "Derfor sættes os for saadanne Digt, som her forhaanden "er, og hvormed de Gamle udentvivl har saadant os vil- "let paaminde."

1.

Det var Nilaus Baggisøn,
Han beder lægge Sadel paa Hest.
Og vi ville ride os op paa Land,
Hin brune Herr Erik at gjæste.

2.

Herr Nilaus og hans gode Hofmænd,
De komme der ridendes i Gaard,
Og ude stod brune Herr Erik,
Han var vel forbt i Maard.

3.

Vær velkommen, Nilaus Baggisøn!
Velkommen i min Gaard,
Den brune Mjød, den klare Vin,
Skal være for dig uspart.

4.

Hør du brune Herr Erik!
Alt hvad jeg ſiger dig;
Du haver en Svend udi dit Brød,
Den haver du lokket fra mig.

5.

Alle de Svenne jeg haver i Tjeneſt',
Dem haver jeg fanget med Lige,
Jeg paſſer ikke paa dig, Niels Baggiſøn!
Jeg vil dig ikke vige.

6.

Bort da red han Nilaus Baggiſøn,
Han havde ikke Svenne uden fem,
Efter lod ſtande hin brune Herr Erik,
Med tredive jernklædte Hofmænd.

7.

Og det var Nilaus Baggiſøn,
Han ſig tilbage ſaae:
Og hiſſet kommer han brune Herr Erik,
Med tredive jernklædte Hofmænd.

8.

Holde I her, mine gode Hofmænd!
I mærke vel paa min Tale,
Medens jeg rider tilbage igjen,
Jeg vil Eder Gud befale.

9.

Holde I her, mine gode Hofmænd!
Som jeg giver Klæde og Brød,
Jeg rider imod brune Herr Erik,
Det bliver begges vores Død.

10.

Sammen da rede de Herrer to,
De vilde hinanden ikke vige;
Sætte de Sværdet for Sadelbue,
De stunge hinanden tillige.

11.

Nu ligge begge de Herrer gode,
Og Blodet rinder dennem tildøde:
Deres gode Hofmænd løbe vide om Land,
Hvor de kunde fange deres Føde.

62.

Bjarkemaal hin gamle.

Det er Syvs IV. No. 1; og begynder her den Række af gamle Qvad, som have deres Rod og første Udspring fra den islandske Litteratur, og desaarsag ikke optoges i hin Samling, der indskrænkede sig til hvad der syntes at være opkommen i Norden efterat den islandske Litteratur var falden ibvale. En Grund mere for ikke den Gang at indlemme dem i Samlingen, var den Omstændighed, at

de fleste af dem vare Publicum meddeelte af Sandvig i en ulige skjønnere og rigtigere Form end den de vistes i hos Syv. Da imidlertid nærværende Samling af danske lyriske Digte ikke blot er bestemt til at levere det bedste af de Qvad, som kan siges at have afløst og fortsat Kjæmpeviserne, men ogsaa til, Stykke for Stykke, hos Syv at udsøge hvadsomhelst der i en eller anden Henseende kan synes at være af nogen Interesse; saa nu her, som sagt:

Syv IV. No. 1, eller Fragmenter af det i højeste Grad mærkværdige gamle Bjarkemaal. Dette Digt er Nordens ældste og ypperste Krigssang. Det var Ligsangen, da Rolf Krage blev myrdet i Lejre, og da Oluf den hellige faldt paa Stiklestad. Strophер deraf har man i det gamle Sprog hos Snorro, og en latinsk Paraphras af det Hele hos Saxo. Saxos Bearbejdelse har Grundtvig fortreffelig fordandsket i sin Saxo, 1ste Del S. 107 og følgende, ligesom det islandske Fragment hos Snorro er oversat af ham i den fordandskede Snorros 2den Tome Side 324-25. — Verset hos Snorro læses i Iduna 1811 1ste Hæfte Side 59-60 i svensk Oversættelse, hvortil er componeret Musik der er tilføjet samme periodiske Skrifts 1812 udkomne 3die Hæfte. Vi hidsætte her hvad der læses hos Syv.

1.

Nu Dagen vil oprinde,
Og Hanen gal' paa Tinde;
Tid er, at Odins Sønner
Arbejd og Striden rønner.
Op! ej til lystigt Gilde,
Ej Jomfrusnak hin milde,
Men Hildurs Leg den haarde!
Hver skal med Fienden baarde.

2.

Hvo Kongen trolig mener,
For Guld og Penge tjener,
Lår Drik og Leſten fare!
Paa Krigen tager vare!
Nu kan her Priſen vindes
Af Hver, ſom trofaſt findes.
Bort Fejghed! Frygt af Bringe!
Om man ſkal Fienden tvinge.

3.

Den gjæveſte blandt alle,
Som man mon Konger kalde,
Rolf, gav os Guld og Sværde,
Med Mad og Klæder nærte,
Nu ligger han nedfældet
Med Svig, og overvældet.
Den ſkal en Nidding være,
Som hævner ej ſin Herre.

63.

Regnfred og Svanelil.

Staaer i Syvs 4de Part under No. 4, og er Æmnet taget af Regners Saga. Forfatteren til Viſen har omſtøbt Regners Navn til Regnfred.

1.

Det ſpringer nu ſaa vide
Saavidt over alle Land;
Kong Sigurd haver ſin Dotter miſt,
Hun blev hannem ſtjaalen fra.

2.

Det var Sigurd Konge
Han ſvøber ſit Hoved i Skind;
Saa ganger han i Højeloft,
For Riddere og Hofmænd ind.

3.

De kaſted Terning paa breden Bord,
De Terninger runde ſaa vide,
Det faldt Regnfred Kongens Søn til,
Han ſkulde den Jomfru oplede.

4.

Han ledte efter hende i Vintere,
Han ledte efter hende i fem,
Ikke kunde han den Jomfru finde
I alleſammen dem.

5.

Det var Regnfred Kongens Søn,
Han red i grønnen Lund,
Der mødte hannem en liden Smaa-Dreng,
Alt om en Morgenstund.

6.

O hør du det, min liden Smaa-Dreng!
Alt hvad jeg siger dig,
Den fejreste Jomfru der du vedst,
Og den saa vise du mig!

7.

Hør I fager ungen Svend,
I tage det ikke tilvrede,
Den fejreste Jomfru der jeg veed,
Hun vogter Herr Tabors Geder.

8.

Hendes Kjortel er af Kidskind,
Hendes Kappe af Vadmel graa,
Hendes Haar det skinner som spunden Guld,
Imellem hendes Hørder laa.

9.

Han red over de Enge hen,
Igjennem den tykke Torn,
Der fandt han den Jomfru væn,
Hun gente de Geder fra Korn.

10.

Han tog hende listelig i sin Arm,
Klapped hende ved hviden Kind,

Jeg beder dig ved den øverſte Gud,
Du ſig mig Fader din.

11.

En gammel Mand er min Fader,
Han genner de Geder af Moſe,
Selv da heder jeg Kragelil,
Min Byrd vil jeg ej roſe.

12.

Det var Regnfred Kongens Søn,
Og han tog til ſin Kniv,
Du ſkalt ſige min Fader din,
Eller det ſkal koſte dit Liv.

13.

Sigurd Konning heder min Fader,
Og Dronningen er min Moder,
Selv da heder jeg Svanelil,
Det Navn ſømmer mig at bære.

14.

Det var Regnfred Kongens Søn,
Slog over hende Kaaben blaa,
Løfted han hende ſaa liſtelig
Alt paa ſin Ganger graa.

15.

Og han red over de Agre,
Og han red over de Tofte,
Efter løb den gamle Mand,
Saa faſt paa Kragelil raabte.

16.

Han gav ham baade Guld og Sølv,
Og dermed løb han bort;
Saa førte han hende saa listelig
Hjem til det Højeloft.

17.

Nu haver Regnfred Kongens Søn
Forvundet al sin Harm,
Han sover i saa gladelig
Udi sin Jomfrues Arm.

18.

Nu haver Jomfru Svanelil
Forvunden al sin Qvide,
Hun sover i saa gladelig
Ved sin Konges Side.

64.

Regner Lodbrogs Dødssang.

Det er det magesløs-herlige Monument fra Nordens Oldtid, som mest er bekjendt under Navn af Lodbrokar-Qvida eller Krakumal og som er oversat næsten paa alle cultiverte Sprog i Europa. Sandvig, som i sine Danske Sange af det ældste Tidsrum har oversat det Linie for Linie og Ord for Ord efter Islandsken, kalder det Bjarkemaal, sjunget af Regner Lodbrog. Da hans Udsagn

om Syvs Overſættelſe, (ſom ſtaaer i 4de Part No. 7) at den er "flet", kan have nogen Grund, ſøgde man, i Minerva for Junii Maaned 1819, at anbringe nogle Forbedringer ved Syvs Arbejde. Med Ubeladelſe af den ſammeſteds forudſkikkede critiſke Forerindring, maa den ſtaae her, ſaaledes ſom den der blev leveret.

1.

Vi hugged' med Kaarde,
Der Slangen hin ſvare
Jeg overvandt
I Sverriges Lande,
Og Thora forſande
Gik mig tilhaand.
Hende værd jeg tykte
At tage i Favn.
Saa vide gik Rygte
Af Lodbrogs Navn.

2.

Vi hugged' med Kaarde.
Fuld lidet tilaare
Jeg var dengang.
I øſtere Strande
Med blodige Pande
Saa Mange da ſvam.
Forfode vi dræbte,
Og Føde nok
At ſkaffe vi ſtræbte
Den Ravneflok.

3.

Vi hugged' med Kaarde,
Da Jarlerne otte
Gik mig imod.
Skjøndt ung, jeg fældte
De djerve Helte
Ved Dyna Flod.
Som Blodet fage
I Stranden flød,
Ej led da Krage
For Føden Nød.

4.

Vi hugged' med Kaarde
I Striden hin haarde.
Til Odins Hjem
De Helsinger ginge,
Vor Flode kan tvinge
Den Vexelstrøm.
I Skjolde og Brynje
Da bed den Od;
Da Sværdet mon grine,
Blev Bølgen Blod.

5.

Vi hugged' med Kaarde,
Slet Ingen sig sparde,
Hver maatte staae.
Herraudr blev fældet.

Det Livet mon gjælde.
Paa Bølgen blaa
Man Ingen kan mindes
Saa raſk ſom han.
Han mødte ſin Fi'nde
Alt ſom en Mand.

6.

Vi hugged' med Kaarde
Og kaſtede Skjolde,
Da Spydet blank
Med Jern hin haarde
Foruden al Naade
I Mangen ſank,
Kong Ravn der mon qvide
Af Baneſaar;
Og Blodet randt ſtride
Af Hoved og Haar.

7.

Vi hugged' med Kaarde,
Og Ravnen ſig ſpaaede
Tidt feden Brad.
Vi redte paalove
Til Dyr udi Skove
En Davre kaad.
Da Pilene ſtødte
Som Hagl af Sky,

Og Buerne hødte.
Deraf gik Ry.

8.

Vi hugged' med Kaarde,
Og Sværdene raabte
I højen Sky.
Paa Ullerakrs Hede
Kong Eistein vi beded'
I Vaabengny.
Hans Guld vi raned';
Og Hjerner braft,
Da Vej vi baned'
Med Pilekast.

9.

Vi hugged' med Kaarde,
Vi hærdede Sværde
I Mandeblod.
Da klovedes Skjolde
Paa Borgundarholmen
Ved Pileskud.
Kong Volmir vi laved'
Et Bertingsbad;
De Ulve ej savned'
Paa Valen Mad.

10.

Vi hugged' med Kaarde,
Og Striden den haarde

Tog overhaand.
Der maatte da falde
Kong Frejr den bolde
I Flæmingeland.
Af Pantser og Sværde
Randt Blodet rød.
Hver Pige begrædte
Sin Fæstemands Død.

11.

Vi hugged' med Kaarde,
Og Fiende forfode
Vi sabled' ned.
Kong Walthjof mon falde,
Og Britterne alle
I Græsset bed.
Der holdt vi Messe
Og Ottesang,
Saa det udi Fæste
Og Odde klang.

12.

Vi hugged' med Kaarde,
Fra Sværdene haarde
Der regned' Blod;
Og Ravne fik Føde
Af dennem som døde
I Bardesjord.

De giftige Pile
Saa haardt paabeb,
Af Panden mon ile
Den blodig Sveb'.

13.

Vi hugged' med Kaarde,
I Hadningiafjorden
Paa Skotlands Kyst
Vi Brynier brøde,
Og Hjelmer afstødte,
I Landsedyst;
At spænde vor Bue,
Ej større var Harm,
End skjønne Jomfrue
At toge i Arm.

14.

Vi hugged' med Kaarde,
Der Fienden erfarte
Vort Vaabenbrag.
Hver mod os mon stande,
Han saae forsande
Sin sidste Dag.
Vi fyrige ginge
Til haarden Kamp;
Det var os, som singe
Vi Jomfru i Favn.

15.

Vi hugged' med Kaarde;
Herthjofr ſig vaarded',
Og Sejer vandt.
Da Ragnvald Kjempe
Traf megen Ulempe,
Han Døden fandt.
Da greb ſtor Qvide
Den Hsgeſlok,
Thi han i Striden
Den ſkaffed' Nok.

16.

Vi hugged' med Kaarde.
Rovfuglene graadig'
Sig ſpaaede Brad.
Man lod ej Ravne
Ej Ulve ſavne
Forønſket Mad.
Kong Marſtejn mætted'
Ved Mandſlæt ſtor
I Sværdetrætte
I Vaterfjord.

17.

Vi hugged' med Kaarde.
Saa mangen Helt torde
Der yppe Kiv.
I Oddenes Trætte

Min Agner tilsatte
Sit unge Liv.
Han voldte Mange
Saa tunge Kaar;
Her monne han fange
Sit Banesaar.

18.

Vi hugged' med Sværde,
Og drog uforfærdet
Vor Fiende imod.
En Glæde vi finge,
Som om vi ginge
Til Gjæstebud.
Paa Tiljen saaes flyde
Det Blod saa strid',
Da Lantser og Spyde
Fløj hid og did.

19.

Vi hugged' med Knarde,
Og strax hin Haarfavre
Han falmede fast.
Han plejed' at gilde,
Nu endtes paa Tilje
Hans Fryd med Hast.
Da Skjoldene bristed'
Og Kamp gik an,
Kong Ørn da miisted'
Sit Liv paastand.

20.

Vi hugged' med Kaarde,
Saa Jernet det haarde
Istykker braft.
Tre Konger tillige
For os maatte vige
I Huj og Haft.
Da Irlands Sønner
Der Døden fandt,
Og Blod som Strømme
I Havet randt.

21.

Vi hugged' med Kaarde.
Skjoldbider vi bare
Saa højt i Vejr.
Forgyldene Spyde
Saaes Pantserne bryde
Ved blodig Sejr.
Valpladsen end findes,
Hvor Slaget stod,
Og stedse vil mindes
Min Krigshærs Mod.

22.

Vi hugged' med Kaarde.
Den Kjække vel torde
Staae frem i Strid.
Om han end mon dvæle

I Odbenes Ele, (o: Iling. Støvregn.)
Han tidt gaaer fri.
Hvo ængstlig sveder
Ved Hilburs Færd,
Hel ofte er rede
At falde for Sværd.

23.

Vi hugged' med Kaarde.
Saa skal man det raade
Paa Kampens Dag,
At Mand mod Manden
Og Høvding mod anden
Kan komme i Slag.
I Jarl maa hvile
Et ædelt Blod;
Hvo Jomfru vil gifte,
Maa have Mod.

24.

Vi hugged' med Kaarde.
Men Nornen den haarde
Har vundet Spil.
Hvor Skjebnen vil trække,
Vi efter maa strække,
Og lade staae til.
Hvo kunde drømme,
At Rigets Skjold
Saa skulde komme
I Ellas Vold!

25.

Vi hugged med Kaarde.
Dog frydes jeg saare
Ved Disens Kald.
Jeg vil ej lente;
Einheriar vente
I Odins Sal.
Der skal jeg drikke
Den søde Mjød.
Thi ræddes jeg ikke
Ved næren Død.

26.

Vi hugged' med Kaarde.
Men vidste de Grise
Vel Ornens Aval,
De skulde da blande
Til Ella forsande
Saa bekk en Skaal.
Op! Aslaugs Sønner,
Til Kamp og Mord!
Og Ella lønner
For Pinen stor!

27.

Vi hugged' med Kaarde.
Med Livet det lakker
Ad Enden hen.
De Slanger Alt tære;
Af Hjertet ej mere

Er Noget igjen.
Naar Sværd faaer drukket
Alt Ellas Blod,
Min Sorg er slukket,
Og jeg har Bod.

28.

Vi hugged' med Kaarde,
I Slagtninger haarde
Vel hundrede Gang'
Jeg Sejer har vundet,
Og aldrig før fundet
Min Overmand.
Dog nu jeg bydes
Til Valhalla,
Thi vil jeg frydes
Og gaae herfra.

29.

Min Sang her ender;
Sig mod mig vender
Forsuffte Nød.
Man højt mig sætter,
Hvor Odin mætter
Med Flesk og Mjød.
Jeg nu kun tragter
At døe med Il;
Jeg Qval ej agter,
Men døer med Smil.

65.

Asbjørn Prudes Dødssang.

Den er Pendant til Regners, og en aabenbar Efterlignelse deraf. Den staaer hos Syv under No. 6, hos Sandvig l. cit. under No. 22. Paa Tydsk læses den i Gerstenbergs Merkwurdigkeiten der Litteratur S. 112. Herders Volkslieder I. 242. Ossians und Sineds Lieder. IV. 52. Gråters nordiske Blumen S. 33. Den islandske Original i Orm Storolfssons Saga, derfra med latinsk Oversættelse i Bartholins Antiqvitates pag. 158-62.

1.

O Moder min, Svanhvide!
Som boer i Danmarks Land,
Det skal du fra mig vide,
Din Søn døer nu paastand.
Hans Haar Du ej i Sommer
Faaer børstet eller kiemt;
Han aldrig til Dig kommer,
Thi Sværdet har ham klemt.

2.

Det var Akt andet hjemme,
Da mellem Skaal og Bæg
Vi sadde, Skibet fremme
Sig lod ved Vind og Dræg.
Af Hordeland vi fore;
Vi drukke Mjød og Øl.

Man har mig nu i Snare,
Jeg er i Vikingbøl.

3.

Det var Alt andet hjemme,
Da med os Orm saa fræk,
Og flere Mænd fornemme,
Stod i Forstavnen kjæk;
Vi da med lange Skibe
Lagd' ind i Øresund;
Nu vil mig Trolden gribe
Og plage mangelund.

4.

Det var Alt andet hjemme,
Der Orm i Striden lod
Blodtørstig Fugl see svømme
Saa mangen Helt i Blod.
Han stred haardt for at vinde,
Saa Ulven Føde faaer,
Ved Floden Ifa's Minde
Hug dødelige Saar.

5.

Det var Alt andet hjemme,
Der jeg ved Elveskjær
I Sønden Fienden skræmmed'
Med hvasse Pil og Sværd;
Og Storolfs Søn mon væde
De Kolve i Fiendeblod.

Endskjønt de var' ej ræddе,
Faldt dog hver ned tilfod.

6.

Det var Alt andet hjemme,
Vi havde Fig og Traa
Til Strid og Krig at fremme,
Jeg aldrig raadte fra.
Vi brugde hvassen Kaarde
Og hugged ned forhaand;
Men Orm det bedste gjorde,
Og Fienden overvandt.

7.

Hvor Orm sin Pande skulde
Fast rynke, og jamre sig,
Om han saae kun tilfulde
Min Pine og Qvalen stig;
Han paa den Trold hin lede,
Om nogen Raad stod til,
At hævne mig 'er rede,
Han ham vist ramme vil.

66.

Stormen i Jomsvikingelaget.

Dette Digt haves paa Islandsk og Latin hos Bartholin l. cit. Paa Islandsk og Svensk i den 1815 i Stockholm udgivne Jomsvikinga-Saga S. 182-83. Sandvig, som i sine ældste Sange har en ordret rimfri dansk Oversættelse S. 86-87, giver Syvs her følgende rimede Bearbejdelse (4de Part No. 7) et godt Sav.

1.

Af Norden, jeg da hørte,
Thorgerde Storm fremførte,
Som streng og ond sig redte;
Det skrap paa Skjold hin brede.
Af Skyen mon nedregne
Stenhagel, hvorved blegne
Og føle Saar og Svide
Jomsvikinger, som stride.

2.

Hver Hagelsten vog en Øre,
Og mon stor Skade gjøre,
Saa Blodet randt vel stride
Og Valen faldt saa vide.
Spyd, Sværd, og Bue prale,
Dem Purpursaft bemale.
Hver paa de Jarlesnækker
Til Slaget modig trækker.

3.

De lede Trolde trende
Udskyde af Fingerende
De dødelige Pile,
Som flux til Mandfald ile.
Der laae de Helte rige,
Nedslagne plat tillige
Af Hagel-el og Kaarde,
Dog de sig mandigt vaarde.

4.

Sligt Sivald Jarlen skræmmer,
Saa han sig hæftig græmmer.
For da den Nød at ende,
Sit Skib han monne vende;
Befol og sammesinde
De Andre, Segl at vinde.
Hver lod ad Søen stande,
Og Børen bar fra Lande.

67.

Vidrik Verlandsen.

Denne Vise staaer hos Syv i 4de Part No. 9, og blev forbigaaet i Udgaven af de ofteciterte Udvalg af Viser fra Middelalderen, fordi den efter Syvs egen Erklæring maatte være at anfee som et Udtog af den sammesteds i 1ste Tome S. 73-82 indførte lange Romantse.

1.

Blakmænds Konge vogner om Nat,
Og taler han om sine Drømme:
I fulde femten Vintere
Er mig ej Sligt forekommen.

2.

Mig tykte, jeg var paa Birtings-Hald
Og sloges med Bjørne tre;
Jeg slog dem neder under mig,
Jeg vogned ved deres Fald.

3.

Siden var jeg paa Birtings-Hald,
Og sloges der med en Løve;
Den Løve han traadte mig under sig,
Rev mig alt med sine Kløve.

4.

Svarede det den Kjæmpe god,
Som tjente Kongen tilrede:
Min Herre! I agte det ingenlund,
De Drømme have Intet at sæde.

5.

Det var Blakmænds Konning
Sit Folk mon sammenkalde:
En Konge bør at holde sit Ord,
Skulde jeg end sejerløs falde.

6.

Hjem da kom de Sendebud;
Han mon ikke længe dvæle,

Men ingen Høg og ingen Hund
Kunde hannem ad Vejen følge.

7.

Her sidder du, ungen Alf van Jern!
Og kanst du noget skøde,
Imorgen udi Birtings-Hald,
Der vil den Herre dig møde.

8.

Op da stode de Kjemper,
Og bade sadle deres Heste:
Meldte det Vidrik Verlandsøn,
I sadle mig den bedste.

9.

De droge ud ad Holsterby,
Og frem ad Holsterby-Myre;
Man talde vel 18000 Mænd,
Vare læste i Brynie dyre.

10.

De rede frem for Birting,
Og gjennem Birtings By,
Der sloge de deres Folk i Ring,
Gjorde Vidrig til Høvedsmand paany.

11.

De gjorde dem en firkant Orden,
Det kunde hver Mand vel see,
Hundrede, trediv' og fire til,
Stode der i hverende Led.

12.

Hundrede, trediv' og fire til,
I hverende Led monne komme,
Men fyrretyv' og fire til,
Saa vare de Kjæmper fromme.

13.

Paa Birtings Hede sloge de deres Fane,
En Løve saae man der flyve,
Det var saa mangen uskyldig Mand,
Som der maatte lade sit Liv.

14.

Det var Vidrik Verlandsøn,
Og han hug i saa fast,
Og fem og ni og Tosser ti
Hug han af hverende Kast.

15.

Det var Blakmænds Konge,
Han saae sig om blant alle:
O! mon ikke Vidrik være hermed?
Hvi monne mit Folk saa falde?

16.

Det var Blakmand Konge,
Han blev i Kinderne bleg:
O havde jeg det førre vidst,
Jeg havde skyet denne Leg.

17.

Vil nu Lykken sig saa give,
At jeg skal sejerløs falde,

Da skal jeg mandelig værge mig,
Det skal I spørge med alle.

18.

Det var Blakmand Konge,
Han blev i Huen saa mvd,
Han hug der ned de Kjæmper to,
De fulde for Vidriks Fod.

19.

Det var Vidrik Verlandsen,
For ham blev Kongen bange,
Vil du have dit Liv i Dag,
Da skal du være min Fange.

20.

Du skal faa det beste Fængsel,
Som nogen Konge lyster,
Og jeg vil give dig Brattingsborg,
Dertil min yngste Søster.

21.

Jeg haver mig en Jomfru fæst,
Kongens Dotter af Frankerige;
Hun skal det aldrig spørge,
At jeg for Een skal vige.

22.

Hør det, Vidrik Verlandsen!
Her er slet ingen Nød;
Du est en Kjæmpe hvoraf gaaer Sagn,
For din Haand vil jeg dø.

23.

Saa lagde han om sin gyldene Hielm
Den Silketraad hin røde;
Du hug nu, Vidrik Verlandsen!
Jeg haaber det skal ej bløde.

24.

Vidrik taler til sit Sverd:
Mimering! mon du noget due?
Det var ikke i femten Aar,
Jeg hug af vredere Hu.

25.

Vidrig drog sit gode Sverd,
Som det var bundet i Kavle,
Han hug paa Blakmand Konge saa hart,
At Odden gik i hans Navle.

26.

Det var Vidrik Verlandsen,
Han hug og ikke han hødte;
Han hug paa Blakmand Konge saa hart,
At Odden i Sadelen mødte.

27.

Meldte det Vidrik Verlandsen,
Han blev i Kinderne rød:
Det var stor Ynk at see derpaa,
At saadan en Kjæmpe skulde døe.

28.

Tage vi op det kongelig Lig,
Vi lade det vel begrave;

Alt Ære og Ros og Værdighed
Bør slig en Kjæmpe at have.

29.

Nu haver jeg været i mangen Dands,
Blandt Kjæmpe-Hænder og haarde,
Men aldrig jeg tilforn fandt,
Den sig saa mandelig vaarde.

30.

Denne Vise, som I nu haver hørt,
Hun haver fanget en Ende;
Og den gjorde Vidrik Verlandsen,
De Kjæmper ham fuldvel kjende.

Man har mig nu i Snare,
Jeg er i Vikingbøl.

3.

Det var Alt andet hjemme,
Da med os Orm saa fræk,
Og flere Mænd fornemme,
Stod i Forstavnen kjæk;
Vi da med lange Skibe
Lagd' ind i Øresund;
Nu vil mig Trolden gribe
Og plage mangelund.

4.

Det var Alt andet hjemme,
Der Orm i Striden lod
Blodtørstig Fugl see svømme
Saa mangen Helt i Blod.
Han stred haardt for at vinde,
Saa Ulven Føde faaer,
Ved Floden Ifa's Minde
Hug dødelige Saar.

5.

Det var Alt andet hjemme,
Der jeg ved Elveskjær
I Sønden Fienden skræmmed'
Med hvasse Pil og Sværd;
Og Storolfs Søn mon væde
De Kolve i Fiendeblod.

Endskjønt de var' ej rædde,
Faldt dog hver ned tilfod.

6.

Det var Alt andet hjemme,
Vi havde Fig og Traa
Til Strid og Krig at fremme,
Jeg aldrig raadte fra.
Vi brugde hvassen Kaarde
Og hugged ned forhaand;
Men Orm det bedste gjorde,
Og Fienden overvandt.

7.

Hvor Orm sin Pande Kulde
Kast rynke, og jamre sig,
Om han saae kun tilfulde
Min Pine og Qvalen stig;
Han paa den Trold hin lede,
Om nogen Raad stod til,
At hævne mig 'er rede,
Han ham vist ramme vil.

66.

Stormen i Jomsvikingeslaget.

Dette Digt haves paa Islandsk og Latin hos Bartholin l. cit. Paa Islandsk og Svensk i den 1815 i Stokholm udgivne Jomsvikinga-Saga S. 182-83. Sandvig, som i sine ældste Sange har en ordret rimfri dansk Oversættelse S. 86-87, giver Syvs her følgende rimede Bearbejdelse (4de Part No. 7) et godt Lov.

1.

Af Norden, jeg da hørte,
Thorgerde Storm fremførte,
Som streng og ond sig tede;
Det skrap paa Skjold hin brede.
Af Skyen mon nedregne
Stenhagel, hvorved blegne
Og føle Saar og Svide
Jomsvikinger som stride.

2.

Hver Hagelsten vog en Øre,
Og mon stor Skade gjøre,
Saa Blodet randt vel stride
Og Valen faldt saa vide.
Spyd, Sværd, og Bue prale,
Dem Purpursaft bemale.
Hver paa de Jarlesnækker
Til Slaget modig trækker.

3.

De lede Troldø trende
Udskyde af Fingerende
De dødelige Pile,
Som flux til Mandfald ile.
Der laae de Helte rige,
Nedslagne plat tillige
Af Hagelsel og Kaarde,
Dog de sig mandigt vaarde.

4.

Sligt Sivald Jarlen skræmmer,
Saa han sig hæftig græmmer.
For da den Nød at ende,
Sit Skib han monne vende;
Befol og sammesinde
De Andre, Segl at vinde.
Hver lod ad Søen stande,
Og Børen bar fra Lande.

67.

Vidrik Verlandsøn.

Denne Vise staaer hos Syv i 4de Part No. 9. og blev forbigaaet i Udgaven af de ofteciterte Udvalg af Viser fra Middelalderen, fordi den efter Syvs egen Erklæring maatte være at anfee som et Udtog af den sammesteds i 1ste Tome S. 73-82 indførte lange Romantse.

1.

Blakmænds Konge vogner om Nat,
Og taler han om sine Drømme:
I fulde femten Vintere
Er mig ej Sligt forekommen.

2.

Mig tykte, jeg var paa Virtings-Halb
Og sloges med Bjørne tre;
Jeg slog dem neder under mig,
Jeg vogned ved deres Fald.

3.

Siden var jeg paa Virtings-Halb,
Og sloges der med en Løve;
Den Løve han traadte mig under sig,
Rev mig alt med sine Kløve.

4.

Svarede det den Kjæmpe gob,
Som tjente Kongen kilrede:
Min Herre! I agte det ingenlund,
De Drømme have Intet at sæde.

5.

Det var Blakmænds Konning
Sit Folk mon sammenkalde:
En Konge bør at holde sit Ord,
Skulde jeg end sejerløs falde.

6.

Hjem da kom de Sendebud;
Han mon ikke længe dvæle,

Men ingen Høg og ingen Hund
Kunde hannem ad Vejen følge.

7.

Her sidder du, ungen Alf van Jern!
Og kanst du noget skøde,
Imorgen udi Birtings-Hald,
Der vil den Herre dig møde.

8.

Op da stode de Kjemper,
Og bade sadle deres Heste:
Meldte det Vidrik Verlandsøn,
I sadle mig den bedste.

9.

De droge ud ad Holsterby,
Og frem ad Holsterby-Myre;
Man talde vel 18000 Mænd,
Vare læste i Brynie dyre.

10.

De rede frem for Birting,
Og gjennem Birtings By,
Der sloge de deres Folk i Ring,
Gjorde Vidrig til Høvedsmand paany.

11.

De gjorde dem en firkant Orden,
Det kunde hver Mand vel see,
Hundrede, trediv' og fire til,
Stode der i hverende Led.

12.

Hundrede, trediv' og fire til,
I hverende Led monne komme,
Men fyrretyv' og fire til,
Saa vare de Kjæmper fromme.

13.

Paa Birkings Hede sloge de deres Fane,
En Løve saae man der flyve,
Det var saa mangen uskyldig Mand,
Som der maatte lade sit Liv.

14.

Det var Vidrik Verlandsøn,
Og han hug i saa fast,
Og fem og ni og Tøsser ti
Hug han af hverende Kast.

15.

Det var Blakmænds Konge,
Han saae sig om blant alle:
O! mon ikke Vidrik være hermed?
Hvi monne mit Folk saa falde?

16.

Det var Blakmand Konge,
Han blev i Kinderne bleg:
O havde jeg det førre vidst,
Jeg havde skyet denne Leg.

17.

Vil nu Lykken sig saa give,
At jeg skal sejerløs falde,

Da skal jeg mandelig værge mig,
Det skal I spørge med alle.

18.

Det var Blakmand Konge,
Han blev i Huen saa mvd,
Han hug der ned de Kjæmper to,
De fulde for Vidriks Fod.

19.

Det var Vidrik Verlandsen,
For ham blev Kongen bange,
Vil du have dit Liv i Dag,
Da skal du være min Fange.

20.

Du skal faa det beste Fængsel,
Som nogen Konge lyster,
Og jeg vil give dig Brattingsborg,
Dertil min yngste Søster.

21.

Jeg haver mig en Jomfru fæst,
Kongens Dotter af Frankerige;
Hun skal det aldrig spørge,
At jeg for Een skal vige.

22.

Hør det, Vidrik Verlandsen!
Her er slet ingen Nød;
Du est en Kjæmpe hvoraf gaaer Sagn,
For din Haand vil jeg dø.

23.

Saa lagde han om sin gyldene Hjelm
Den Silketraad hin røde;
Du hug nu, Vidrik Verlandsen!
Jeg haaber det skal ej bløde.

24.

Vidrik taler til sit Sverd:
Mimering! mon du noget due?
Det var ikke i femten Aar,
Jeg hug af vredere Hu.

25.

Vidrig drog sit gode Sverd,
Som det var bundet i Kavle,
Han hug paa Blakmand Konge saa hart,
At Odden gik i hans Navle.

26.

Det var Vidrik Verlandsen,
Han hug og ikke han høbte;
Han hug paa Blakmand Konge saa hart,
At Odden i Sadelen mødte.

27.

Meldte det Vidrik Verlandsen,
Han blev i Kinderne rød:
Det var stor Ynk at see derpaa,
At saadan en Kjæmpe skulde døe.

28.

Tage vi op det kongelig Lig,
Vi lade det vel begrave;

Alt Ære og Ros og Værdighed
Bør slig en Kjæmpe at have.

29.

Nu haver jeg været i mangen Dands,
Blandt Kjæmpe-Hænder og haarde,
Men aldrig jeg tilforn fandt,
Den sig saa mandelig vaarde.

30.

Denne Vise, som I nu haver hørt,
Hun haver fanget en Ende;
Og den gjorde Vidrik Verlandsen,
De Kjæmper ham fuldvel kjende.

68.

Tore Kals Vise.

Under slig Rubrik anfører Syv i sin 4de Part No. 10 et eneste Vers af en norsk Vise, og udlader sig besangaaende saaledes: "Dette er en norsk Vise bestaaende af 20 "Sangvers, hvoraf jeg ikkun indfører det første. De an"dres Indhold er i Visen om Tord af Hafsgaard (her foran "Side 188), saa der er liden Forskjel imellem dem; thi de "ere begge nogenlunde tagne af Edda."

Det af Syv citerte enkelte Vers lyder saaledes:

Torekal kom af Skogje hjem,
Træt var han og møde;
Tjuvan har stollen bort Hammeren hans,
Han vidste ejke, hvem det gjorde.
Torekal tæmmer Folen sin med Tømme.

Man kan umulig være ganske tilfreds med at Syv af de 20 Vers blot meddeelte det ene. Stemmede vel end Sangens Indhold i det Hele overeens med Tord af Havsgaard, saa kunde Sprogets Forskjellighed dog nok have hjemlet den Adkomst til at være bleven hel aftrykt. Paa Svensk staaer den i det 1820 i Stokholm udkomne 8de Hæfte af Iduna Side 122-27.

69.

Den driftige Bejler.

Syv, som har denne Sang i sin 4de Part under No. 71, ligner dens Thema med Beretningen om den skotske Dronning i Rimkrøniken, hvor det heder:

Tha var i Skotland en Dronning saa dol,
Hun giorde sine Bedlæ saa meget Utol,
Vare the ikke, som hun gad aa,
Tha lod hun hugge them Hovedet fraa.

Her følger nu den syvske Vise, som i hin Samling paa 5 Bind blev udeladt, uagtet den ved de 3 Udgiveres Votering havde to Stemmer for sig.

1.

Engang jeg red paa Dovrefjeld,
Der drukke Kjæmper med fuldt godt Held.
I føre saa vel vore Runer, mens vi ej maa.

2.

Paa Dovrefjeld —
Der drukke Kjæmper med godt Held.
Der drak han Hr. John Rand,
Dertil den rige Hr. Rosenvand.
I føre saavel vore Runer o. s. v.

3.

Hr. John Rand,
Dertil hin rige Hr. Rosenvand.
De legte Skaktavel under Skind,
De spotted' saa mangen høvisk Qvind.

4.

Under deres Skind,
De spotted' saa mangen høvisk Qvind.
Hør du John Rand, kjære Staldbroder min!
Og jeg veed en saa høvisk Jomfru.

5.

Kjær Staldbroder min!
Og jeg veed en saa høvisk Jomfru;
Hun er for alle saa ven en Mø,
Spotter du hende, det vorder din Død.

6.

Saa ven en Mø,
Spotter Du hende, det vorder din Død.
Hør du Hr. John Rand, kjær Staldbroder min!
Da lad os ride og skue hende.

7.

Kjær Staldbroder min,
Da lad os os ride og skue hende!
De lagde Sadel paa deres Heste,
Og rede som Helte de beste.

8.

Deres Heste,
Og rede som Helte de beste,
Og de komme til den Møllebam,
De Strømme af Blod der runde fram.

9.

Den Mølledam,
De Strømme af Blod der runde fram;
Hør du Hr. John Rand kjær Staldbroder min!
Hvad betyder os den underlig Ting?

10.

Kjær Staldbroder min,
Hvad betyder os den underlig Ting?
Og det er alle de Ridders Blod,
Som haver ridet til den Jomfru god.

11.

De Ridderes Blod,
Som have ridet til den Jomfru god.
Hør du Hr. John Rand kjær Staldbroder min!
Vi vende vore Heste og ride omkring.

12.

Kjær Staldbroder min,
Vi vende vore Heste og ride omkring.
Jeg lader det ikke for min Død,
Jeg vil jo skue den høviske Mø.

13.

For min Død,
Jeg vil jo skue den høveske Mø.
Og de komme til det Gjerde,
Det var af blodige Sværde.

14.

Det Gjærde
Det var af blodige Sværde,
Og hver en Stav i Gjærdet monne staae,
Der var en død Manns Hoved paa.

15.

I Gjærdet monne staa,
Der var en død Manns Hoved paa.
Hør du John Rand kjær Staldbroder min!
Hvad betyder os den underlig Ting?

16.

Kjær Staldbroder min,
Hvad betyder os den underlig Ting?
Og det er alle de Ridders Hov'der,
Som haver bejled til den stolte Jomfru.

17.

De Ridderes Hov'der,
Som haver bejled til den stolte Jomfru.
Og hør du det kjære Staldbroder min!
Vi vende vore Heste, vi ride omkring.

18.

Kjær Staldbroder min,
Vi vende vore Heste, vi ride omkring.
Jeg lader det ikke for min Død,
Jeg vil jo skue den venne Mø.

19.

For min Død,
Jeg vil jo skue den venlle Mø.
Og der de kom til Borgeled,
Ude staaer Jomfruen og lener sig ved.

20.

Til Borgeled,
Ude staaer Jomfruen og lener sig ved.
Hvi er I saa djerv i Sind,
At I tørre vove denne Reise hid?

21.

Saa djerv i Sind,
At I tørre vove denne Reise hid?
Det haver voldet, o Jomfru god!
Eders Dyd og Skjønhed stor.

22.

O Jomfru god,
Eders Dyd og Skjønhed stor.
Eder at skue er vor Attraa,
Saa vidt da ganger der Sagn fra.

23.

Er vor Attraa,
Saa vidt da ganger der Sagn fra.
I være velkommen Herr Rosenvand!
Og I skal være min Fæstemand.

24.

Herr Rosenvand!
Og I skal være min Fæstemand.
Eders Manddom og store Dyd
Kan mig alene give Fryd.

25.

Og store Dyd
Kan mig allene give Fryd;
De her have været vare mig ikke værd,
Derfor saa have de fanget Ufærd.

26.

Vare mig ikke værd,
Derfor saa have de fanget Ufærd.
Den Ridder fulgde Jomfruen i samme Stund,
Deres Elskov sig tede saa mangelund.
I føre saa vel vore Runer mens vi ej maa.

Femte Afdeling.

Blandinger.

70.

Liden Kirſten.

Meddelt af Hr. Profeſſor Wedel Simonſen.

1.

Liden Kirſten gik for ſin kjær Moder at ſtaa,
"O maa jeg lidt i Borgeſtuen gaa!"
Tro mig paa mit Ord!
Du kommer viſt ej Mø
Ud af Dandſen.

2.

O hvad vil du i Borgeſtuen gjøre?
Der er ſaa mange Riddere der.
Tro mig paa mit Ord!
Du kommer viſt ej Mø
Ud af Dandſen.

3.

Og der er Hr. Peder med ſin gule Lok,
Den arrigſte Skalk udi Kongens Flok.
Tro mig, o. ſ. v.

4.

Liden Kirſten hun bad ſaa længe,
Hendes Moder lod hende da gange.
Tro mig, o. ſ. v.

5.

Liden Kirſten hun tren i Borgeſtuen ind.
Hr. Peder han klappede hende paa Kind.
Tro mig, o. ſ. v.

6.

Hr. Peder breder ud et Hynde blaa.
Liden Kirſten lyſter Eder at ſidde herpaa.
Tro mig, o. ſ. v.

7.

Nej hverken vil jeg ſidde ej heller vil jeg ſtaa,
Men ſelver jeg agter i Dandſen at gaa.
Tro mig, o. ſ. v.

8.

Liden Kirſten hun dandſede ſaa længe ſaa net.
Hun dandſede elleve Riddere træt.
Tro mig, o. ſ. v.

9.

Liden Kirſten hun dandſede ſaa længe;
Hr. Peder blev træt, gik til Senge.
Tro mig, o. ſ. v.

10.

Og ind tren Kongens den liden Smaa-Dreng.
Liden Kirſten, liden Kirſten! Hr. Peder er i Seng.

I skynder Eder hjem!
Om I vil ellers Mø
Ud af Dandsen.

11.

Liden Kirsten strøg en Guldring af sin Haand,
Og den gav hun den liden Smaa-Dreng.
Tag! denne skal du hâ;
Nu kommer jeg vist Mø
Ud af Dandsen.

12.

Liden Kirsten hun ned af Trapperne sprang,
Forgyldene Sporer bag efter hende klang.
Hun sang saa det klang,
For hun var kommen Mø
Ud af Dandsen.

13.

Hr. Peder han blev saa forvirret i sit Sind,
Han kunde ikke styre sig ud eller ind.
Han kunde ikke gaa,
Han kunde ikke staa,
For hun var kommen Mø
Ud af Dandsen.

71.

Hertug Frydenborg.

Det er en Sang, der ikke vides tilforn at være bleven trykt paa Dansk. I Manuskript fik jeg den 1809 tilsendt saa mutileret som den er, baade fra Jylland og Sjelland. Paa Svensk er den flere Gange særskilt trykt, f. Ex. 1802 i Gefle, og nu staaer den under No. 19 i den 1814 udkomne 1ste Del af Svenska Folkvisor. Den Svenske, som er ulige fuldstændigere end den danske, er ogsaa deri forskjellig fra samme, at den har følgende dobbelte Omqvæd: "För allt hvad som kärt är i Verlden" og "Mig tyckes det är tungt til att lefva."

1.

Hertug Frydenborg taler til liden Kirstin:
"Og vil du være Allerkjæreste min?"
Herregud! hvad Sorgen er tung!

2.

Kongen han taler til liden Kirstin:
"Hvad haver Hertug Frydenborg talet med Dig?"
Herregud! hvad Sorgen er tung!

3.

"Han har ej talet andet med mig,
End han vilde være Allerkjæreste min."

4.

Kongen han taled til Svende fem:
"I tage Hertug Frydenborg, sætter ham ubi Jern."

5.

Liden Kirsten hun gik udi Abildgaard,
Hun plukked de Blomster baade gule og blaa.

6.

Hun plukked de Blomster baade gule og blaa,
Hun gjorde Hertug Frydenborg en Ærekrands deraf.

7.

Den Krands var aldrig saa snarlig gjort,
Førend det var ført over Kongens Bord.

8.

De lagde Hertug Frydenborg paa en Dist
Saa skar de ham op som en anden Fisk.

9.

De skar hans Hjerte i Stykkerne fem,
Og Jesu Navn stod udi alle dem.

10.

De skar hans Hjerte i Stykkerne ni
Og alt stod Jesu Navn derudi.

11.

De kogte hans Hjerte i Mjød og Vin,
Saa bar de det ind for liden Kirstin.

12.

Og hvad er det for en underlig Ret?
Jeg synes mit Hjerte er bleven saa let.

13.

Dertil da svared den Kokkedreng:
Det er Hertug Frydenborgs Hjerte i fem.

14.

Dertil da svared den Kokkepige:
Det er Hertug Frydenborgs Hjerte i ni.

15.

Er det Hertug Frydenborgs Hjerte saa skjøn,
Da skal det vist være min sidste Ret.

16.

Da liden Kirsten taled til Ternen sin,
Og du skal hente mig min Guldkande ind.

17.

Den liden Kirsten ud af Guldkanden drak,
Saa Hjertet det udi Livet det sprak.

18.

Bud kom der strax for Kongen ind:
Liden Kirsten hun ligger med blegen Kind.
Herregud! hvad Sorgen er tung.

19.

Det har den forbandede Terne gjort;
Hende vil vi lade sætte levende i Jord.
Herregud! hvad Sorgen er tung!

72.

Høgene og Duerne.

Denne Sang, som ventelig er noget Spog i Anledning af et vist Bryllup, haves baade skreven og trykt, men begge Dele ucorrect og vrimlende af vrange Læsemaader. Da det Hele desuden er en mørk Tale og Gaade, hvortil der mangler Clavis, var den ganske bleven lagt tilside, hvis ikke den indtagende Melodi, hvormed den af Hr. Catechet A. F. Winding blev sjungen, havde skaffet den saa megen Værd, at nogle Vers deraf kunne anføres. Paa det trykte Exemplar, som er "prentet i dette Aar" men som kan være omtrent fra det 18de Aarhundredes Midte, heder det, at den kan synges som "Den er ilive død, som stedse græmmer sig" eller med en anden behagelig Melodi. I det 7de Vers staaer i det skrevne Exemplar "smukke Klæder" istedenfor at det trykte har Præsteklæder.

1.

Udi den dybe Dal for Norden under Ø
Der hvippede to Duer alt udi Jordefrø;
En var violenblaa, den anden hvid som Sne;
Det var de allerdejligste som Nogen kunde see.

2.

Fra Sønden kom en Falk, fra Norden kom en Høg,
De toge de to Duer midt udi Jordefrø.
Saa droge de ad Norden alt med en hastig Fart;
Men Duerne de kurrede og jamrede sig hardt.

3.

Og jeg gik mig ubi Ølby Kirke ind;
Min Messe at forrette dertil stod mit Sind.
Da jeg nu stod saaledes og saae mig lidt om,
Da Falken og Høgen med Duerne hidkom.

4.

Og ret som de nu kom og standsed' deres Flugt,
De stilte sig for Altret og det med største Tugt;
De talede og til mig: "I vier os nu
Hver kjærlig Elskende til sin elskte Hustru!"

5.

De nejede for mig og gjorde Reverents,
Men jeg blev meget underlig ved saadan Kredents.
De bad igjen indstændig: "I nægter os det ej!
Thi vi have faret saa langen en Vej."

6.

Hvad skjøtter jeg vel om Eders lange Rejsefart;
Thi I er jo kuns Fugle og udaf Fugleart,
Enhver af Jer alle har Fuglefjære paa
Baade hagleb' og spragleb' og brune og blaa!

7.

De Ord vare neppelig af Munden udtalt,
Før disse fire Fugle fik Menneskegestalt.
De tvende blev til Karle med Præsteklæder paa;
To vakkre unge Piger hos dennem monne staae.

73.

Bryllupssang.

Den er mig tilsendt 1820 af Hr. Professor Melchior, Overlærer ved Skolen paa Herlufsholm. Neppe var det urigtigt, om man satte Rubriqven: Herlufsholms Skolesdisciplers Bryllupssang. Dette bliver temmelig klart ved at overveje efterfølgende Notits, hvormed Hr. Professoren ledsagede sin Afskrift: "Sangens Alder kan jeg vel ikke nøje angive, men den synes at være fra Slutningen af det 16de eller Begyndelsen af det 17de Seculum. Vor Skoles Bibliothek ejer nemlig en hel Del gamle Rodebøger fra denne Tidsalder, dels trykte dels skrevne, og i en af de sidste findes nærværende Sang. Den haves afskreven her i to forskjellige Bind af Rodebøgerne, og med nogle, dog ubetydelige, Varianter. At Bruds og Brudgoms Navn er forskjelligt i begge Afskrifterne, synes at vise, at Sangen ej er forfattet til Brug blot for en enkelt Gang, men at den har været bestemt til at bruges ved forefaldende Lejligheder, og altsaa kan ansees som en almindelig Sang; det samme viser Ordene Herremænd og Fruer i 2det Vers, som i Parenthes varieret med Borgere og Borgerske for at kunne rette sig efter Omstændighederne. Af 3die Vers at slutte (Bi synge ikke tit foruden god Profit, ubi datur pecunia etc.) skulde jeg næsten troe, at den har været bestemt til at afsynges af Skolens Disciple for Betaling; thi at Herrene her ved Skolen for et Par Secler siden havde en Indtægt af at synge for Lig, det veed jeg, og det er altsaa ikke usandsynligt, at de tilligemed Disciplene ogsaa kan have sjunget til Bryllup for Penge. I øvrigt see vi af Sangens Slutning, at Skaaledriknin-

gen ej ganske hører til den nyere Tids Opfindelser (som i Hesperus for April paastaas), da vi her finde en Godtaar med Pasle-Glas tildrukken Bruden og Brudgommen."

1.

Hvad er nu paafærde?
Hvad er nu igjære?
Fa la la la!
Men hver Mand fryder sig
Saa meget prydelig,
Liflig jubilerer
Prægtig triumpherer.
Her klinger Sang den søde,
Musica uden Møde,
Symphonie staaer og bi.
Falala, Falala, Falala!

2.

Her er fine Gjæster,
Herremænd (eller Borgere) og Præster
Falalala!
Dertil de Fruer (ell. Borgerske) sin
Enhver med Jomfru sin.
Ærlige Mænd og Svenne,
Qvinder, Piger venne,
Ere forsamlet here
Brudgom og Brud til Ære.
Falala, Falala, Falala!

3.

Hvor kommer den Glæde,
At vi saa lystig qvæde?
Falalala!
Vi sjunge ikke tidt
Foruden god Profit.
Ubi datur pecunia
Et bona cerevisia,
Der synge vi ret gjerne,
Der bryde vi vor Hjerne.
Falala, Falala, Falala!

4.

Det bør os vist med Glæde,
At vi lystig qvæde.
Falalala.
Gud haver nu i Dag
Efter sit Velbehag
I Ægteskab forføjet
Og med alt Godt forøget,
Hæderlige Personer
Med Dyd og Ære kronet.
Falala, Falala, Falala!

5.

Ingen da fortykke
Bruds og Brudgoms Lykke!
Falalala!
Gud sjunlig dem bevare!
Og længe Livet spare!

Udi Gudsfrygt fremdrage
Deres Livs alle Dage!
Gud give Lykke
Hr. Daniel sin
Med Mette Nielsdatter sin!
Falala, Falala, Falala!

6.

O consortes kjære!
Det skal vort Raad være
Falala!
At vi med Stemme klar
Bepryde denne Skar.
Lader om Røsten klinge!
Liflig i Stuen sjunge!
Drommendes med den store Bas,
Og slukke efter med Passe-Glas!
Falala, Falala, Falala!

7.

Gunstige Herrer alle!
Gud vil vi Eder befale.
Falalala!
Drikker nu saa i Dag,
At I imorgen uden Klag'
Kunde tilsammen være
Brødre og Systre kjære.
Tager nu til det Brudeglas!
Du faa Godtaar med fire Pas!
Falala, Falala, Falala!

74.

Colding Skoles Majmaanedssang.

Den er taget af de 1726 udkomne Adskillige Betænkninger og Indfald paa Vers, hvis Forfatter, Albert Thura, i Aarene 1724-26 var Rector i Colding. Han giver selv om Sangen følgende Underretning: "Den blev "brugt af Colding latinske Skoles Disciples ved Majgrever"nes Omgang den 9de Maj 1724. Hvilken Omgang er en "Levning fra forrige Tiders Majgrevegilde og anden "Lystighed, som holdtes ved Skolen, som nu er aflagt, "da nuomstunder intet saadant Gilde holdes, men Skolens "Disciples alene paa en vis Dag i Maj Maaned, ligesom "paa de hellige Aftener, gaae omkring i Byen og synge."

1.

Saa lad da Colding Skole
Beholde sine Stole
Og Bøger lidt i Fred!
Vi samles i en Skare,
Og vil i Dag forklare
Den Lyst, vi frydes ved.

2.

Da Skovens Pragt og Ynde
Forvolder, vi begynde
At føre Maj i By;
Thi skal man nu fornemme
Vor Skoles glade Stemme
Med Svar fra Himlens Sky,

75.

Opstanden paa Bornholm 1658.

Om denne Begivenhed er lagt en Vise, hvoraf saavel i offentlige som private Bogsamlinger haves Afskrifter. Den bestaaer af 148 Vers, og er altsaa lang nok, var den god nok. Uden tvivl mangler den ikke allene æsthetisk men ogsaa historisk Værd, hvorover Ingen vil forundre sig, som hører, at en bornholmsk Bonde skal være dens Forfatter. Det Exemplar, jeg har for mig, og som er en Foræring af Hr. Lieutenant C. C. Rafn, er Copie af en Afskrift tilhørende Hr. Doctor og Overlærer Mülertz. Paa samme Mülertzske Exemplar havde Hr. Professor C. S. Andresen skreven efterfølgende Censur: "Denne Vise skal være forfattet af en Bonde paa Bornholm. Sproget viser, at den er forfattet i den sildigere Tid. De historiske Eftretninger ere aldeles opdigtede efter løse, blandt Almuen udbredte Rygter. Conferentzraad Urne, som 1740 blev Amtmand paa Bornholm, lod den afskrive, men kunde ikke opdage Forfatterens Navn."

Af denne Sang bleve de 10 Vers tagne omtrent af Midten og indførte i Minerva 1819 for Februar Side 145-46; her hidsættes de første 10.

1.

Printzenskjold raaber paa Svennene to,
I skal sadle mig Gangeren graa!
Hvad hjelper det man rider?

2.

Printzenskjold satte sig paa sin Hest,
Secretarius Cansler fulgte ham næst.

3.

Af Hammerhus Slot red den Herre saa suar,
Hans Hest hedte Skjold, som hannem bar.

4.

Til Hasle By red den Herre gesvind,
Med højen Hat og Rosenkind.

5.

De Borgere i Hasle By vare saa fromme,
De toge saa vel imod Printzenskjolds Komme.

6.

I Gevær de alle for Printzenskjold stod,
De agted' at see hans Hjerteblod.

7.

Tredive Mand fra Hasle By saa fri,
Skulde følge den Herre til Rønne By.

8.

Dog gjorde de Printzentskjold den Ære,
De fulgte ham frem med fulde Gevær.

9.

Saa lidet kom det i Printzenskjolds Sind,
At han skulde blegne den Dag om Kind.

10.

Printzenskjold red ad Rønne By ind,
Borgemesters Huus han gjæsted' gesvindt.
Hvad hjelper det man rider?

76.

Troels og Tønden.

Denne Sang, som er taget af M. Reenbergs paa Universitetsbiblioteket opbevarede haandskrevne Samling af Viser, synes at være Efterligning af den foregaaende No. 37.

1.

Troels raader med sin Kjære:
Hvormed skal vi os nu nære?
Mens Landet stander vel.

2.

Vi vil os de Krofolk være,
Og Humleøl det vil vi sælge.
Mens Landet, o. s. v.

3.

Har vi Øl at sælge,
Saa faaer vi Penge at tælle.
Mens Landet, o. s. v.

4.

Troels var paa sin Lo og tarsk,
Aldrig hørte man større Brask.

5.

Han havde ikke uden en Trave,
Den tarsk han paa i femten Dage.

6.

Han fik ikke Korn uden Skjepper tre,
Han havde ikke Kar at støbe dem i.

7.

Sidse fandt paa saa godt et Raad:
Vi støbe det i den Bære-Saa!

8.

De støbte det i den Bærsaa,
Saa alle de Gjorde de sprang i Vraa,

9.

De bar det paa Loftet med Grebe;
De vandt det paa Kjøllen med Skrebe.

10.

Det Korn det vorte over al Mag,
Det vorte baade over Lægter og Tag.

11.

Det Korn det vorte saa højt udi Sky,
At Ugler og Krager der bygde udi.

12.

Sidse vilde til Kjøbstæd drage,
Troels skulde til Brygning lave.

13.

Sidse vilde til Kjøbstæd fare.
Troels blev hjemme, tog Brygningen vare.

14.

Ret god en Urt havde han da;
Han havde ikke Gjærd at sætte derpaa.

15.

Han tog ſig en Hampeſæk,
Saa for han til Ellebæk.

16.

De Ellekvinder vare alt ſaa ſnilde,
De kjøbte en Tønde Øl til deres Gilde.

17.

Troels kom i ſin egen Gaard,
Kander og Kruſe de mod hannem ſlaaer.

18.

De ſlog Troels op i Vraa,
Der ſtod han i atten Aar.

19.

Skræderen med ſit Perſeſten
Han ſlog ſønder den Skrivers Ben.

20.

Skomageren med ſin lange Læſt
Han ſlog Fogden fra hans Heſt.

21.

Smeden med ſin Nappetang
Han ſlog den Præſtes Næſe ſaa lang.

22.

Præſten taler til ſin Svend:
Du ſkal føre mig Tønden hjem.

23.

Præſtens Svend miſtede høire Haand,
Den fløj ind for Kjøbenhavn.

24.

Somme fik Tønde og Somme fik Stave;
Hvad vil I mere af Tønden have?

25.

Hvad vil I mere af Tønden have,
End otte Gjorde og femten Stave?
Mens Landet ſtander vel.

77.

Det bibelſke Tolvtal.

Viſen om de tolv hellige Tal er Overſættelſe af en tydſk Studenterſang, og denne igjen Efterligning af en rabbinſk Remſe (vid. Gräters Idunna und Hermode 1812 No. 40.) Den danſke haves trykt ſærſkilt, og tillige i Thieles Folkeſagn, 3die Samling. Side 146-47.

1.

Stat op, Sancte Simeon! og ſig mig, hvem Een er?
Een er den Herre Chriſt, ſom regjerer i Himmelen og paa Jorden.

2.

Stat op, Sante Simeon! og ſig mig hvem To var?
To var de Stentavler.

Een er den Herre Christ, som regjerer i Himmelen og paa Jorden.

3.

Stat op, Sante Simeon! og sig mig hvem Tre er?

Tre Patriarker, Abraham, Isak, og Jacob.

To Stentavler.

Een er den Herre Christ, som regjerer i Himmelen og paa Jorden.

4.

Stat op, Sante Simeon o. s. v.

Fire Evangelister. Tre Patriarker o. s. v.

5.

Stat op! o. s. v.

Fem Mose Bøger. Fire Evangelister o. s. v.

6.

Stat op! o. s. v.

Sex var de Stenkar i Cana i Galilea.

Fem Mose Bøger, Fire Evangelister.

7.

Syv slemme Syger.

8.

Otte Saligheder.

9.

Ni var de Englekor.

10.

Ti var de Budord.

11.

Elleve var Disciplene.

12.

Tolv vare Apostlene. Elleve var Disciplene. Ti var de Budord. Ni var de Englechor o. s. v. *)

78.

Jeppe og Trine.

Haves blot i Haandskrift.

1.

Hvor er Du nu kommen fra?
Hjertelille Jeppe!
Hvor er Du nu kommen fra?
Hjertelille Jeppe!

---

*) I en Parodie, forfattet af en af vore nu levende Digtere, og som blot er til i Manuscript, figurere blandt andet:
To Pinde — (scil. Pølsepinde.)
Fem Direkteurer.
Sex søgne — (nemlig Dage.)
Syv er de Koner, som sælge Ferskvandsfisk ved Stranden.
Otte Republiker.
Ti var de Kredse.
Elleve er de tusinde — (nemlig Jomfruer i Almanakken.)
Tolv er de døde — (nemlig Konger i Danmark af den oldenborgske Stamme.)

Jeg er kommen fra Marked hjem,
Trinelille Trine!
Jeg er kommen fra Marked hjem;
Hør Du det min Pige!

2.

Hvad har Du bragt hjem med Dig?
Hjertelille Jeppe!
Hvad har Du o. ſ. v.
Et Par hvide Sko at bandſe med,
Trinelille Trine!
Et Par hvide Sko o. ſ. v.

3.

Hvem ſkal have de hvide Sko?
Hjerte lille Jeppe!
Hvem ſkal have o. ſ. v.
Dem ſkal du tjene paa min Tro,
Trinelille Trine!
Dem ſkal Du o. ſ. v.

4.

Hvormed ſkal jeg fortjene Sko
Hjertelille Jeppe!
Hvormed ſkal jeg o. ſ. v.
At ſove hos mig en Nat eller to,
Trinelille Trine!
At ſove hos mig o. ſ. v.

5.

Jeg kan hverken spinde eller sye,
Hjertelille Jeppe!
Jeg kan hverken spinde eller sye,
Hjertelille Jeppe!
Saa kan Du gaae og sladre i By,
Trinelille Trine!
Saa kan Du gaae og sladre i By,
Hør Du det min Pige!

79.

Randers March.

Leveres her en Prøve af, især for Melodiens og sit mærkelige Metrums Skyld. I sig selv er det ikke saa meget en Vise som en historisk Beskrivelse af Randers. Dens Datum er fra Slutningen af det 17de Aarhundrede, og Forfatteren, L. Randrop, var Præst i Randers. Denne rimede Topographie, som 1769 blev i Trykken udgivet af J. M. Wintmølle, bestaaer af 14 lange Stropher, hvoraf her hidsættes den 1ste, 10de og 11te.

1.

O Randers! Smykk' paa Guden-Aa!
Din Dyd skal ej skjules under Skjeppe i en Braa,
Men paa Lovs Lyse-Krone staa,
Din Ære at udvise, prise.

Treſpiret, ældegammel Sted,
Som Ære og Lære giver Lejde, Læ og Fred;
Dydziret Rygte jeg bered
Er dig nu at beſkrive, give.
Neden Fod af flintefulde Bakket
Ligger du i Ly for Norden-Sky,
Ikke har du ligget der saa uberømt og ſtakket,
Land, Mand, alle jo kan
Din Ære længe minde, finde.
Udaf Withers Folke-Færd og Stamme,
Spired' Afkom frem til Randers hjem;
Kan blant ædle Jyde-Slægt af gylden Dyder bramme.
Stavn, Havn, ærefuld Navn
Paa dette Sted er fundet, grundet.

10.

Men ach! hvor maa jeg klage nu,
Hvi ſtaaer dog din Lykke saa ſørgmodig og saa dru?
Hvi ſeer man, Randers! det at du
Saa mærkelig forringes, tvinges?
Det gjør, din Segle-Vej er trang,
Og holder din Vande-Heſt i Dynde-Tøjl og Tvang.
Den Fremmed lurer med Forprang,
Og Næringen opſtøver, røver.
Laxen ſkyer, ſom trødſke Heſt for Gunge,
Med ſin Fiſke-Hjord, for Guden-Fjord,

Fordums Rentere, som proppeb' store Punge
Bort, fort, dig til Forkort,
De rejste, bleve øde, døde.
Ja Vulcanus med sit grumme Øje,
Med brandgule Gab, og røde Flab,
Bed, og blæste saa paa dig, at bedste Midler
fløje
Hen, men ej kom igjen;
Som Røg og Damp for Vinde svinde.

11.

Derfor sidst i hundred' Aar,
Som nu, med sin Hæl, paa Udgangs-Døre-Tærskel staaer,
Du snart som fra dig selv udgaaer,
Og mister, udi Vaande, Aande.
Ach! Randers! før du sede Grund
Og Fjord, som har fyldet mangen hungrig Pung
og Mund,
Mon dog kan sees igjen den Stund,
Da du skal, som nu trykkes, lykkes?
Ja, i Midnat, Maanen kan oprinde,
Efter Slud og Storm, en Fryde-Form,
Land og Luft, med Lyst' igjen, ved Sole-Glands
kan vinde.
End den bedste Raad har kjend
Kan dine Modgangs-Veje dreje.
Lykken skal tilsætte sin Bonete.

Og med bedre Mind, dig sejle ind;
Himmelen nu gjøre din Poet en sand Prophete!
Ja saa agtes han maa;
For Gud og Kong har Raade Baade.

80.

Slaget ved Hochstädt 1704.

Meddelt af Hr. Etatsraad Engelstoft. Har Titel af "De Danskes Triumfsang ved Hochstädt den 13 August" og Melodien er som: Kommer I cimbriske Helte med Ære."

A.)

1.

Flyvende Fahner! Standarter! Musqueter!
Stykker! Granater! og Kugler! og Krudt!
Sabler! og Piquer! Pistoler! Trompeter!
Trommer! Hobojer! Herpauker! herud!
Sværdet til Striden Eugenius sliber,
Marlborough Fienderne atter angriber.

2.

Hochstädt er Stedet, som Fienden skal ganske
Farve og tværte med Strømme af Blod,
Gaaer for i Spidsen, I modige Danske!
Staaer der som Mure og viger ej Fod!
Frygter ej! følger, naar Stykkerne brummer,
Marlboroughs Fahner, Eugenii Trommer!

3.

Top! det skal holdes! og blev vi end hugne
Skudte og qvæstede i Tusendetal;
Skulde vor stærkeste Bjelke end hugne,
Oldenburg, Zepelin, om de og skal
Bukke; skal Repstorph med Wierek og Flere
Lukke sit Øje; hvad er det? En Ære!

4.

Ære vi vinde ved Død eller Sejer,
Ære vi finde i flydende Blod.
Blodet vi hevne paa Franskmand og Bejer;
Rantzau, vor Nestor, har Hjerne og Mod;
Dewitz og Schmettau som Løver sig hevne,
At man af mange kun faa skal udnævne.

5.

Ret saa I redlige Helte! I danske
Kjemper, oprundne af Cimbrernes Æt!
Lærer de Bayerske, lærer de Franske,
At man i Norden ej Dyd har forgjet.
Norden af Eder kan prunke og prale,
Verden om Eder med Ære skal tale.

6.

Større end Rogen iforstningen vorde
Tænke, blev de Alliereedes Sejr:
Hvortil, blandt Andre, I Eders og gjorde;
Sligt skal ej strives i Vand eller Sejr:

Himlen til Ære man derom skal finde
Skreven i Klipper et Evigheds-Minde:

7.

Trettende Dag in Auguſto blev tegned
Aar sytten hundred' og five, med Blod,
Da der ved Hochstät syv tusinde blegned'
Af Allerede; men derimod
Trebive Tusinde Fienderne misted',
Telter og Tallard og Alting forliste.

B.)

Er oversat af Tydsk og findes i Cimbrers og Gothers ældgamle Herkomst etc. af Mag. Niels Pedersen, oversat (af det Latinske) af L. Winslov. Kiøbenhavn 1706. pag. 174-75.

1.

Lystig begyndte Hærpuker, Trompeter,
Trommer, Skalmejer og Fløjter at gaae,
Pikker, Pistoler, samt Stykker, Musketter
Rundt om ved Hochstad man hørte og saae.
Faner, Standarter, der vare saa tykke,
Alting var villig mod Fienden at rykke.

2.

Efterſom Gud nu frembeles til dette,
Landet at hjelpe, sig for havde sat,
Maatte de danske Strids-Helte fremsætte
Sig i Beredskab at holde den Nat;

Indtil man Fienden til Stand kunde bringe,
Dette saa store Værk vel at gelinge.

3.

Rantzau og Bjelke de bøde der Spidsen,
Devitz og Smettau strax fulgte herpaa,
Rebstorf og Zeplin med Skyden og Blitzen
Modig og tapper mod Fienden lod gaa:
Oldingborg, Elingborg vare tilrede,
Løvemods-Tegn de for Franskken der tede.

4.

Kommer I øvrige Danske Strids-Helte,
Kommer og fægter, beviser Jer Mod!
Kommer forfølger Fransosen, det gjeldte
Endskjøndt os alle vort Liv og vor Blod;
Kommer I tappre danske Soldater,
Slaar paa de franske og bajrske Krabater!

Det hændte sig, Jephta, den Gi-le-ads Mand, en Helt ikke vandt til at so-ve,
han engang ud-drog af sit Fædrene-land en Kamp imod Ammon at vove;

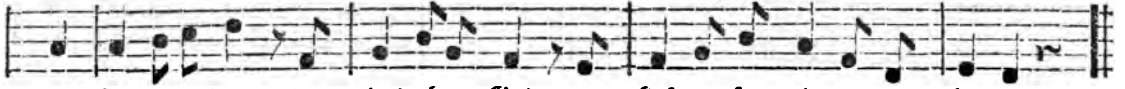

den Tid han gik ud, da gjorde han Gud et Løf-te, som ei var at lo-ve.

Tom. I. No. 8. Joh. Schop. comp. 1644.

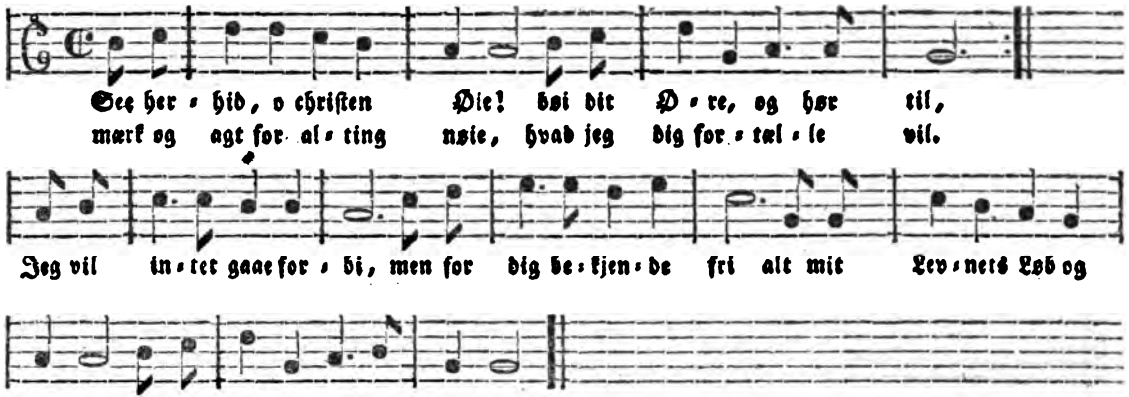

Tom. I. No. 10.

pluk-ke Blom-ſter mange-fold ud i de grøn-ne Lun-de.

Tom. I. No. 12.

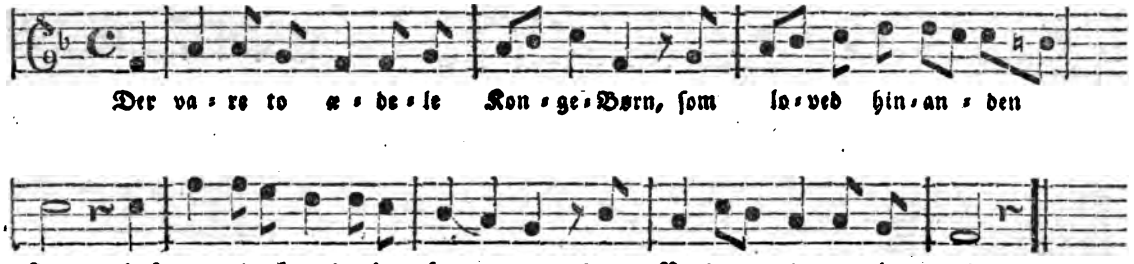
Der va-re to æ-de-le Kon-ge-Børn, ſom ſa-ved hin-an-den
Tro, til-ſammen de kun-de ei kom-me; det Vand var dennem i-mod.

Tom. I. No. 14. A.

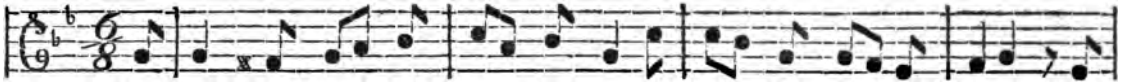
Der ſtander et Slot i Øſter-rig, det er ſaa vel be-prydet, med

Sølv og med det rødeſte Guld, med Marmorſtene op-murer.

B.

Der lig-ger et Slot i Øſter-rig, det ſkjøn-ne-ſte man kan finde; med

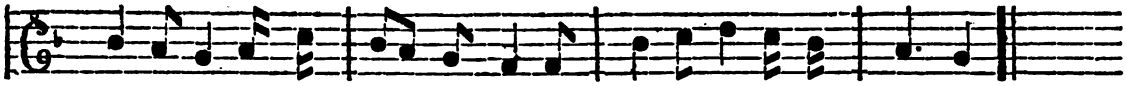
Guld og Sølv og med Mar-mor-steen det prunker u-de og in-de.

C.

Es liegt ein Schloß in Oe-ster-reich und ist ganz schön gebauet, von

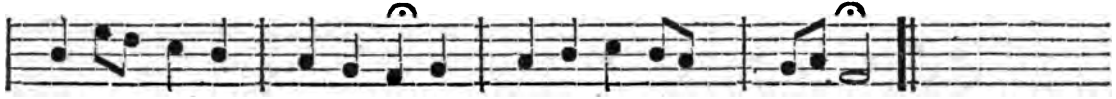
Silber und von rothem Gold mit Marmorstein ge- mauret.

Tom. I. No. 15.

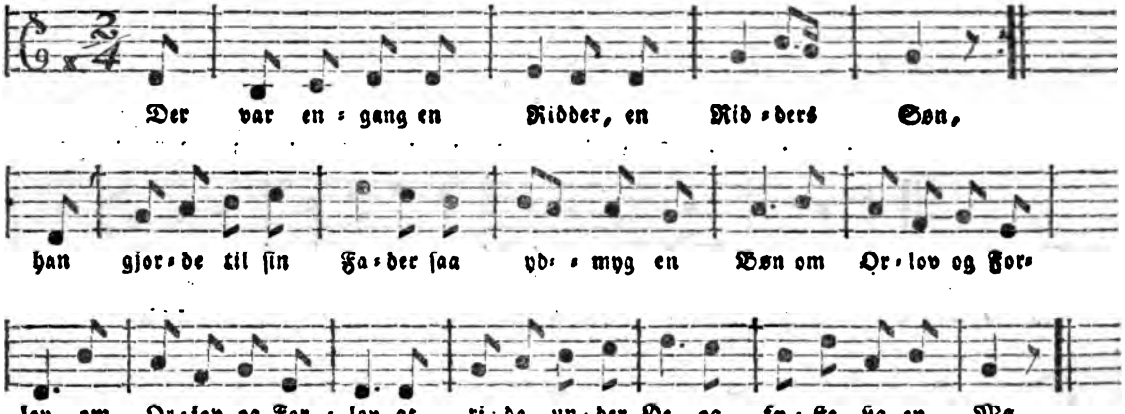

Tom. I. No. 16. A.

Vin; langt hel = ler saa saae jeg, at stolten Jomfrue hun var Al = ler = kjæ = re = sten min.

B.

Om al = le dis = se Bjer = ge va = re af Guld, om al = le dis = se

Van = de var Vin; langt hel = ler jeg ha = ver den Jom = fru saa

kjær, som var Al = ler = = kjæ = re = ste min.

C.

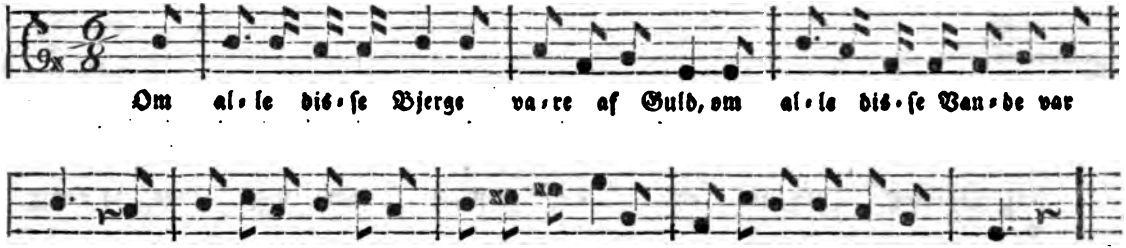
Om al-le dis-se Bjerge va-re af Guld, om al-le dis-se Van-de var
Vin; langt hel-ler saa saae jeg at stol-ten Jomfru hun var Al-ler-kjæ-re-sten min.

Tom. I. No. 17.

Kommer, I cim-bri-ske Helte! med Ære, træder her frem med et frei-digt Mod!
Hø-rer, hvad Tiden mon Eder frembære, det som er Danſken en Ti-dende god.

Herren han gav os Seier i-hæn-de, saa at vor Fiende med Skamme maatte ven-de.

Tom. I. No. 21.

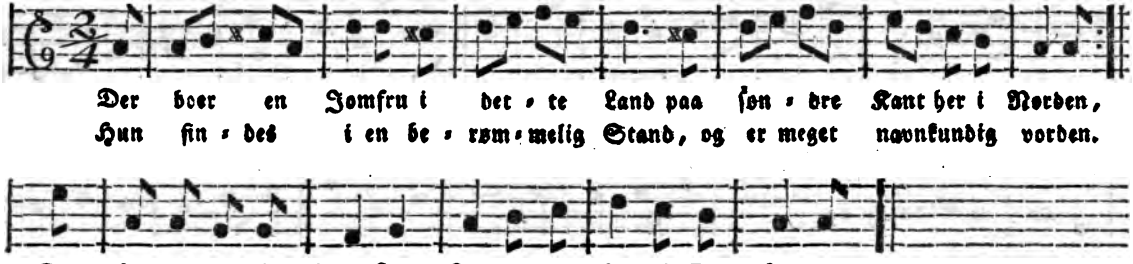
Der boer en Jomfru i det-te Land paa ſøn-dre Kant her i Norden,
Hun ſin-des i en be-rsm-melig Stand, og er meget navnkundig vorden.
Det haver man vel hørt, Kong Fri-de-rik han el-ſker hen-de.

Tom. I. No. 23.

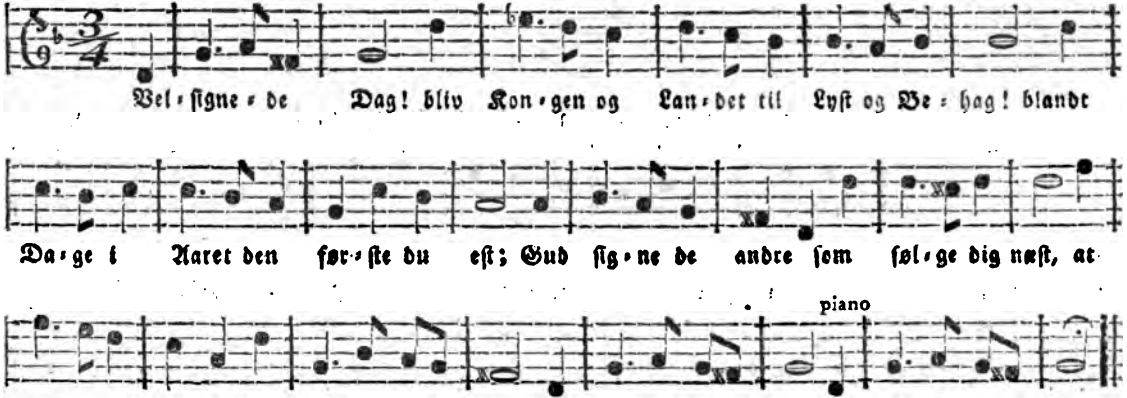

Tom. I. No. 28.

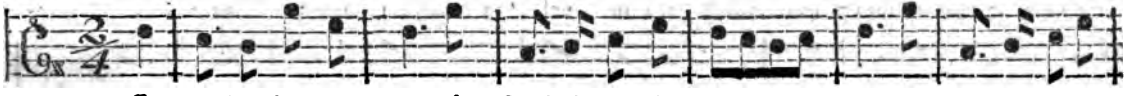

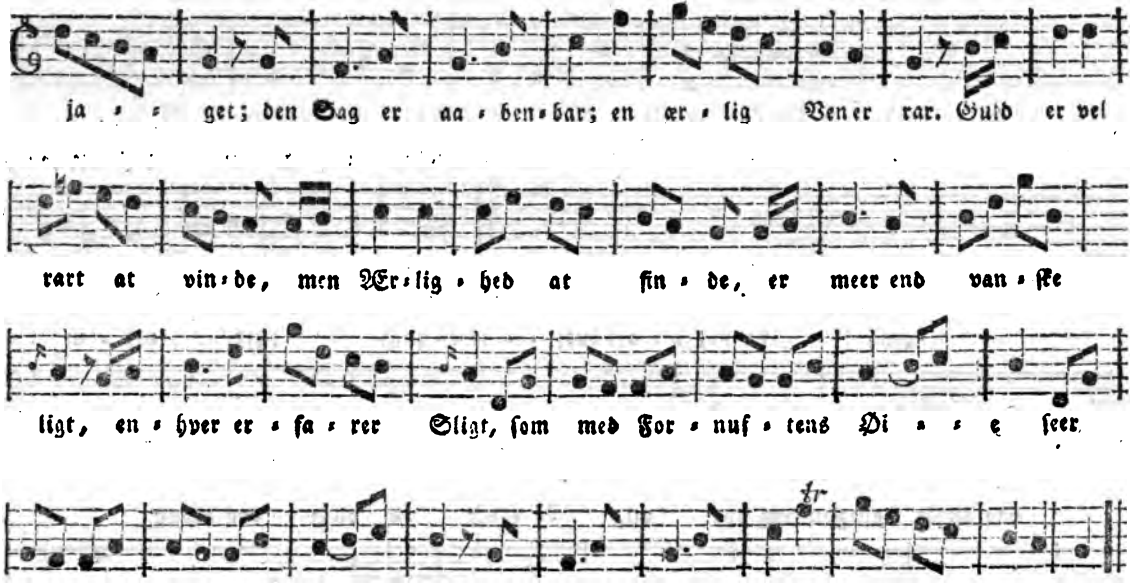
ja - - get; den Sag er aa - ben - bar; en ær - lig Ven er rar. Guld er vel
rart at vin - de, men Ær - lig - hed at fin - de, er meer end van - ske
ligt, en - hver er - fa - rer Sligt, som med For - nuf - tens Øi - - e seer.
Ver - dens Væ - sen nsi - - e; den Sag er aa - ben - bar, en ær - lig Ven er rar.

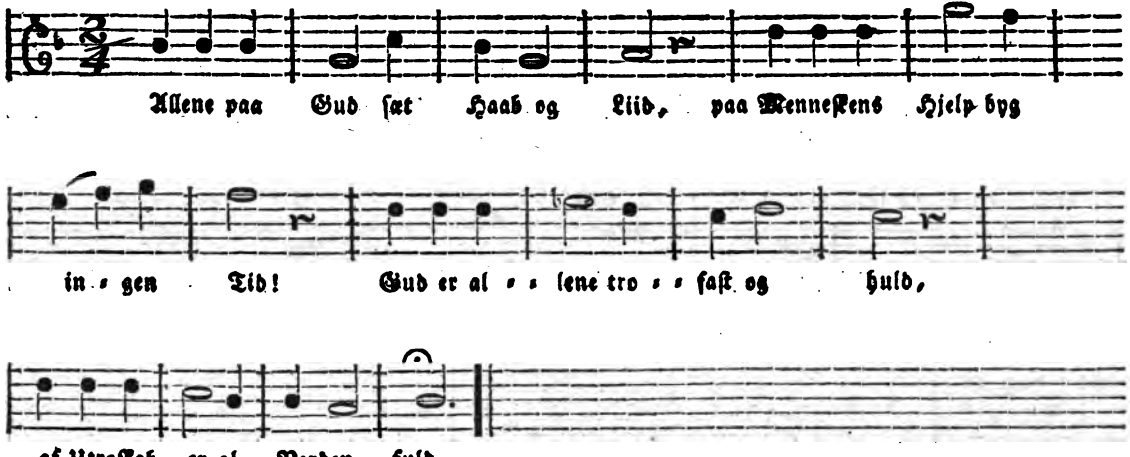
Allene paa Gud sæt Haab og Liid, paa Menneskens Hjelp byg
in - gen Tid! Gud er al - - lene tro - - fast og huld,
af Utroskab er al Verden fuld.

Tom. I. No. 31.

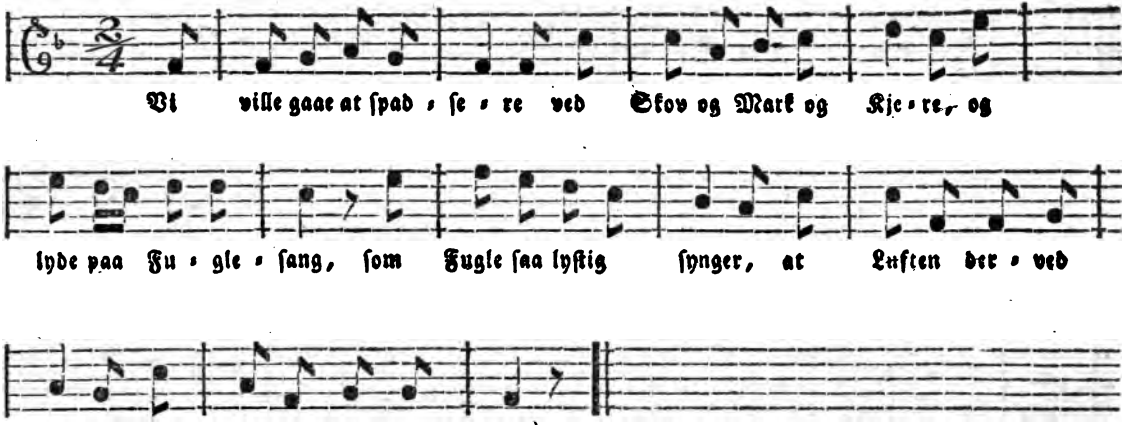
Vi ville gaae at ſpad = ſe = re ved Skov og Mark og Kje = re, og
lyde paa Fu = gle = ſang, ſom Fugle ſaa lyſtig ſynger, at Luften der = ved
klin = ger ef = = ter ſin Vin = ter = = tvang.

Tom. I. No. 33. A.

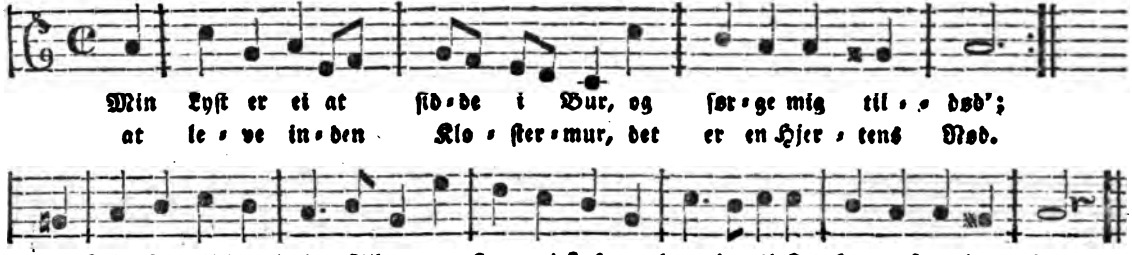
Min Lyst er ei at fid-de i Bur, og sor-ge mig til - - dsd';
at le - ve in-den Klo - ster-mur, det er en Hjer - tens Mod.
Med Fal - ken vil jeg tie stil', og fly - ve i Luften hvor jeg vil. Fri - hed er Honning - sod.

B.

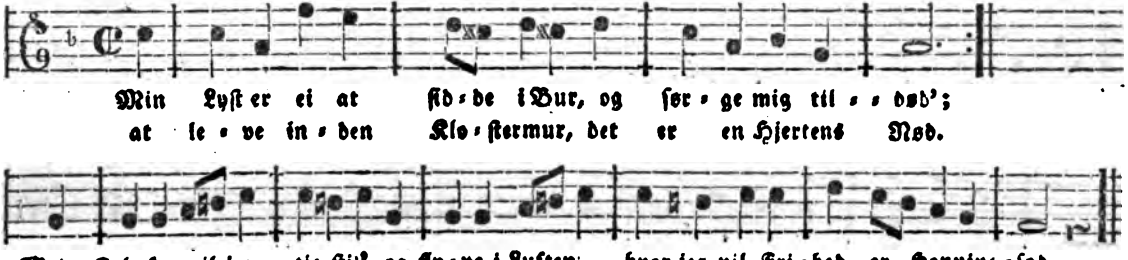
Min Lyst er ei at fid-de i Bur, og sor - ge mig til - - dsd';
at le - ve in - den Klo - stermur, det er en Hjertens Mod.
Med Fal - ken vil jeg tie stil', og fly - ve i Luften hvor jeg vil. Fri - hed er Honning - sod.

Tom. I. No. 35. Allegretto.

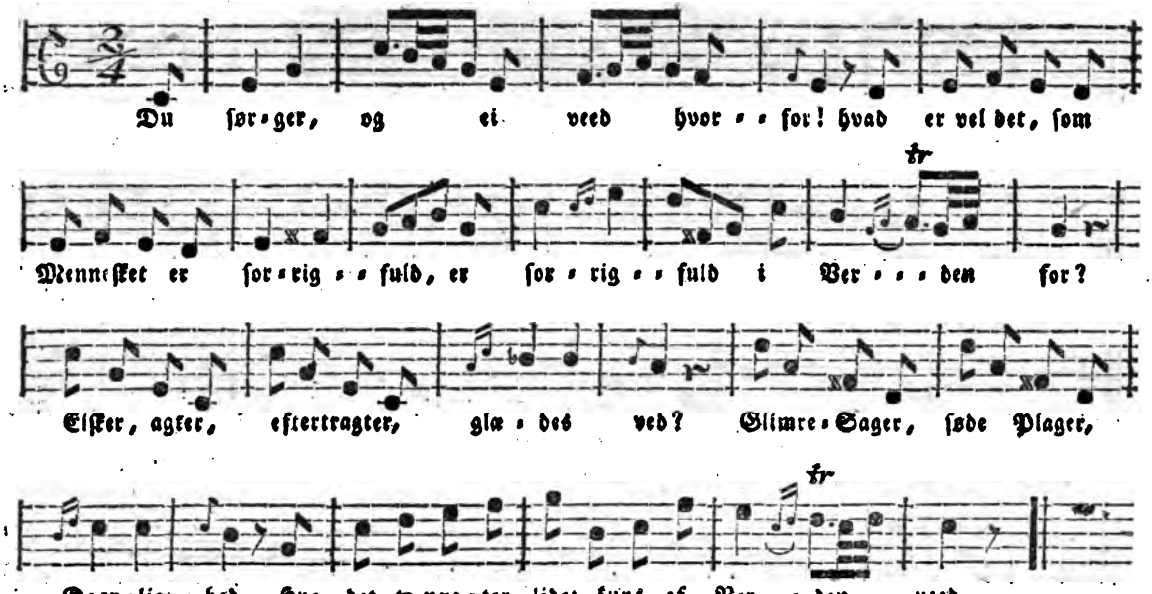

Tom. I. No. 37. A.

Sorrig og Glæde de vandre til = hobe, Lykk' og Ulykke de gange paa Rad.
Medgang og Modgang hinanden an = raabe, Solskin og Skyer de følges jo ad!

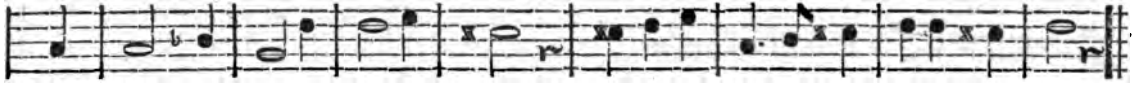
Jor = de = rigs Guld er prægtigt Muld, Himlen er e = ne af Salig = hed fuld.

B.

Sorrig og Glæ = de de vandre til = hobe, Lykk' og Ulykke de gange paa Rad.
Medgang og Mod = gang hin = anden anraabe, Solskin og Skyer de følges jo ad!

Jorderigs Guld er prægtigt Muld, Him = len er e = ne af Sa = lig = hed fuld.

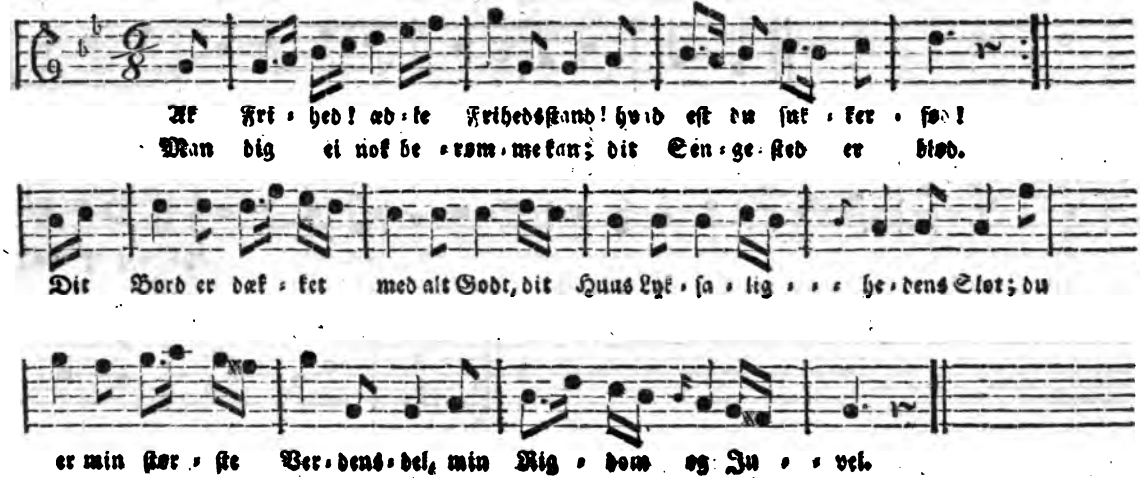
Af Fri-hed! æd-le Frihedsſtand! hvid eſt du ſuk-ker-ſød!
Man dig ei nok be-rom-me kan; dit Sen-ge-ſted er blod.
Dit Bord er dæk-ket med alt Godt, dit Huus Lyk-ſa-lig-he-dens Slot; du
er min ſtør-ſte Ver-dens-del, min Rig-dom og Ju-vel.

Tom. I. No. 55.

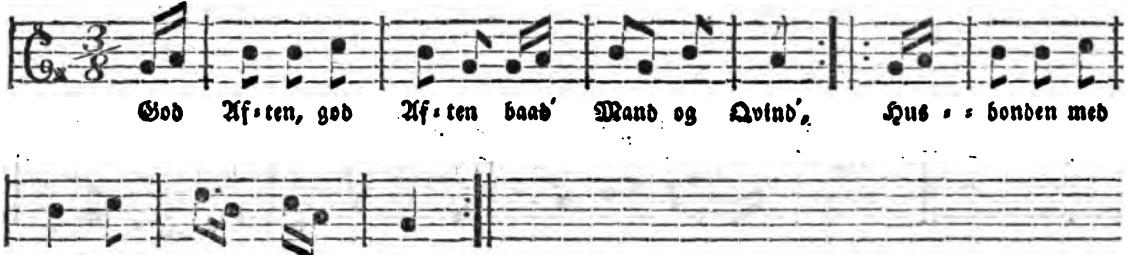

Tom. I. No. 56.

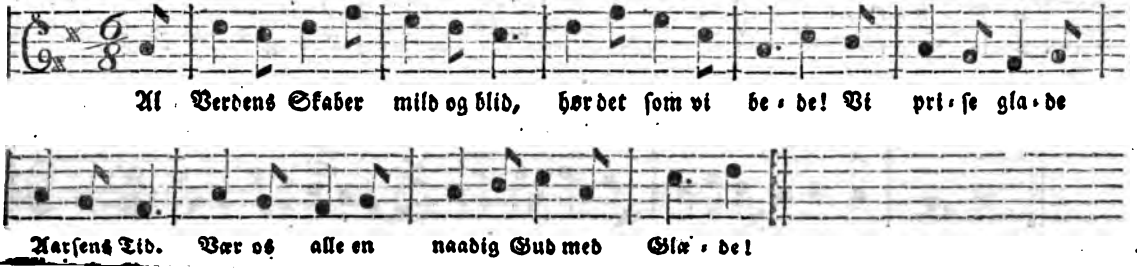

Tom. I. No. 59. A.

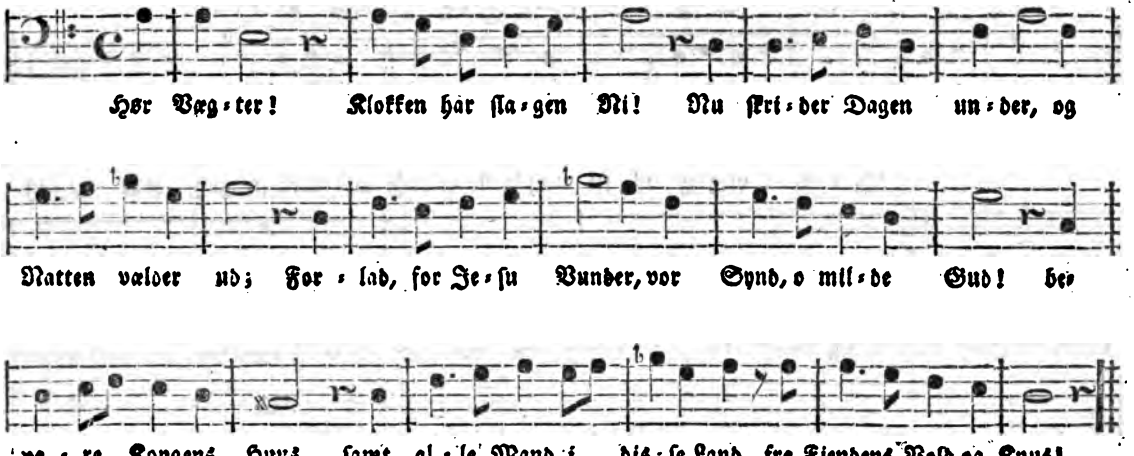
Hør Vægter! Klokken har slagen Ni! Nu skrider Dagen under, og
Natten valder ud; For slad, for Jesu Vunder, vor Synd, o milde Gud! bevare Kongens Huus, samt alle Mand i disse Land, fra Fjendens Vold og Knus!

B.

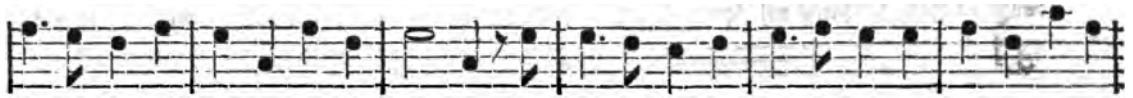

XX

Tom. II. No. 6.

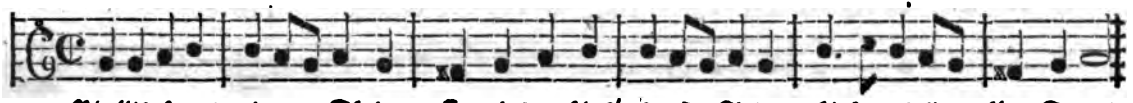

saa høit, at det Phyllis hørde, og sit Øre ei mere rørde, thi drev Skøiten op paa Sand.

Tom. II. No. 7.

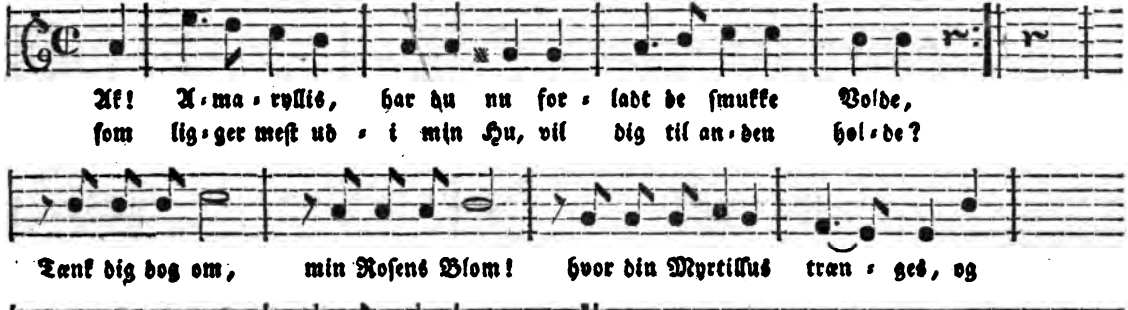
Ak! A-ma-ryllis, har du nu for-ladt de smukke Volde,
som lig-ger mest ud-i min Hu, vil dig til an-den hol-de?
Tænk dig dog om, min Rosens Blom! hvor din Myrtillus træn-ges, og
ef-ter dig saa læn-ges.

Tom. II. No. 8.

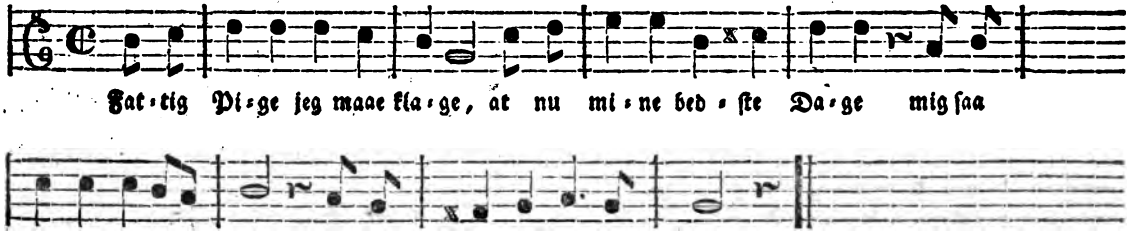

Tom. II. No. 9.

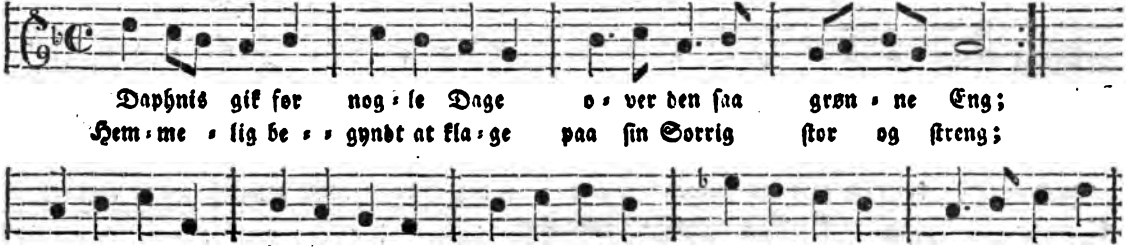

ei maa see, o min Fjen-ne Ga-la-the!

Tom. II. No. 10.

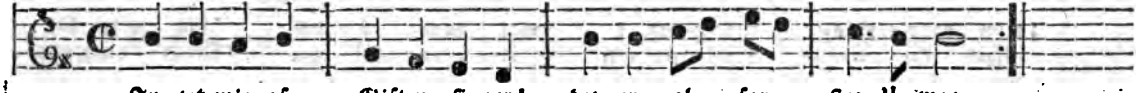
In-tet mig af Giften si-ger! det er al for stor U-mag,
Meget koster Folk og Piger, Qvinder er et sælsom Vrag.

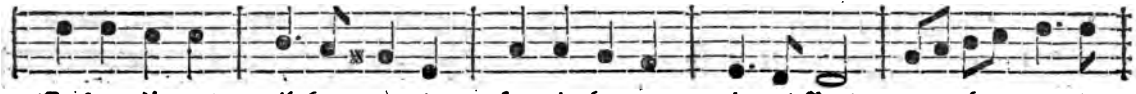
Er hun rig, da vil hun raa-de, fat-tig, ha-ver in-tet Brød; er hun ung, da

er det Vaade, gammel, er hun vist min Død.

Tom. II. No. 16.

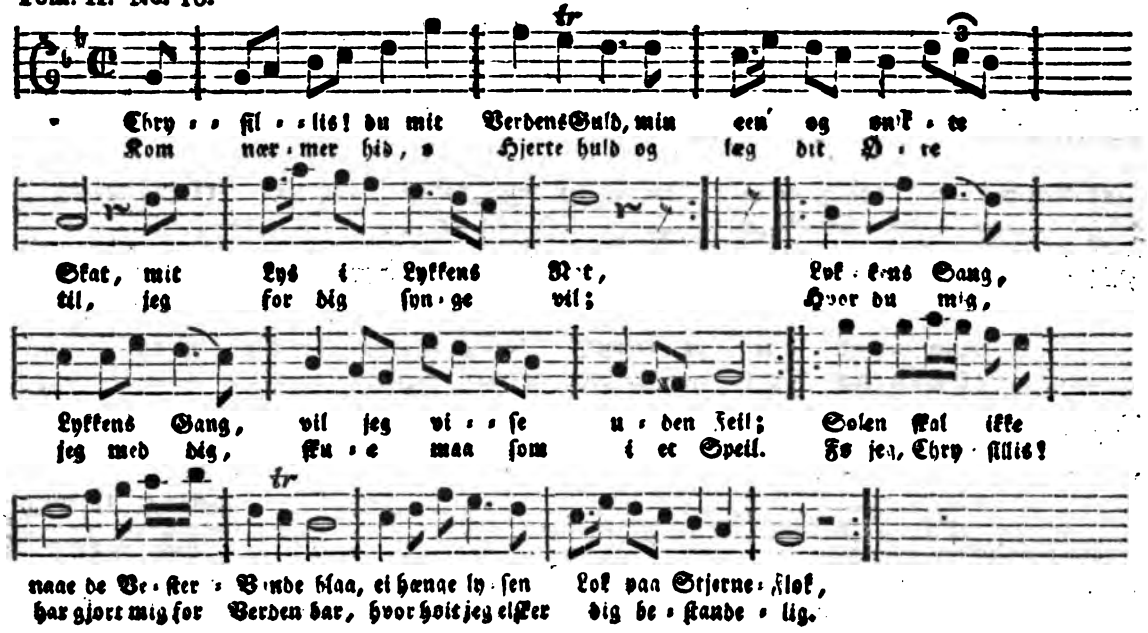
Chry - - sil - - lis! du mit Verdens Guld, min een' og ønk - te
Kom nær - mer hid, o Hjerte huld og læg dit Ø - re
Skat, mit Lys i Lykkens Nat, Lyk - kens Gang,
til, jeg for dig syn - ge vil; Hvor du mig,
Lykkens Gang, vil jeg vi - - se u - den Feil; Solen skal ikke
jeg med dig, sku - e maa som i et Speil. Fø jeg, Chry - sillis!
naae de Ve - ster - Vande blaa, ei hænge ly - sen Lok paa Stjerne - Flok,
har gjort mig for Verden bar, hvor høit jeg elsker dig be - stande - lig.

Lil - le Grethe! kom at hø - re og styr min Nysgjerrig - hed;
Svar mig paa hvad jeg vil spør - ge, hoer din Fader nær her - ved?

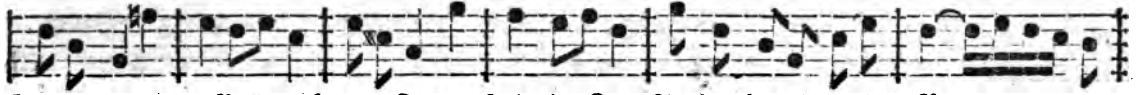
Giv mig tyde - lig Besked, hvor din Faders Huus har Sted: Alt hvorhen du lil - le Nor,

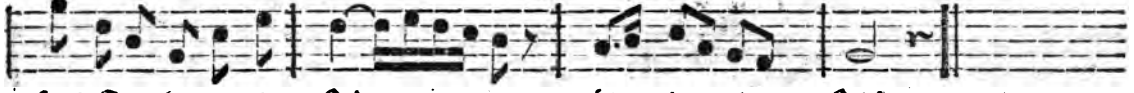
sø - de Snut hør dog et Ord, hør dog et Ord!

Tom. II. No. 25.

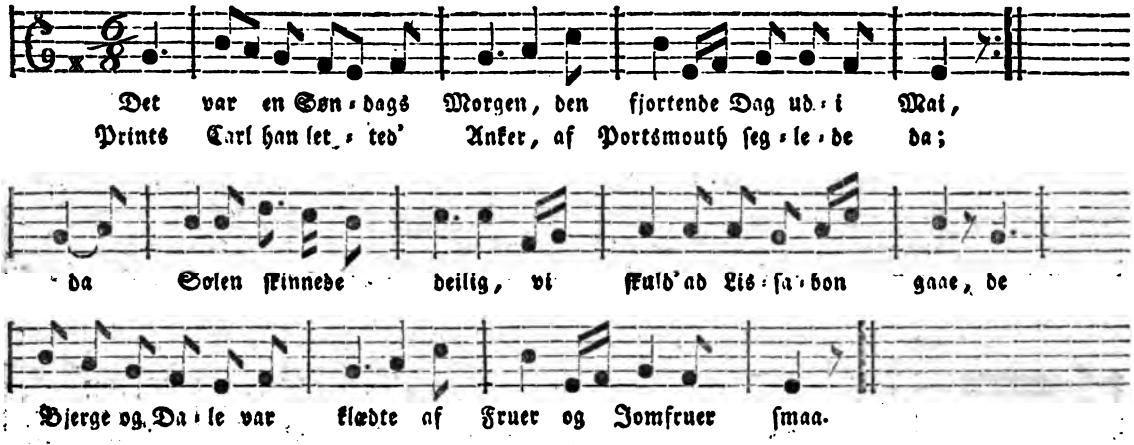

Tom. II. No. 35.

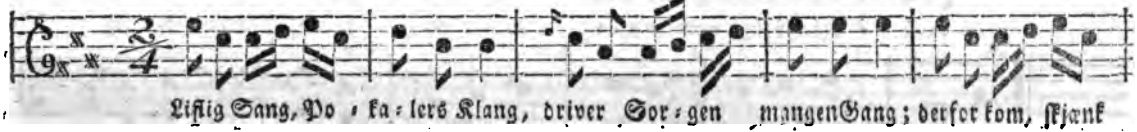

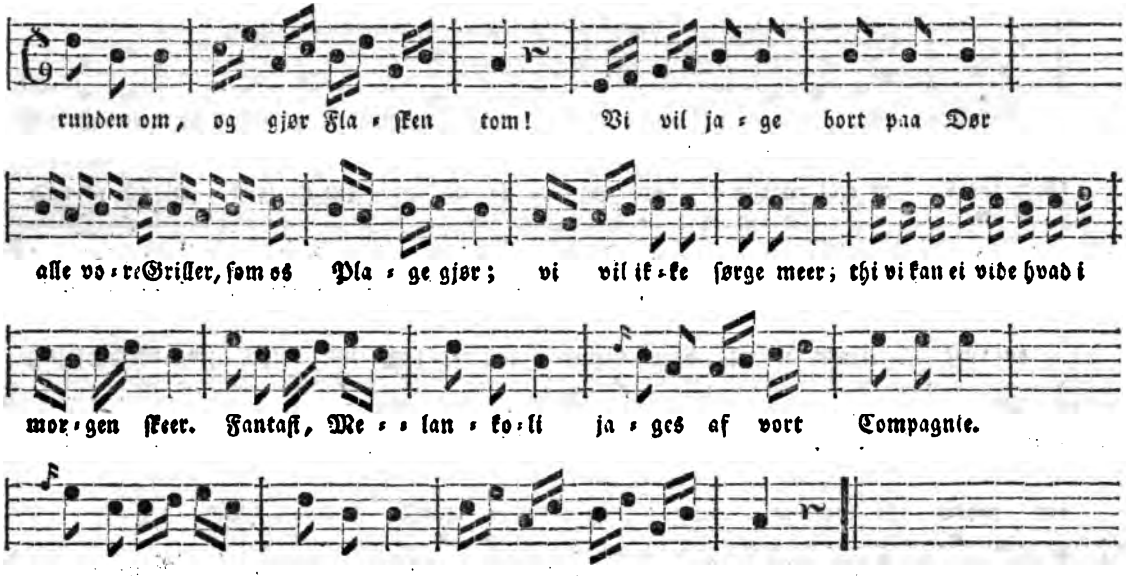
runden om, og gjør Fla-ſken tom! Vi vil ja-ge bort paa Dør
alle vo-re Griller, ſom os Pla-ge gjør; vi vil ik-ke ſørge meer; thi vi kan ei vide hvad i
mor-gen ſkeer. Fantaſt, Me-lan-ko-li ja-ges af vort Compagnie.
Vin, jeg veed, gjør Munterhed, fluk-ker Sor-gen ned.

Tom. II. No. 46.

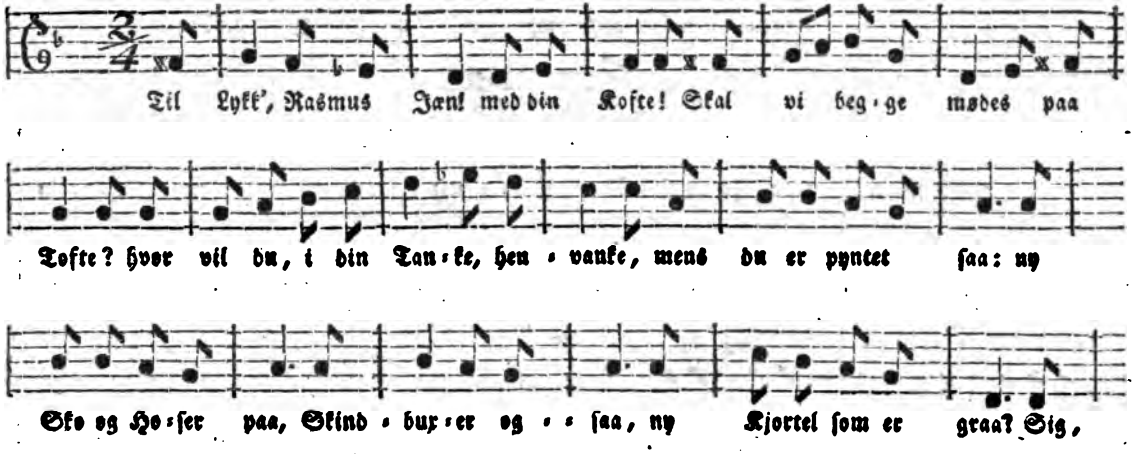
Til Lykk', Rasmus Jænk med din Kofte! Skal vi beg-ge mødes paa
Tofte? hvor vil du, i din Tan-ke, hen-vanke, mens du er pyntet saa: ny
Øko og Ho-ser paa, Skind-bux-er og - - saa, ny Kjortel som er graa? Sig,

hvad ha-ver du vel i Sin-de, men jeg dig saa pyn-tet skal finde?

Tom. II. No. 51.

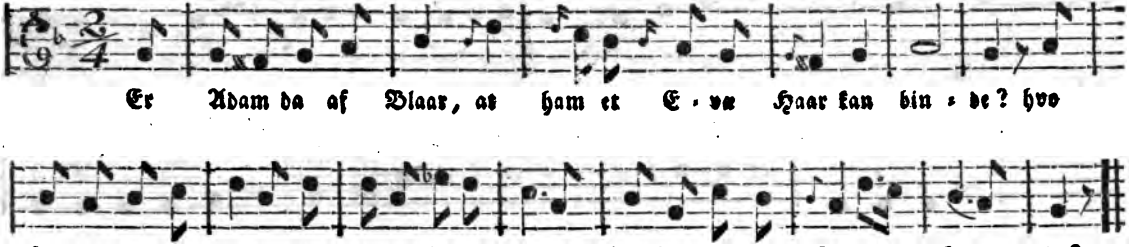
Er Adam da af Blaar, at ham et E-va Haar kan bin-de? hvo
kan det dog be-sin-de, at han som Potteskaar saa haanlig knu-ses for en Qvin-de?

Der ſtod tre Skjelmer aa makka et Raad, Tungluti, tungluti, lu-ſtu-di-lei.

Hosdan de Møllerens Dat-ter ſku faa. Stolten A-de-luds, Baadsmands Hus,

Krusmus i Dus, Tung-lu-ti, tung-lu-ti, lu-ſtu-di-lei, Kre-ſto-ma-ni, for

Snur = re = vur = re = vip, for Ce = re = mo = ni.

Tom. II. No. 58.

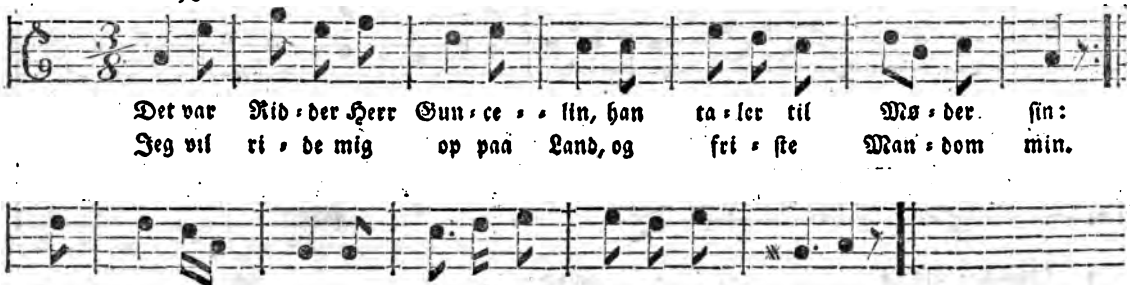
Det var Rid = der Herr Gun = ce = = lin, han ta = ler til Ms = der sin:
Jeg vil ri = de mig op paa Land, og fri = ste Man = dom min.
Vel op for Dag, vi komme vel o = ver den He = de.

Tom. II. No. 64.

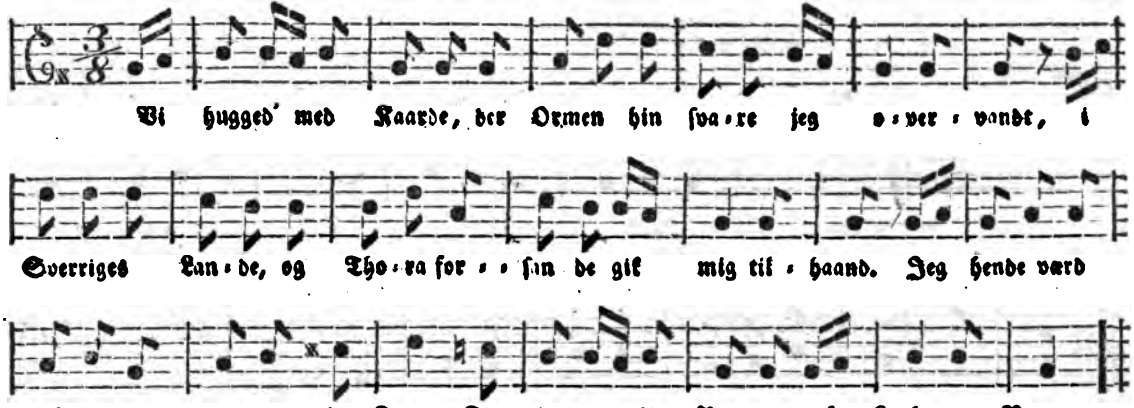

Tom. II. No. 70.

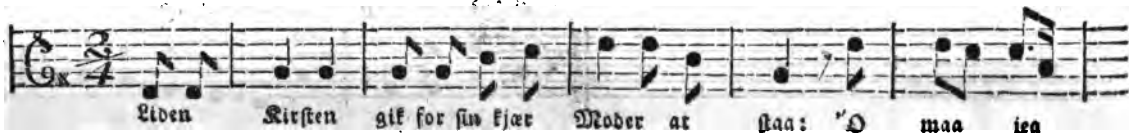

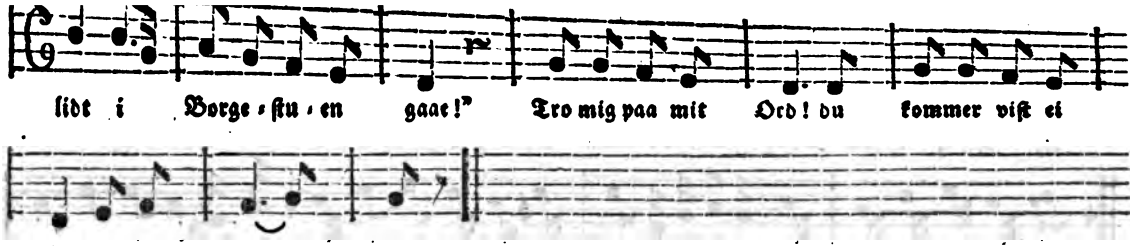

Tom. II. No. 71.

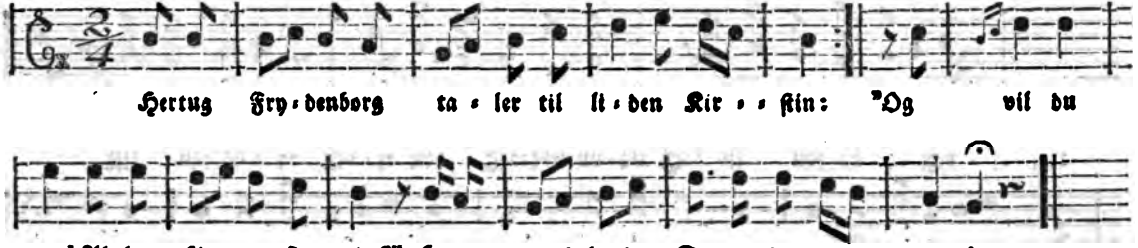

IIIXXX

Tom. II. No. 72.

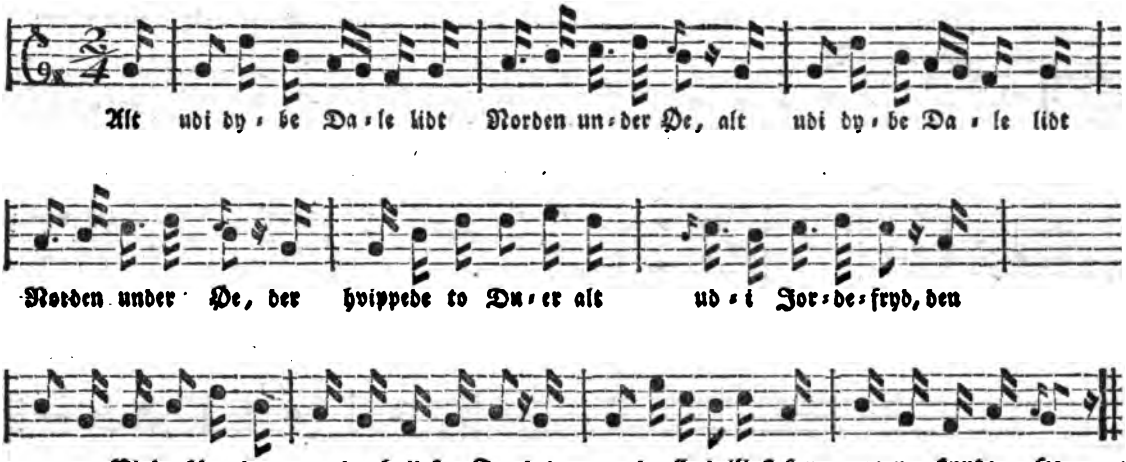
Alt udi dy-be Da-le lidt Norden un-der He, alt udi dy-be Da-le lidt
Norden under He, der hvippede to Du-er alt ud-i Jor-de-fryd, den
ene var Violen blaa, den an-den hvid som Sne, det var de allerdeiligste som nogen kunde see.

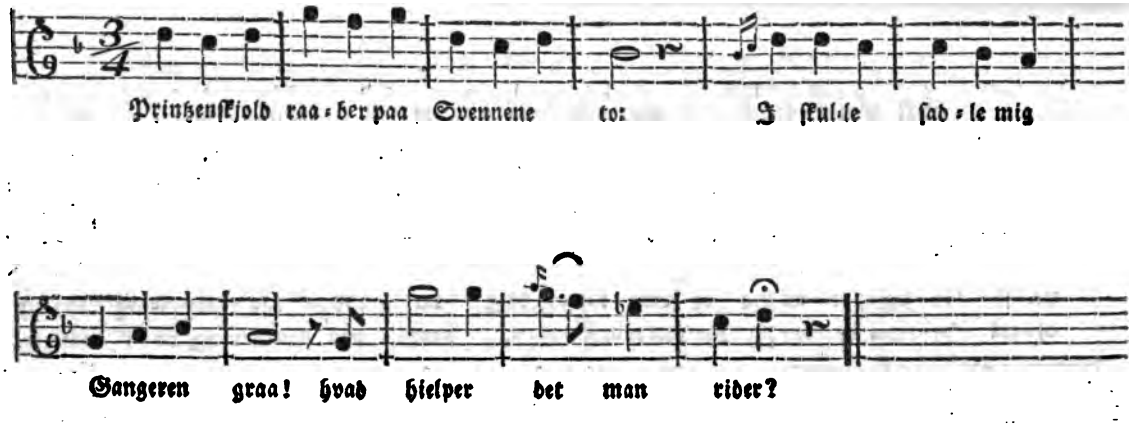
Prinzenſkjold raa-ber paa Svennene to:
I ſkul-le ſad-le mig
Gangeren graa! hvad hielper det man rider?

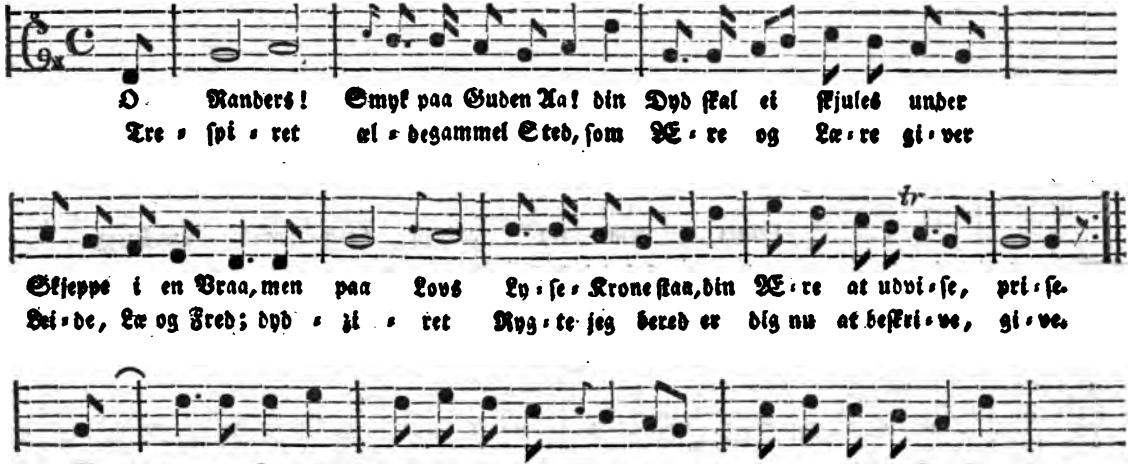
O Randers! Smyk paa Guden Aa! din Dyd skal ei skjules under
Tre-spi-ret el-degammel Sted, som Æ-re og Læ-re gi-ver
Skjeppe i en Vraa, men paa Lovs Ly-se-Krone staa, din Æ-re at udvi-se, pri-se.
Bei-de, Læ og Fred; dyd-zi-ret Ryg-te jeg bered er dig nu at beskri-ve, gi-ve.
Ne-den Fod af flin-te-ful-de Bak-ket lig-ger du i Ly for
Ud-af Vithers Fol-ke-færd og Stamme spired Afkom frem til

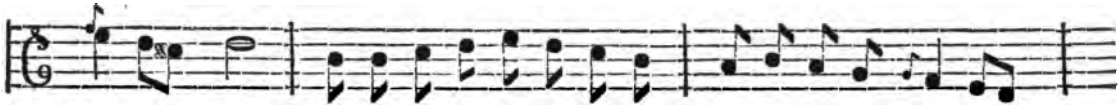
Nor-den-Sky, ik-ke har du lig-get der saa u-berørt og stak-ket;
Randers hjem; kan blandt æd-le Fyde-Slægt af gyldne Dy-der bram-me.

tr
Land, Mand, al-le jo kan din Æ-re læn-ge min-de, fin-de.
Stavn, Havn, æ-re-fuld Navn paa det-te Sted er fundet, grundet.

3521 A